Gens Nostra
- ONS GESLACHT -
MAANDBLAD DER NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING
HOOFDREDACTEUR: C. H. VAN WIJNGAARDEN
JAARGANG XLVI JANUARI 1991 Nr. 1

BROUWERS
(Groningen)

door PETRONELLA J. C. ELEMA

Inleiding

Mijn overgrootouders van vaderszijde waren *Pieter Reinder Elema* en *Jacomina Bolt,* die in 1889 trouwden en respectievelijk in 1948 en 1953 overleden; daarmee waren zij de enige voorouders van die generatie die ik nog persoonlijk heb gekend. Aan deze overgrootvader heb ik overigens geen herinneringen meer – ik was nog geen drie toen hij stierf – maar van zijn vrouw kan ik me nog wel een voorstelling maken. Bovendien zijn mijn tweede en derde voornaam rechtstreeks afkomstig van haar en van haar moeder, *Cornelia Brouwers*[1].

De genealogie van laatstgenoemde is het die in dit artikel wordt behandeld. Op het eerste gezicht betreft het een veel voorkomende en (dus) lastig na te zoeken familienaam. In de praktijk viel dat wel mee, omdat hier in het noorden

vrijwel uitsluitend de naamsvorm Brouwer voorkomt; wanneer ergens de naam Brouwers, met een slot-s, optreedt is er een redelijke kans dat het leden van dit landbouwergeslacht betreft. Dat gaat uiteraard niet volledig op en in de diverse klappers en tienjarentafels wordt ook wel een vergissing gemaakt in de spelling. Zodra bovendien de familie zich over Nederland gaat verspreiden, zijn de leden niet meer te onderscheiden van de ontelbare Zuidnederlandse geslachten met deze naam!

De herkomst van de stamvader *Martinus Brouwers* is mij volledig duister gebleven. Zelfs een patroniem is van hem niet bekend, hij komt altijd met uitsluitend zijn familienaam voor (een aanwijzing dat hij toch uit het zuiden afkomstig is?) en hoewel hij tweemaal een zoon Peter laat dopen, is die naam ontleend aan de vader van zijn vrouw. Enige speculaties vindt men bij generatie I vermeld. Hij was koopman en belastingpachter in Leek en toen hij in 1715 trouwde, werd hij opgegeven als zijnde 'van Breda'. Als hij werkelijk uit het Brabantse afkomstig is, moet hij vrijwel heel Nederland zijn doorgetrokken om zich in dit provinciale dorp te vestigen; enige logica kan ik er niet in ontdekken. Een artikel van mr. O. Schutte in *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 104 (1987), kol. 409-494, behandelt een geslacht van deze naam in Bergen op Zoom, doch hoewel daarin een burgemeester *Martinus Brouwers* (1603-1680) voorkomt, vond ik geen aanwijzingen die op een familierelatie duiden. Deze man had uit zijn huwelijk met *Petronella Prince* verscheidene kinderen, maar voor zover ik kon zien, hadden alleen hun dochters nakomelingen. In de loop der jaren is door verschillende personen in Bredase bronnen naar verwantschap gezocht, laatstelijk begin 1988 door de gemeentearchivaris van Breda, maar alweer: zonder resultaten.

Wel is het nodige bekend over verschillende andere geslachten uit de kwartieren van de oudste generaties. *Martinus Brouwers* zelf (I) was gehuwd met een *Heckema* uit Leek; met die genealogie ben ik nog bezig. Hun enige zoon Petrus, predikant in Roderwolde (II), trouwde met een meisje *Buningh*: haar familie wordt behandeld in de artikelenreeks van C. J. Polvliet en H. W. van Sandijck over het geslacht *(Werumeus) Buning,* in *De Nederlandsche Leeuw* van 1908. Deze *Theodorus Buningh* was gehuwd met *Asselina Slochteren* (de genealogie Slochteren publiceerde ik in *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 105 (1988), kol. 273-282) en Asselina's moeder was een *Cornelia Ebels* (de genealogie Ebels publiceerde ik eveneens in *De Nederlandsche Leeuw,* jrg. 104 (1987), kol. 202-233).

In de familie is een 'register' bewaard gebleven dat is opgesteld door *Pieter Justus Brouwers* (IVd-5, geb. 1834). Hoewel hij dus een eeuw dichter bij zijn 18de-eeuwse voorouders stond dan wij, zijn de familieoverleveringen waarlijk lachwekkend als ze naast de archiefgegevens worden gelegd. Uit de kopie die ik van familieleden kreeg, neem ik de eerste drie generaties over:

I. Voor zooverre bij familieoverlevering bekend, moet de eerste stamvader officier bij de Marine zijn geweest. In rang: Schout bij nacht, onder Adm. Tromp. Moet op betrekkelijk jeugdigen leeftijd, ofschoon gehuwd, hetzij gesneuveld of wegens ziekte zijn overleden, nalatende twee zoons. Of er ook dochters zijn geweest, is niet bekend. Of het ook een Groninger is geweest, ook hieromtrent laat de overlevering ons in het onzekere. Maar ware hij een Hollander, dan is het wel bijzonder, dat de beide zoons zich er vestigen als bierbrouwers?

II. De beide zoons, gebroeders, der eerste generatie hebben, toen zij tot hunne jaren waren, te Groningen voor gemeenschappelijke rekening eene bierbrouwerij opgericht. Verder laat ons de overlevering geheel in het duister. Het vermoeden ligt echter voor de hand, waartoe een latere

generatie aanleiding geeft, dat een der gebroeders uit de vennootschap is getreden en naar Holland, b.v. Gouda of Amersfoort is getrokken. Het schijnt wel, dat deze stamvader slechts een zoon heeft nagelaten en predikant is geworden en die wij als zoodanig wederom ontmoeten als predikant te Roderwolde. Of hier ook dochters zijn geweest, vermoedelijk ja, wegens de vele familierelatiën van dien tijd, zoals de Spandaws, Werumeus Buning, Frontier, Brongers, Borgesius, enz.

III. Ofschoon ook hier nog leemten zijn, betreden wij thans een veiliger weg in de stamvader Petrus Justus Brouwers, in leven predikant te Roderwolde. De naam van diens echtgenoote is niet met zekerheid bekend, vermoedelijk Henderkien, zooals de Drenten zeggen of Hendertje. Zij was van een Drentsche familie uit Roden, Roderwolde of Norg, uit die omgeving. Uit deze generatie zijn de volgende kinderen geboren als: Justus Bartholomeus, Martinus Theodorus en Hajo Petrus en een dochter, waarvan de naam niet bekend is. Genoemde dochter is gehuwd geweest met Ds. Mulder, in leven predikant te Kloosterburen of Hornhuizen...

Deze familiekroniek, vele familiegegevens en enkele foto's werden mij verstrekt door het echtpaar Brouwers-Wijk, woonachtig in Groningen (Vd-1a). Ik ben hun daarvoor veel dank verschuldigd!

Genealogie

I. *Martinus Brouwers,* afkomstig 'van Breda', geb. rond 1690, koopman en belastingpachter op de Leek, overl. ald. 26-6-1747, tr. (kondigingen Leek 26-5, 2-6 en 10-6-1715) Tolbert juni 1715 *Harmke Peters Heckema,* geb. Leek 3-10-1694, lidmaat op belijdenis (als 'Harmke Peters vr. Brouwers') ald. 15-12-1726, overl. ald. 4-2-1751, dr. van Pijter Jans (Heckema) en Trijntje Stevens.

De herkomst van Martinus Brouwers blijft vooralsnog duister; in Breda (Noord-Brabant) is hij niet aangetroffen en voor de omgeving van Warffum – de suggestie is gedaan dat met 'Breda' het daar gelegen Breede kon zijn bedoeld – zijn de 17de-eeuwse bronnen relatief schaars. In de buurt van Leek kwam zijn voornaam wel voor; zo werd aldaar op 13-3-1707 lidmaat op belijdenis Martinus Sivers. Een Martijn Martijnnes trouwde Leek 4-9-1680 Martien Mindels, wed. van Willem Dercks, van E(nu)matil; reeds in 1686 werd zij in de lidmatenlijst als Martijns weduwe opgevoerd. Uit een eerder huwelijk had deze man een zoon Meijndert, ged. Leek 20-1-1678 en uit dit tweede huwelijk werd Leek 20-11-1681 een zoon Broer Bennema gedoopt. Meer dan een overeenkomst in de voornaam valt met de stamvader van het geslacht Brouwers echter niet aan te wijzen.

In de resoluties van de Gedeputeerde Staten komt Martinus Brouwers een aantal malen voor, hoewel de vermeldingen doorgaans weinigzeggend zijn. Tweemaal per jaar, eind juni en eind december, legde hij normaal gesproken de eed als belastingpachter af; ik vond de eerste vermelding in 1725, de laatste in 1735, maar het is niet gezegd dat deze lijsten altijd werden genoteerd en er kunnen natuurlijk ook jaren zijn geweest, dat hij door andere liefhebbers werd overboden[2].

Denkelijk was hij ook vóór 1725 al actief: zo werden op 1-5-1727 van hem en zijn schoonvader Peter Jans Heckema als 'gewesene pagtenaren van diverse species', advocaatssalaris over de jaren 1718 en 1719 geëist[3]. De enige pacht die in concreto wordt genoemd in relatie tot Martinus is die van de turf in het Westerquartier, in 1732 en 1736[4]. Enkele terloopse vermeldingen van zakelijke affaires vinden we in dezelfde bron, in 1723 en 1724[5].

Uit dit huwelijk:

1. *Peter,* geb./ged. Nietap/Leek 19/26-7-1716, jong overl.
2. *Peter,* volgt II.

II. *Petrus Brouwers,* geb./ged. (als Peter) Leek 29-11/6-12-1722, lidmaat op belijdenis Leek (als 'Pieter Brouwers s.s.Th.stud.') 24-9-1745, predikant te Roderwolde vanaf 10-10-1757, overl. ald. 14-3-1800, tr. Roderwode 16-10-1757 *Anna Buningh,* ged. Groningen 8-6-1725, overl. Garnwerd 10-9-1808, dr. van

Theodorus Buningh en Asselina Sloghteren.

Petrus Brouwers werd als student aan de universiteit van Groningen ingeschreven op 5-7-1742; noch zijn herkomst, noch zijn studierichting werden daarbij vermeld, maar chronologisch gezien moet dit hem wel betreffen. Op 14-9-1757[6] werd hij – toen al te Roderwolde beroepen – door de deputaten van de Classis te Vries geëxamineerd en aan zijn gemeente toegewezen; de proeftekst was Matth. XXII:14. Op 10-10 d.o.v. werd hij te Roderwolde bevestigd met een intreerede uit Psalm LXXII:28a.

Nog voor zijn intrede ging hij in ondertrouw en een week daarna trad hij, in zijn nieuwe gemeente, in het huwelijk met een meisje uit een net stad-Groninger milieu. Hun huwelijkse voorwaarden werden opgemaakt op 29-9-1757[7] en omdat 's bruidegoms ouders al overleden waren, werd hij uitsluitend door ooms en moeien bijgestaan, allen van moederszijde: dat waren Steven Heckema, Jan Heckema, de olderman Antoni Jans van Barge en zijn vrou Antje Heckema, Obbe Hansen de Jong en Jantje Heckema. Familieleden Brouwers ontbraken kennelijk volkomen. Voor de bruid getuigden toen de 'hopman Hajo Spandaw en Asselina Slochteren als stiefvader en volle moeder, de rector Abraham Buning, Lieut. Jan Kuen en vrou Maria Slogteren, ooms en volle moey'.

De rest van zijn leven heeft hij in Roderwolde doorgebracht; ik vond geen aanwijzingen, dat hij ambities had voor een verdere carrière. In het toenmalige vakblad voor kerk en school, de Boekzaal der geleerde wereld, werd zijn overlijden jammer genoeg slechts kort gememoreerd[8]: 'Den 14den Maart is alhier de Wel Eerw. Heer P. Brouwers, oud 77 jaaren en 4 maanden zalig ontslapen, naa dat hij ruim 42 jaaren het Evangelie der zaligheid met alle getrouwheid aan ons verkondigd had, zijnde alhier bevestigd in Nov. 1757. De overledene laat na eene bedroefde weduwe en drie zoonen, die nevens de gemeente, het verlies van deezen waardigen leeraar betreuren; het annus gratiae zal door de Leden van de Wel Eerw. Classis van Rolde voor de weduwe worden waargenomen. Deszelfs nagedachtenis is op zondag den 23sten daar aan volgende plegtig gevierd door D. Calkoen, pred. te Peize, met de zeer gepaste woorden, Psalm XC:10, Aangaande de dagen onzer jaaren, daarin zijn zeventig, enz. De overledene, in zijn leven geen smaak vindende in uitvoerige levensbeschrijvingen van gestorvene predikanten, heeft de Boekzaal-leezer ook deeze van hem niet te verwachten.' Wat de nazaat zal spijten... maar waarschijnlijk viel er ook niet echt veel over hem te rapporteren. Zijn weduwe zal toen zijn ingetrokken bij een van haar zoons; de oudste daarvan woonde in Leegkerk, de twee jongere zoons in Garnwerd en in dat dorp stierf zij volgens een advertentie die zowel in de Groninger als in de Ommelander Courant werd opgenomen:

'Heden stierf aan verval van krachten, in het vier en tachgentigste jaar
hares ouderdoms, onze zorgdragende moeder Anna Buining, wedw. van den Wel
Eerw. en zeer Geleerden Heer Petrus Brouwers, in leven predikant te
Roderwolde. Deze dient tot kennisgeving aan vrienden en bekenden.
Garnwert den 19 sept. 1808.
M. T. Brouwers, mede uit naam van myne twee broeders.'

Uit het huwelijk werden drie zoons geboren, die alle drie in leven bleven. De oudste werd vernoemd naar beide grootvaders, de middelste naar een stiefgrootvader en de jongste naar een naburige dorpsheer. Zij werden alle drie gezeten landbouwer, twee van hen ook plaatselijk bestuurder; geen van drieën had kennelijk intellectuele pretenties.

Uit dit huwelijk:

1. *Martinus Theodorus,* volgt IIIa (staak A).
2. *Hajo,* volgt IIIb (staak B).
3. *Justus Bartholomeus,* volgt IIIc (staak C).

IIIa. *Martinus Theodorus Brouwers,* ged. Roderwolde 20-8-1758, eerst landbouwer te Dorkwerd, daarna te Leegkerk (huis no. 12), ook burgemeester van Hoogkerk, lidmaat op belijdenis Roderwolde 20-6-1784, overl. Leegkerk 25-9-1835, tr. (1) Roderwolde 22-4-1787 *Cornelisjen Everts,* ged. ald. 24-8-1755, overl. Dorkwerd 17-9-1807, dr. van Evert Haatjes en Henderskjen Theunis; tr. (2) (als afkomstig van Dorkwerd) Leegkerk 22-4-1810 *Kornelisje Sijbrands (Torringa),* ged. Leegkerk 7-3-1776, overl. ald. 13-8-1842, wed. van (tr. Hoogkerk 6-7-1794) Klaas Lukas (Iwema), dr. van Sybrand Alberts en Liefke Jans.

Tijdens zijn eerste huwelijk woonde Martinus Theodorus Brouwers in het dorp Dokwerd, waar hij op 10-2-1789[9] van Lizabeth Lauwes, wed. Hindrik Jacobs, huis en schuur aankocht tezamen met de beklemming van 41 3/4 grazen land (1 gras = 0,51 ha.); op genoemde datum had hij dat reeds aanvaard. De prijs was *f* 2376.11.7 en hij had een jaarlijkse vaste huur ad *f* 52.2.4 aan de weduwe Blaupot te voldoen. Deze koop was kennelijk al direct na het huwelijk gesloten, want ook op 15-5-1787 was die (toen wat korter) 'beschreven'[10]. Op 6-11-1801[11] werd beschreven dat het echtpaar bij publieke verkoop van 4-2-1801 van de nagelaten kinderen van ds. L. Nienhuis de beklemming van plm. 13 grazen onder Dorkwerd gelegen had bijgekocht. De koopprijs ervan bedroeg *f* 1925.15.7 en de vaste jaarlijkse huur *f* 65.

Martinus Theodorus had vele nevenfuncties; in 1797 werd hij provinciaal rekenmeester, in 1812 raad van de Municipaliteit en zetter van de grondbelasting, in 1803 directeur van de brandkas te Aduard, in dezelfde periode secretaris van het Aduarder zijlvest; en tot zijn dood toe burgemeester van Hoogkerk. Dit alles volgens gegevens van P. J. van Winter in de *Lijsten der Hoogstaangeslagenen in het Departement van de Westereems* (p. 602). Volgens dezelfde bron betaalde hij in 1812 schot over een veel groter bezit dan het genoemde te Leegkerk, mogelijk was dit afkomstig van zijn tweede vrouw want ten tijde van dit huwelijk had hij zich aldaar gevestigd.

Deze Korneliske Sijbrands Torringa, was eerder gehuwd geweest met Klaas Lukas Iwema, ged. Leegkerk 1-12-1754 als zn. van Lukas Rikkerts Iwema en Koopke Klasen Bolt. Uit dit huwelijk bracht zij verscheidene kinderen mee, aan wie de oudste later met haar stiefzoon zou trouwen. Deze kinderen, allen te Leegkerk geboren, waren: Koopke Iwema (ged. 1-11-1795), Albert Iwema (ged. 10-12-1797), Lukas Rikkerts Iwema (ged. 13-7-1799), Sijbrant Iwema (ged. 12-9-1802), Liefke Iwema (geb./ged. 7/22-9-1805), Abel Iwema (geb./ged. 19-8/4-9-1808, tweeling met) Jakob Iwema.

Uit het eerste huwelijk, gedoopt te Dorkwerd:

1. *Anna Harmanna Brouwers,* ged. 16-5-1790, overl. Leegkerk 15-11-1874, tr. (op dezelfde dag als haar vader en stiefmoeder) Leegkerk 22-4-1810 *Jakob Jakobs (Iwema),* van ald.
2. *Evert Haatjes,* volgt IVa.
3. *Hinderkin,* geb./ged. 2/22-2-1795; mogelijk jong overleden.

Uit het tweede huwelijk, geboren te Leegkerk:

4. *Petrus Martinus Brouwers,* geb./ged. 14/16-2-1812, landgebruiker te Hogemeeden, overl. Aduard 13-6-1887, tr. Grijpskerk 1-5-1837 *Jacomina Hellinga,* geb. Visvliet 22-7-1815, overl. Aduard 12-1-1865, dr. van Johannes Klasen Hellinga en Dieuwerke Jacobs Bolt.

   Uit dit huwelijk, geboren te Hogemeeden:

   a. *Kornelia,* geb. 15-1-1838, overl. Hogemeeden 10-2-1841.
   b. *Kornelia Brouwers,* geb. 26-11-1841, overl. Aduard 12-5-1910, tr. Aduard 18-12-1861 *Jan Bolt,* geb. ald. 27-8-1838, landbouwer, overl. ald. 14-4-1920, zn. van Jakob Kornelis Bolt en Fopke van der Heide.

c. *Johannes,* geb. 16-3-1843, overl. Hogemeeden 1-6-1843.
d. *Diewerke,* geb. 7-4-1845, overl. Hogemeeden 5-10-1846.
e. *Diewerke Brouwers,* geb. 28-1-1847, tr. Aduard 27-11-1867 *Jan Hamming,* geb. ald. 8-11-1845, zn. van Harm Derks Hamming en Fopke van der Heide.

5. *Asselina Brouwers,* geb. 28-4-1814, overl. Oostwold 4-12-1902, tr. Hoogkerk 29-4-1835 *Ite Hamming,* geb. Oostwold 6-8-1811, landbouwer, overl. ald. 16-2-1896, zn. van Izebrand Ites Hamming en Geertruid Pieters.
6. *Abel,* geb. 1-3-1816, overl. Leegkerk 7-4-1816.

Petrus Martinus Brouwers (IIIa-4, 1812-1887)
en echtgenote Jacomina Hellinga (1815-1865)

IVa. *Evert Haatjes Brouwers,* ged. Dorkwerd 22-5-1791, landbouwer, overl. Dorkwerd 11-11-1858, tr. (als landbouwerszoon te Leegkerk woonachtig) Hoogkerk 3-3-1813 *Koopke Klasen Iwema,* ged. Leegkerk 1-11-1795, overl. Dorkwerd 23-11-1877, dr. van Klaas Lucas (Iwema) en Cornelisje Sibrands. Sinds 1810 waren zij stiefbroer en -zuster. Het echtpaar woonde in Dorkwerd (huis no. 13).

Uit dit huwelijk, geboren te Dorkwerd:

1. *Cornelisje,* geb. 25-12-1813, overl. Dorkwerd 10-6-1814.
2. *Martinus Theodorus,* volgt Va.
3. *Klaas Lucas Brouwers,* geb. 27-1-1818, landbouwer te Dorkwerd, ongehuwd overl. ald. 2-12-1872.
4. *Kornelisje Brouwers,* geb. 4-1-1821, tr. Hoogkerk 18-12-1856 *Freerk Pieters Huizinga* (zijn derde voornaam) *Poel,* geb. Baflo (huis no. 52) 29-4-1822, pelmolenaar te Leegkerk, wedr. van Alberdina Menses Groeneveld, zn. van Meint Geerts Poel, dagloner, en Tietje Freerks Huizinga.
5. *Cornelia Brouwers,* geb. 10-2-1824, overl. Hoogkerk 16-10-1865, tr. Adorp

18-5-1857 *Ite Tornga,* geb. Roden 30-8-1826, landbouwer in de Paddepoel, zn. van Pieter Ites Tornga en Jantje Freriks Vroom. Hij was een broer van Martje Tornga, die op dezelfde dag trouwde met Cornelia's broer Martinus Theodorus Brouwers (Va).

6. *Petrus,* geb. 19-7-1827, overl. Dorkwerd (als Pieter Everts Brouwers) 24-5-1828.

Va. *Martinus Theodorus Brouwers,* geb. Dorkwerd 2-6-1815, landgebruiker, overl. ald. 4-1-1903, tr. Adorp 18-5-1857 *Martje Tornga,* geb. Roden 8-9-1831, overl. Dorkwerd 19-1-1900, dr. van Pieter Ites Tornga en Jantje Freerks Vroom. Zij liggen begraven in een dubbelgraf te Dorkwerd.

Uit dit huwelijk, geboren te Dorkwerd:

1. *Evert,* geb. 24-2-1858, overl. Dorkwerd 2-3-1858.
2. *Pieter Brouwers,* geb. 2-7-1859, landbouwer te Dorkwerd, tr. Aduard 13-5-1885 *Jantje Rozema,* geb. Wierum (gem. Aduard) 6-2-1864, dr. van Hendrik Rozema en Aaltje de Boer.
3. *Levenloos kind,* aang. 24-8-1861.
4. *Koopke Brouwers,* geb. 25-2-1863, tr. Hoogkerk 17-5-1882 *Raang Raangs,* geb. Hekkum (gem. Adorp) 14-1-1858, landgebruiker ald., zn. van Luitjen Raangs, landbouwer, en Antje Braker.
5. *Jantje Brouwers,* geb. 9-11-1865, overl. Groningen 9-9-1911, tr. Hoogkerk 12-3-1892 *Berent Bosman,* geb. Harssens (gem. Adorp) 9-4-1863, vee- of paardenhandelaar, overl. Groningen 16-1-1907, zn. van Hemme Hindriks Bosman en Trijntje Daniels Groenendal.

   Zij kwamen op 25-4-1895 van Hoogkerk naar Groningen en woonden aan de Korreweg 228, later was de weduwe pensionhoudster. Zij stierf aan de Parklaan no. 12.
6. Kornelisje Brouwers, geb. 27-6-1867, tr. Hoogkerk 18-11-1899 *Gerrid Keijser.*
7. *Fenna Brouwers,* geb. 4-3-1870, tr. Hoogkerk 9-11-1901 *Gerben H. Joustra.*
8. *Evert Brouwers,* geb. 17-1-1873, koemelker, ingekomen van Adorp naar de stad Groningen (Frieschestraatweg 20) 24-5-1902 en op 18-5-1905 naar Noorddijk vertrokken, aldaar niet in het Bevolkingsregister gevonden, overl. Aduard 6-7-1910, tr. Adorp 11-12-1901 *Grietje Slierma,* geb. Adorp 1-6-1880, dr. van Eltje Slierma en Hittina Smit.

   Uit dit huwelijk:

   a. *Martinus Theodorus,* geb. Groningen 30-9-1902.
   b. *Eltje Hittje,* geb. 22-2-1904.
   c. *Hittina,* geb. Noorddijk (aangiftedatum; akte niet gevonden) 28-8-1905.

Kornelia Brouwers (IIIa-4-b)

IIIb. *Hajo Brouwers,* geb./ged. Roderwolde 20/26-9-1762, lidmaat op belijdenis ald. 5-6-1785, sinds ca. 1800 landbouwer te Garnwerd (huis no. 83), overl. ald. 22-6-1846 en ook ald. begraven, tr. Roderwolde 5-5-1799 *Helena Busscher,* ged. Groningen (Nieuwe Kerk) 12-2-1779, overl. Dorkwerd 7-3-1855, dr. van Hendrik Dirks Busscher en Gepke Oenes Trap (buiten de Steentilpoort).

Op het kerkhof te Dorkwerd liggen drie grafstenen naast elkaar, deels onleesbaar. Teksten, voor zover indertijd door de familie gereconstrueerd:
- Gepke Hajo's Brouwers, geb. Garnwerd 27 oct. 1802, overl. Groningen 8 mei 1882.
- Helena Busscher, tekst onleesbaar, behalve de jaartallen 1779 en 1836 (de laatste waarschijnlijk foutief).
- Booye Jans Hooiboer, geb. 1748 ? overl. 1849 ?

Hajo Brouwers zelf was te Garnwerd begraven. Zijn voornaam was ontleend aan de stiefvader van zijn moeder, Hajo Spandaw.

Uit dit huwelijk:

1. *Petrus,* volgt IVc.
2. *Gebke Brouwers,* ged. Garnwerd 31-10-1802, overl. Groningen 8-5-1882, tr. Hoogkerk 30-6-1828 *Boje Jans Hooiboer,* geb./ged. Dorkwerd 6/30-4-1799, landbouwer aldaar, overl. Dorkwerd 31-10-1849, zn. van Jan Pieters Hooiboer en Trientje Bojes Boelens.

   Zij was remonstrant. Op 16-4-1877 kwam zij als weduwe en 'landeigenares' van Hoogkerk naar Groningen, waar zij aan de Oude Kijk in 't Jatstraat woonde.

IVc. *Petrus Brouwers,* geb. Roderwolde 19-1-1800, in 1839 landbouwer te Winsum, in 1845 landbouwer te Garnwerd, overl. Oldehove 27-7-1868, tr. Winsum 14-11-1839 *Geeske Jacobs Klinker,* geb./ged. Feerwerd 27-10/3-12-1809, dienstmeid, later 'landbouwersche', overl. Oldehove 4-5-1871, dr. van Jakob Geerts (Klinker) en Antje Haayes (Feringa).

Petrus Brouwers was aanvankelijk landbouwer te Winsum, waar hij ook trouwde – met zijn dienstbode? –, enkele jaren later was hij terug in Garnwerd (gem. Ezinge) waar hij was opgegroeid, mogelijk als opvolger van zijn vader die kort daarop overleed. Bij zijn eigen overlijden, op 68-jarige leeftijd, was hij landbouwer te Oldehove. Hij werd ook wel aangeduid als Pieter Hajes Brouwers.

Uit dit huwelijk:

1. *Hajo,* volgt Vb.
2. *Jacob Brouwers,* geb. Garnwerd (gem. Ezinge) 10-4-1845, landbouwer te Oldehove, tr. Oldekerk 21-5-1874 *Trientje Pol,* geb. Niekerk 3-2-1849, dr. van Cornelis Tjebbes Pol en Beteke Jobs Ouwinga. Bij het huwelijk was o.a. getuige Hajo Petrus Brouwers, landbouwer te Noordwijk en broeder van de bruidegom.

   Uit dit huwelijk, geboren te Oldehove:
   a. *Beteke Brouwers,* geb. 11-7-1875, tr. Slochteren 14-7-1893 *Jan Vos,* geb. Harkstede (gem. Slochteren) 15-4-1857, landbouwer te Harkstede, zn. van Jan Hinderikus Vos, landbouwer aldaar, en Anje Nijhof. Beteke Brouwers was van 20-6-1892 tot 2-8-1892 dienstbode te Groningen; zij hield het dus maar enkele weken vol en vertrok nadien weer naar Oldehove.
   b. *Gezina,* geb. 5-6-1877.
   c. *Jacoba Cornelia,* geb. 25-11-1884.
   d. *Anje,* geb. 1-6-1889.

Vb. *Hajo Brouwers,* geb. Winsum 22-1-1840, grutter, landbouwer te Noordwijk, daarna te Oldehove, tenslotte arbeider te Oldehove en/of Niehove, overl. na zijn vrouw, mogelijk te Foxhol bij zijn jongste dochter?, tr. Ezinge 27-4-1868 *Eltien Bolhuis,* geb. Groningen 25-1-1841, bij het huwelijk zonder beroep wonende te Feerwerd, overl. Warfhuizen (gem. Leens) 25-10-1924, dr. van Harm Bolhuis en Jantje Lambartus Volhand.

Ten tijde van de loting voor de militaire dienst in 1859 was Hajo Brouwers grutter; overigens werd hij wegens lichaamsgebrek finaal van de dienst vrijgesteld. Bij zijn huwelijk in 1868 was hij landbouwer te Oldehove, van 1873-1878 te Noordwijk (gem. Marum), mogelijk woonde hij in de tussentijd nog elders; vanaf minstens 1885 was hij arbeider te Oldehove en/of Niehove.

Uit het huwelijk, voor zover bekend:

1. *Geezina Brouwers,* geb. Leek 13-2-1869, dienstmeid, tr. Oldehove 6-2-1892 *Jan Scholtens,* geb. Niehove 23-7-1863, dienstknecht te Oldehove, later kruidenier te Warfhuizen, zn. van Jakob Scholtens, timmerman te Niehove, en Eltje Geerts Boerema.
2. *Harm Brouwers,* geb. Noordwijk (gem. Marum) 11-5-1871, arbeider, voerman, koetsier, tr. Groningen 2-12-1900 *Stientje Rietema,* geb. Onderdendam (gem. Bedum) 9-2-1875, dr. van Jan Rietema en Janette Roelfs van de Riet.

   Getuigen bij hun huwelijk waren o.a. Jan Harm Brouwers, broeder van de bruidegom, en Geert Guikema (zijn – latere? – zwager). Zij kwamen op 27-10-1900 van Hoogkerk naar Groningen en woonden daar aanvankelijk aan de Vlasstraat 4a, later op diverse andere adressen maar tenslotte bleef het de Vlasstraat.

   Uit dit huwelijk, geboren te Groningen:

   a. *Jan,* geb. 27-6-1902.
   b. *Eltje Jannette,* geb. 18-10-1904.
   c. *Roelf,* geb. 23-5-1909.
   d. *Janette Eltje,* geb. 1-10-1912.
3. *Petrus Brouwers,* geb. Noordwijk (gem. Marum) 30-5-1873, dagloner te Wehe (gem. Leens), overl. Kloosterburen 15-5-1911, tr. Leens 9-8-1894 *Grietje Ammeraal,* geb. Mensingeweer (gem. Leens) 7-10-1873, dr. van Jacob Ammeraal, dagloners aldaar, en Frouwke Enema.

   Uit dit huwelijk, geboren te Wehe:

   a. *Frouwke,* geb. 7-2-1895.
   b. *Eltje,* geb. 7-12-1896.
   c. *Jacob,* geb. 7-6-1901.
   d. *Gezina,* geb. 31-10-1902.
4. *Gepke Brouwers,* geb. Noordwijk 8-7-1875, tr. ca. 1903 *Geert Guikema,* geb. Oldehove 12-2-1873, arbeider, pakhuisknecht, zn. van Kornelis Guikema en Trientje de Groot, te Oldehove. Zij kwamen op 20-5-1903 van Oldehove naar Groningen (adres: Boterdiep O.Z. 23).
5. *Jan Brouwers,* geb. Noordwijk 1-1-1878, overl. Oldehove (longontsteking) 7-10-1916, tr. Oldehove 12-5-1906 *Auktje Vink,* geb. 24-9-1884, overl. 13-4-1964, dr. van Lubbertus Vink en Anje Nieland. Zij tr. (2) Jan Kits (?).

   Jan Brouwers woonde van 16-11-1903 tot 11-6-1904 als knecht in huis bij zijn zwager Geert Guikema te Groningen; daarna keerde hij terug naar Oldehove.

   Uit dit huwelijk:

   a. *Anje,* geb. Oldehove 12-11-1907, overl. 25-3-1916.
   b. *Eldiena Brouwers,* geb. Oldehove 29-6-1909, woonachtig te Grijpskerk, tr. *Jent Ruiter,* geb. 11-2-1910, overl. 10-8-1976.
   c. *Lubbertus Brouwers,* geb. Oldehove 12-8-1914.
   d. *Jan Brouwers,* geb. Saaksum 17-3-1917.

6. *Jakob Brouwers,* geb. Dokkum 9-10-1880, turfhandelaar te Munnikezijl.
7. *Hendrik,* geb./overl. Oldehove 5-2/17-8-1885.
8. *Jantje Brouwers,* geb. Niehove 16-2-1887, overl. Groningen 7-1-1963, tr. (volgens familieopgave – te Adorp? – 22-5-1911) *Pieter Bolhuis,* geb. Adorp 21-10-1889, arbeider te Zuurdijk, overl. ald. 6-1-1963, zn. van Meerten Bolhuis en Trientje Elizabeth van der Ploeg. Als dienstbode kwam Jantje op 29-6-1908 van Adorp naar Groningen; zij ging terug naar Adorp op 15-6-1909.
9. *Hendriktje Brouwers,* geb. Oldehove 1-6-1890, zij was korte tijd als dienstbode in Groningen werkzaam; kwam op 12-6-1907 uit Ezinge, vertrok een jaar later weer naar huis, kwam in juni 1990 opnieuw terug en vertrok tenslotte op 12-6-1913 naar Leens.

STAAK C

IIIc. *Justus Bartholomeus Brouwers,* ged. Roderwolde 15-1-1764, lidmaat op belijdenis ald. 8-6-1788, landbouwer te Joeswerd (gem. Ezinge) en burgemeester van Ezinge, overl. ald. 23-2-1840, begraven te Garnwerd, tr. Roderwolde 29-3-1789 *Jantje van Bergen,* ged. Groningen (Martinikerk) 2-10-1769, overl. Ezinge 1-9-1842, dr. van Jan Anthony van Bergen en Hendrikje Derks Busscher (woonachtig buiten Klein Poortje).

Justus Bartholomeus Brouwers had zijn voornamen hoogstwaarschijnlijk niet van familie, maar van een naburig dorpsheer: Justus Bartholomeus de Coninck, die vanaf 1748 tot zijn dood in 1771 bewoner van het Huis te Peize was en die tevens een havezathe te Roderwolde bezat (zie het artikel van F. Keverling Buisman, *Het Huis te Peize,* in: *Nieuwe Drentse Volksalmanak* 96 (1979) p. 38-53).

Hij was landbouwer te Joeswerd (gem. Ezinge), volgens de Staatsregeling van 1798 stemgerechtigd voor Garnwerd in de Grondvergadering, en als patriot werd hij op 18-2-1801 lid van het plaatselijk bestuur. Hij was maire van Ezinge in de jaren 1813-1814, schout aldaar 1814-1825 en van 1825 tot zijn dood in 1840 burgemeester aldaar.

Uit dit huwelijk, behalve de oudste allen gedoopt te Garnwerd:

1. *Petrus Justus Brouwers,* geb./ged. Roden 22/29-11-1789, landbouwer te Fransum (gem. Aduard), overl. ald. 27-12-1846, tr. Ezinge 6-2-1823 *Menstje Jans Wieringa,* ged. Fransum 13-6-1790, overl. ald. 14-9-1845, wed. van Ties Jacobs Tiessens, dr. van Jan Meinderts Wieringa en Stijntje Klaasens Meinema. Uit dit huwelijk geen kinderen.
2. *Jan Antoni(e) Brouwers,* geb./ged. 26-12-1791/1-1-1792, volgens familieopgave eerst 6 jaar lang landbouwer te Veendam doch aldaar niet aangetroffen, overl. Meeden (zonder beroep, als rentenier) aang. 5-1-1876, tr. Meeden 5-5-1844 *Geessien Tjapkes Detmers,* geb./ged. Meeden 15/23-6-1805, overl. ald. 3-3-1864, dr. van Tjapke Sybolds Detmers en Imke Menses Houkes. Bij zijn huwelijk woonde Jan Antonie Brouwers nog zonder beroep te Garnwerd (gem. Ezinge).
3. *Martinus Theodorus,* volgt IVd.
4. *Hindrik Brouwers,* geb./ged. 20-7/14-8-1796, landbouwer te Den Ham (gem. Aduard), overl. ald. 4-4-1853, tr. Aduard 18-8-1845 *Anje Derks Vonk,* geb./ged. Den Ham 11-2/4-3-1798, 'landbouwersche' op Den Ham, wed. van

Jan Jans Hemsing (getr. Aduard 8-3-1828), dr. van Derk Ennes Vonk en Anke Jacobs (Draper), winkeliers.

Uit dit huwelijk geen kinderen. Volgens de familieherinneringen (in de inleiding vermeld) was Hendrik Brouwers gehuwd met Geesje van Hemmen; daarvan valt echter geen spoor te bekennen. Anje Derks Vonk leeft nog als haar tweede man in 1853 overlijdt; haar eigen sterfdatum is in Aduard niet aangetroffen en in het Bevolkingsregister dat ter plaatse pas in 1870-'80 begint, wordt zij evenmin vermeld.

5. *Theodorus Buning,* volgt IVe.
6. *Hindrikjen Brouwers,* geb./ged. 12/22-11-1801, overl. Zuidhorn 1-2-1887, tr. Aduard 17-5-1828 *Klaas Meinema Wieringa,* geb./ged. ald. 6/16-3-1806, landbouwer, overl. Fransum (gem. Aduard) 29-7-1858 oud 52 jr., zn. van Jan Meinders Wieringa en Stientje Klasen (Meinema). Hij was een broer van Menstje Jans Wieringa, die in 1823 met Petrus Justus Brouwers was gehuwd (zie hierboven).
7. *Nomdo Zuidema,* geb./ged. 27-11/9-12-1804, overl. Garnwerd 21-8-1827.
8. *Anna Asselina Brouwers,* geb. 30 (of 31?)-5, ged. 7-6-1806, overl. Feerwerd (gem. Ezinge) als Anna Seliena Brouwers 25-6-1874, tr. Ezinge 20-6-1833 *Johannes Aljes Enuma,* geb. Enumatil (gem. Leek) 29-3-1789, koopman te Feerwerd, wedr. van Jantje Jans Sikkens, zn. van Alje Jacobus Enuma en Catharina Volkherus.
9. *Hajo Brouwers,* geb./ged. 15-4/4-5-1811, in 1848 zonder beroep te Fransum (gem. Aduard), overl. Mensingeweer (gem. Leens) 22-11-1876, tr. Leens 3-8-1848 *Maria van Dijk,* geb. Hornhuizen (gem. Kloosterburen) 29-8-1805, overl. Mensingeweer 30-3-1877, wed. van Enno Meertens (Sybolts), dr. van Jan Reinders (van Dijk) en Aukje Jacobs Wiersum. Uit dit huwelijk geen kinderen Brouwers.

IVd. *Martinus Theodorus Brouwers,* geb./ged. Garnwerd 27-4/4-5-1794, landbouwer eerst te Feerwerd en daarna te Ruigezand, overl. Ruigezand 15-7-1866, tr. Ezinge 20-4-1820 *Aaltje Jans Jonker,* ged. Leegkerk 27-10-1799, overl. Zuidhorn 11-2-1882, dr. van Jan Tonnis (Jonkers) en Hindriktje Jans (de Boer).

Martinus Theodorus Brouwers (IVd, 1794-1866) en echtgenote Aaltje Jans Jonker (1799-1882)

Martinus Theodorus was aanvankelijk landbouwer te Feerwerd (gem. Ezinge) in huis no. 4, tussen 1834 en 1837 moet hij zijn verhuisd naar Ruigezand (gem. Oldehove) in huis no. 98 waar hij ook overleed. Aaltje Jans Jonker (geboren onder patroniem, de familienaam van haar ouders worden in haar overlijdensakte genoemd) vertrok pas in 1879 van Ruigezand naar Zuidhorn, waar zij enkele jaren daarna stierf; waarschijnlijk is zij toen ingetrokken bij haar oudste dochter Jantje.

Uit dit huwelijk:

1. *Jantje Martinus Brouwers,* geb. Feerwerd 19-4-1821, overl. Zuidhorn 11-2-1888, tr. Oldehove 4-7-1846 *Jan Pieters Bansema,* geb. Oldehove 26-4-1819, landbouwer, overl. Zuidhorn (aang.) 24-3-1880, zn. van Pieter Jans Bansema en Aafke Nikels Hendriks.
2. *Hendriktje Martinus Brouwers,* geb. Feerwerd 23-2-1824, tr. Oldehove 30-10-1852 *Menno Homan,* geb. Noordhorn 23-5-1809, landbouwer, overl. ald. 30-1-1878, wedr. van Trijntje Jans Juursema, zn. van Hendrik Dates Homan en Geertje Sjoerds.
3. *Menschtje Martinus Brouwers,* geb. Feerwerd 28-10-1826 (was zij vernoemd naar een aangehuwde tante, de vrouw van Petrus Justus Brouwers?), tr. Oldehove 24-4-1863 *Jan Blink Bart,* geb. Heveskes (gem. Delfzijl) 30-9-1837, landbouwer, zn. van Berend Jans Bart en Grietje Jans Blink.
4. *Justus Bartholomeus,* volgt Vd.
5. *Pieter Justus Brouwers,* geb. Feerwerd 12-2-1834, 'landeigenaar' te Ruigezand, overl. te Paterswolde (in de portierswoning van Huize de Braak, waar hij commensaal was) vóór de eerste wereldoorlog, tr. Oldehove 18-5-1876 *Sybrich Haack,* geb. Oldehove 27-8-1846, overl. ald. 30-8-1892, dr. van Herman Jan Haack en Elisabeth Hendriks.

   Uit dit huwelijk geen kinderen. Pieter Justus Brouwers vertrok op 6-5-1896 van Oldehove naar Groningen, waar hij in mei 1897 werd ingeboekt; op 31-5-1899 ging hij naar Haren, op 13-5-1901 kwam hij terug en op 7-11-1901 vertrok hij naar Ten Boer.
6. *Nomdo Zuidema Brouwers,* geb. Oldehove 27-6-1837, landbouwer te Oldehove, later Ruigezand, daarna Vierhuizen, tenslotte verzekeringsagent te Winschoten, overl. Winschoten 6-12-1923, tr. Finsterwolde 7-5-1878 *Anke Roelofs,* geb. Finsterwolde 27-6-1851, overl. Winschoten 24-2-1917, dr. van Roelof Jurjens Roelofs en Tjaakje Eltjes Bontkes.

   Nomdo Zuidema Brouwers was eerst landbouwer te Oldehove, daarna te Ruigezand in dezelfde gemeente. Op 31-10-1880 kocht hij de boerderij Panser te Vierhuizen, groot 66 hectare; zijn boerderij te Ruigezand werd door zijn zwagers overgenomen. Deze zwagers, Jurjen en Berend Roelofs (landbouwers te Finsterwolde) verkochten namens Nomdo Zuidema Brouwers en Anke Roelofs de boerderij Panser weer op 23-1-1894[12].

   Het gezin Brouwers was inderdaad op 1-1-1889 van Oldehove naar de gemeente Ulrum uitgeschreven. Na verkoop van de boerderij aldaar werd hij verzekeringsagent (paardenverzekering) te Winschoten; het gezin werd daar op 7-5-1894 ingeschreven, komende vanuit Ulrum.
   Uit dit huwelijk:
   a. *Alida Menstje Brouwers,* geb. Oldehove 14-4-1879. Op 1-3-1898 werd zij uit Winschoten naar Groningen overgeschreven, op 9-11-1898 ging zij vandaar naar Enschede, waar zij niet bleef. Op 14-12-1898 ging zij terug naar Winschoten en vandaar in april 1903 opnieuw naar Enschede.
   b. *Foskea Berendiena Brouwers,* geb. Ruigezand 6-7-1880, overl. Groningen (in het Pepergasthuis) 17-2-1966, tr. Winschoten 21-5-1920 (huw. ontb. Winschoten 1-2-1933) *Jan Johannes Graalman,* geb. Winschoten 30-9-1888, behanger, later meubelfabrikant, wdr. van haar zuster Hauwina Maria, zn. van Teunis Graalman en Tjitske Faber. J. J. Graalman verhuisde in november 1935 van Winschoten naar Haren en huwde daar nogmaals.

c. *Tjaakjen Hauwiena Maria,* geb. Ruigezand 30-12-1882.
d *Jantina Henderika Brouwers,* geb. Ruigezand 15-9-1886, overl. 's-Gravenhage 16-6-1970, tr. Winschoten 15-9-1909 *Hendrik Jan Jacobus de Roock,* geb. Enschede 3-6-1881, overl. ald. 15-4-1963. In oktober 1909 werd zij van Winschoten uitgeschreven nar Koedoes, Java; later woonde het echtpaar te Amsterdam, Enschede en de weduwe tenslotte in 's-Gravenhage.
e. *Hauwina Maria Brouwers,* geb. Ruigezand 2-12-1887, overl. Winschoten 15-12-1918, tr. ald. 20-12-1913 *Jan Johannes Graalman,* zie hierboven bij haar zuster Foskea Berendiena.

7. *Anna Asselina,* geb. Oldehove 27-6-1837 (tweeling met voorgaande), overl. ald. 31-10-1838.
8. *Theodorus Martinus,* volgt Ve.

Vd. *Justus Bartholomeus Brouwers,* geb. Feerwerd 31-10-1830, landbouwer te Garnwerd (gem. Ezinge), overl. aan longkanker Zuidhorn 16-5-1897 (de aangifte werd verricht door zijn beide zoons), tr. Kloosterburen 23-3-1864 *Geertruida Maria Sijpkens,* geb. Den Andel (gem. Baflo) 13-3-1842, bij haar huwelijk te Hornhuizen woonachtig, overl. Zuidhorn in 1903, dr. van Jacob Klaassens Sijpkens en Klaassien van Zwol.

Uit dit huwelijk, geboren te Garnwerd:

1. *Martinus Theodorus Brouwers,* geb. 17-6-1865, landbouwer te Garnwerd op 'Hunzebocht', overl. Groningen 11-1-1936, tr. Aduard 24-3-1890 *Hilje Bennema,* geb. Den Ham 3-3-1869, overl. Groningen 25-6-1929, dr. van Jelte Bennema en Geertruid Bentema.

   Evenals zijn broer Jacob Sijpkens, ging Martinus Theodorus ook enige tijd in de stad op school; hij werd echter op 4-9-1882 weer naar Ezinge afgeboekt. Ook zijn kinderen liet hij deze weg volgen: de zoon werd op 26-2-1916 in de stad Groningen ingeschreven, vertrok op 29-9-1917 naar Assen en kwam van daaruit op 7-10-1920 in Groningen terug, tot hij op 24-3-1921 weer naar Ezinge terugging. De dochter was eveneens korte tijd in Groningen gevestigd en vertrok van daaruit op 5-10-1920 naar Arnhem.
   Uit dit huwelijk:
   a. *Justus Bartholomeus Brouwers,* geb. Garnwerd 22-2-1903, landbouwer op 'Hunzebocht', tr. Eenrum 2-7-1926 *Zwaanette Jantina Gerrarda Wijk,* geb. Pieterburen 23-5-1905, dr. van Klaas Petrus Wijk en Diewertje Meyer.
   b. *Geertruid Jeltine Brouwers,* geb. Garnwerd 9-4-1905, tr. Groningen 24-5-1928 *Dirk Petrus Jensema,* landbouwer op Cremersheerd onder Loppersum, geb. ald. 17-2-1902, zn. van Simon Derk Jensema en Lupke Meijer.
2. *Jacob Sypken Brouwers,* geb. Garnwerd 28-2-1867, wijziging van zijn familienaam in *Sijpkens Brouwers* bij KB van 4-9-1896, arts, overl. in het ziekenhuis te Utrecht 5-8-1916 na een hartaanval tijdens een vakantie te Driebergen, tr. Groningen 31-3-1897 *Sophia Alida Jurriena van der Sleesen,* geb. Groningen 30-3-1867, waarschijnlijk overl. te Amsterdam niet lang na haar man, dr. van Harmannus van der Sleessen en Neeltje van der Hoeven.

   Hij werd reeds op 16-6-1879 als gymnasiumleerling in de stad bij een houder van kostjongelui (Poelestraat 20) uitbesteed. Op 4-9-1882 ging hij naar Assen, vanwaar hij op 21-7-1886 als aankomend student weer terugkeerde. Jacob Sijpkens Brouwers werd op 1-11-1886 aan de universiteit van Groningen ingeschreven als student in de medicijnen. Hij woonde daar op diverse adressen en werd van 15-7-1891 tot 13-3-1893 weer naar Ezinge uitgeschreven; daarna kwam hij terug naar de stad, tot hij op 1-6-1896 naar Zuidhorn werd overgeboekt, waar zijn vader toen al ziek was. In deze periode werd (bij vonnis van 30-12-1893) op 22-7-1895 in zijn geboorteakte de voornaam Sypken doorgehaald en bij KB van 4-9-1896 (ingeschreven 31-8-1896) werd zijn familienaam gewijzigd in Sijpkens Brouwers. Kort daarop trouwde hij met een meisje uit Groningen, de dochter van een boekhandelaar. Toen zijn vader zes weken daarna overleed, woonde hij als arts

in zijn geboorteplaats Zuidhorn. Waarschijnlijk practizeerde hij daar niet; kort daarop moet hij zijn vertrokken, op contract met een suikermaatschappij, naar Nederlands-Indië. Bij zijn aankomst was de maatschappij al failliet en medio augustus 1897 werd hij benoemd tot Officier van Gezondheid in het Indische leger. Tijdens krijgsverrichtingen in Atjeh (1898 en 1899) was hij als zodanig actief; tijdens de periode van 1-6-1899 tot 31-12-1899 onderscheidde hij zich zozeer bij het behandelen van gewonden onder vuur, dat hem op 13-7-1900 de Militaire Willemsorde werd toegekend (Inschrijvingsno. 4914, no. 29).

Nadien had hij enige tijd een particuliere praktijk in Buitenzorg, woonde na terugkomst in Europa enige tijd in Zwitserland en in München. In verband met de eerste wereldoorlog vertrok hij tenslotte naar Amsterdam, waar hij aan het Singel woonde en verbonden was aan het kinderziekenhuis aldaar. Zijn huwelijk was kinderloos.

Over zijn kortdurende militaire carrière het volgende: Benoemd tot officier van gezondheid 2e klasse, besluit no. 7, 13-8-1896. Geplaatst bij den Gewestelijke en Plaatselijke geneeskundige dienst in de 3e milit. afd. op Java, hospitaal te Soerabaja, disp. no. 28, 21-8-1897. Overgeplaatst naar dezelfde dienst in de 2e Milit. afd. op Java, hospitaal te Salatiga, disp. van de chef dito no. 2677/3 d.d. 15-11-1899. Overgeplaatst naar dezelfde dienst van Celebes, Menado en Timor, hospitaal te Pangkadjene, disp. Chef geneesk. dienst no. 2114/3, d.d. 5-10-1901. Met ingang van 13-8-1902 op verzoek eervol uit Hr. Ms. militaire dienst ontslagen, besluit no. 14, d.d. 16-6-1902. Krijgsverrichtingen tegen Atjeh in 1898 en 1899. Benoemd tot Ridder der 4e klasse van de Militaire Willems Orde als hebbende zich onderscheiden bij de krijgsverrichtingen in Atjeh en Onderh. gedurende het tijdperk 1-6-1899 tot 31-12 d.a.v., K.B. 13-7-1900, no. 29. Ereteken voor belangrijke Krijgsbedrijven, Atjeh 1896-1900.

3. *Klasina Catharina Brouwers,* geb. Garnwerd 19-6-1868, tr. Ezinge 3-4-1890 *Thijs Bakker,* geb. Langweer 8-8-1853, huisarts te Lemmer, wedr. van Mettje van Andringa, zn. van Hepke Melles Bakker en Geertje Martens Hettinga. Als zijn weduwe verhuisde zij op 27-2-1903 van Lemsterland naar de stad Groningen, waar zij op wisselende adressen woonde.
4. *Alida Henderika Brouwers,* geb. Garnwerd 5-12-1873, tr. Ezinge 12-12-1894 *Pieter Welt,* geb. Usquert 3-6-1865, zn. van Sikke Knoll Welt en Anna Pieters Doornbosch. Zij woonden te Usquert, later te Warffum.
5. *Geertruida Cristiene Brouwers,* geb. Garnwerd 16-12-1880, overl. Hoogezand 5-12-1956, tr. *Roelof Post van Leggelo,* houthandelaar te Foxham (gem. Slochteren). Zij woonde vanaf 27-8-1895 tot 29-10-1896 in Groningen, verhuisde toen naar Zuidhorn, kwam vandaar op 4-5-1904 weer terug naar de stad en verliet die op 1-11-1905 om naar Slochteren te gaan.

Ve. *Theodorus Martinus Brouwers,* geb. Ruigezand 1-2-1841, landbouwer te Ruigezand (gem. Oldehove), later eigenaar van een wasserij in Groningen, overl. Groningen 8-10-1918, tr. Uithuizermeeden 27-9-1876 *Bouke Wiersema,* geb. Roodeschool 27-3-1854, overl. Groningen 26-12-1933, dr. van Bernard Sierts Wiersema en Siebentje Berends Westerhuis. Op 31-10-1896 kwamen zij van Haren naar Groningen. Het gezin was remonstrant.

Uit dit huwelijk:

1. *Bernard Martinus Theodorus Brouwers,* geb. Ruigezand 5-6-1877, eigenaar van een wasserij te Groningen, overl. ald. 6-6-1944, tr. Groningen 25-8-1923 *Antje van der Steegh,* geb. Bozum (Friesland) 11-3-1886, overl. Groningen 17-6-1932, dr. van Sybrand van der Steegh, hoofdonderwijzer, en Sjieuwke Bolksma. Uit dit huwelijk geen kinderen, wel had het echtpaar een pleegzoon: *Lammert Muurling.*
2. *Alida Siebina,* geb./overl. Ruigezand 26-7/2-12-1878.

3. *Alida Siebina,* geb. Ruigezand 20-8-1880, onderwijzeres te Groningen, overl. ald. 9-1-1911. Op 11-5-1902 vertrok zij van Groningen naar Anloo.
4. *Martinus Petrus Justus Brouwers,* geb. Ruigezand 1-9-1882, technisch ambtenaar bij de waterleiding te Leeuwarden, tr. ald. 27-9-1924 *Emma Minna Hasse,* geb. Bunslaw (Silezië) 15-4-1898. Uit dit huwelijk geen kinderen. Op 20-4-1906 vertrok hij als opzichter naar Veendam, doch hij kwam reeds op 10-6-1907 naar de stad terug.
5. *Siebentje Jeanette Catharina,* geb. Ruigezand 26-10-1883.
6. *Justus Bartholomeus Brouwers,* geb. Ruigezand 9-8-1885, landbouwer te Seitnate (Massachusetts), tr. (niet bekend waar) 17-1-1913 *Alida Richards.* Hij was op 7-4-1905 naar New York vertrokken. Uit dit huwelijk geen kinderen.
7. *Jansje Henderika Brouwers,* geb. Ruigezand 4-7-1887, onderwijzeres, overl. Arnhem 9-8-1925, tr. Groningen 29-7-1918 *Wilhelm Gerhard Louis Wieringa,* geb. Groningen 17-4-1889, leraar aan de HBS te Arnhem, zn. van Cornelis Jan Christiaan Wieringa, koopman, en Hendrika Louiza Hofkamp.
8. *Catharina Berendina Anna,* geb. Ruigezand 23-8-1888.
9. *Levenloos kind,* aang. Oldehove 10-7-1893.
10. *Berend Popko Brouwers,* geb. Helpman (Haren) 11-1-1896, eerst arts te Arnhem, later geneeskundig leider van het Districtsconsultatiebureau voor Tuberculosebestrijding te Emmen, overl. Emmen (auto-ongeluk) 3-9-1957, tr. Anlo (Gem. Odoorn) 19-10-1933 *Greta Gezina Hadders,* geb. Groningen 22-1-1905, dr. van Jan Hadders en Jantina Frederika Zegering.

    Uit dit huwelijk:

    a. *Theodorus Martinus,* geb. Arnhem 16-5-1936, arts te Schalkhaar.
    b. *Jantina Frederica,* geb. Arnhem 18-3-1938.
    c. *Geertruid,* geb. Emmen 16-9-1939.

IVe. *Theodorus Buning Brouwers,* geb./ged. Garnwerd 1/6-1-1799, landbouwer op no. 85 te Garnwerd (gem. Ezinge), overl. ald. 21-12-1869, tr. Aduard 10-4-1841 *Christina* (ook wel: *Stientje*) *Tiessens Tiessen(s),* geb. Fransum (huis no. 6) 11-5-1814, overl. Garnwerd 15-12-1873, dr. van Ties Jakobs Tiessens en Menstje Jans Wieringa. (Menstje Jans Wieringa hertrouwde in 1823 met Petrus Justus Brouwers (IIIc-1); er bestond dus al een familierelatie).

Uit dit huwelijk, geboren te Garnwerd (gem. Ezinge):

1. *Justus Bartholomeus Brouwers,* geb. 25-1-1842, overl. Groningen 23-7-1914, tr. Bedum 11-5-1871 *Adriana van Bruggen,* geb. Zuidwolde (gem. Bedum) 27-5-1849, dr. van Reinder Jakobs van Bruggen (steenfabrikant) en Trijntje Jans Huizinga.

    Hij was Nederlands hervormd en zij doopsgezind. Het echtpaar kwam op 2-5-1901 van Haren naar de stad Groningen en woonde daar aan de Spilsluizen N.Z., no. 8; de man overleed daar, de vrouw vertrok op 1-7-1920 naar Eelde.

    Uit dit huwelijk, geboren te Bedum:

    a. *Christina Catharina Brouwers,* geb. 11-3-1872, tr. Haren 7-8-1900 *George Christiaan Frederik Scheffel,* spoorwegambtenaar, geb. Rijswijk ca. 1861, zn. van George Christiaan Frederik Scheffel en Helena Wilhelmina Nijhoff. In 1914 woonden zij te 's-Gravenhage.
    b. *Katharina Margaretha Brouwers,* geb. 18-12-1873, tr. Bedum 17-5-1895 *Wiecher Rubertus,*

geb. Noorddijk 10-3-1868, scheepsbouwer, zn. van Antonij Rubertus, scheepstimmerman te Middelbert, en Geertje Pattje. Op 3-10-1905 zijn zij van Haren naar Groningen verhuisd, adres: Heeresingel 2.

2. *Ties,* geb. 3-10-1843.
3. *Menstje Brouwers,* geb. 22-3-1846, tr. Ezinge 22-1-1873 *Hindrik Luurs,* geb. 't Zand 27-6-1840, rijksveearts te Noordhorn, zn. van Sander Hindriks Luurs, veearts, en Antje Jans Kuiper.
4. *Jan Antonie,* geb./overl. 11/14-8-1848.
5. *Jan Antonie,* geb. 1-7-1856, overl. 24-3-1860. ■

Noten

1. Familiewapen Brouwers: H. Kits Nieuwenkamp, *Nederlandsche Familiewapens*, Dl. 1, Haarlem 1936.
2. RAG, S.A. 168, 28-6-1725 en 31-12-1725; S.A. 169, 31-12-1726 en 31-12-1727; S.A. 170, 30-6-1728 en 31-12-1728; S.A. 171, 31-12-1729 en 31-12-1730; S.A. 172, 13-9-1731 en 31-12-1732; S.A. 173, 31-12-1733 en 31-12-1734. S.A. 174, 31-12-1735.
3. RAG, S.A. 169.
4. RAG, S.A. 172, 31-12-1732; S.A. 174, 4-6-1736.
5. RAG, S.A. 166, 11-10-1723 en S.A. 167, 16-11 en 30-11-1724.
6. *Boekzaal* 1757/II, november, p. 633.
7. GAG, III ij.
8. *Boekzaal* 1800/I, april, p. 445.
9. RAG, LIX b.
10. RAG, LXIV d 3.
11. RAG, LXV b 31.
12. Zie: *Ommelander Geslachten*, p. 130.

DE GRIJSAARD IS NOG OPGEWEKT

'De heer M. Kinsbergen te Amsterdam, wiens naam zich velen nog wel zullen herinneren, hoewel hij sinds lang van 't toneel des openbaren levens verdwenen is, beleefde gisteren zijn honderdste verjaardag. Hij begon zijn loopbaan als trompetter en genoot in die hoedanigheid op tien jarigen leeftijd de eer op het Loo genoodigd te worden, om zich daar te doen horen. Plichtmatig hielp hij Napoleon luisterrijk inhalen en gaf hij zijn talenten meermalen ten beste op het paleis, zowel voor den Prins Plaisance, als voor Lodewijk Napoleon. Hij was getuige van de landing der Engelsen op Walcheren, het bombardement van Vlissingen, het beleg van Bergen op Zoom en Naarden. Bij de landing van Willem I stond hij in het eerste gelid en bij de plechtige inhuldiging van Willem II en Willem III ontbrak hij evenmin. De grijsaard is nog opgewekt en in het genot zijner zintuigen en doet natuurlijk niets liever dan nog eens ophalen van "den goeden ouden tijd".'

(Nieuwe Rotterdamsche Courant, 17-6-1882)

DE DRAMATISCHE GESCHIEDENIS VAN ELISABETH DE FLINES (1681-1746)

door G. DE FLINES

Elisabeth de Flines was 19 jaar toen zij op woensdag 22 december 1700 omstreeks zes uur 's avonds wegliep uit het ouderlijk huis aan de Herengracht te Amsterdam op weg naar haar geliefde, Evert Backx[1].

Haar vader Jacob (1655-1720), Doopsgezind en een rijke 'fabriqueur van zyde lakenen' had het grote huis – nu nr. 132 – in 1683 voor 36.600 gulden[2] gekocht. Het staat er nog. Het heeft een gevel van 13 meter breedte. Het terrein was toen 55 meter diep[3]. Jacob liet het rijk versieren door vooraanstaande artiesten als Gerard de Lairesse en Frederick de Moucheron. Zijn eerste vrouw, Elisabeth van Gelder heeft er maar kort van genoten. Ze overleed in oktober 1683 op 21-jarige leeftijd en werd een paar dagen voor haar tweede kind begraven.

Ook zij kwam van welgestelde ouders. Haar vader Jacob had drie dochters en een zoon, weer een Jacob. Al in 1671 had hij vastgelegd dat van hetgeen zijn vier kinderen van hem zouden erven, de helft in onroerend goed belegd zou moeten worden en verbonden ten gunste van zijn kleinkinderen, die daarover zouden kunnen beschikken bij hun huwelijk of bij meerderjarigheid.

Het huis van de familie De Flines, aan de Herengracht (thans nr. 132) te Amsterdam (tekening ca. 1767, van Caspar Philips Jacobson)

Dat had tot gevolg dat Jacob van Gelders drie schoonzoons in 1696 bij notariële akte[4] vast goed aanwezen als zekerheid voor de porties van de kleinkinderen. Er was blijkbaar te 'dier occasie . . . questie ende proces' ontstaan[5] en men wilde na 'vonnisse of appointement van de Edelachtb. Heeren Schepenen alle verdere verwijderinge in 't toecomende' voorkomen. Comparanten waren: Dirck Mels, executeur testamentair en voorts mr. Meynard Troyen, gehuwd met Catharina van Gelder, eerder weduwe van Gilbert de Flines (Jacobs oudere broer), Arent Bosch, gehuwd met Maria van Gelder en Jacob de Flines. De laatste twee ook nog als voogden over de kinderen van Jacob van Gelder jr. Elisabeths vader stelde zijn huis en erf aan de Herengracht tot zekerheid.

Dat huis, de bepalingen in Jacob van Gelders testament en de zekerheidsstelling door Jacob de Flines zouden in de verdere geschiedenis het gedrag van de betrokkenen steeds weer blijven bepalen.

Voor Elisabeth zou een huwelijk meebrengen dat zij direct een vermogende vrouw zou zijn. Haar vader zou vanaf dat moment huurder zijn in haar huis. Hij dacht daarom aan een huwelijk met een man die hij er tevoren toe zou kunnen brengen om na het huwelijk – dan als wettig vertegenwoordiger van zijn echtgenote – in te stemmen met een blijvend beheer van Elisabeths moederlijk erfdeel door haar vader. Over zijn dochters geliefde had Jacob kennelijk geen enkele macht of invloed. En ook het standsverschil zal in die tijd een grote rol hebben gespeeld. Als hij al voor het werven van een gewenste schoonzoon veel geld zou moeten uitgeven dan was hij, Jacob, – zo zal blijken – daartoe best bereid. Hij zou immers alle te haren behoeve te maken kosten ten laste van het door hem beheerde erfdeel kunnen brengen!

Sinds het overlijden van Elisabeths moeder was er in het huis aan de Herengracht veel veranderd. Op 30 maart 1694 – Elisabeth was net 13 jaar geworden – was Jacob, zelf 39 jaar oud, opnieuw in het huwelijk getreden met Agatha van der Vult, een 25-jarige uit Gouda, bezongen als 'de Schoonste, die ooit Neêrland kende'[6]. Maar Agatha was niet alleen 'een der bekoorlijkste en schoonste van de menschen'[7], zij bleek later ook in staat na Jacobs overlijden, zijn handelsonderneming voort te zetten. En bovendien was zij niet onbemiddeld: ze bezat onroerend goed in de omgeving van Gouda. Tussen 1695 en 1700 zouden zij nog vier kinderen krijgen.

Het is niet onwaarschijnlijk dat Elisabeth zich door de veranderingen wat buitengesloten voelde en elders troost zocht. Hoe dat ook zij, 'genegentheidt openbaarde' zich in 1699 tussen haar en Evert Back of Backx, 'als huysknecht in dienst ten huyse van haren vader'. Jacob ontsloeg Evert direct en 'niet zonder betuyginge van zijne uitterste indignatie'. Maar Evert hield vol en op zijn initiatief werd een plan gemaakt voor een kennismakingsbezoek aan zijn ouders. De dienstmaagd Lysbeth zou Elisabeth daartoe op een zondagmorgen naar Everts ouders geleiden in plaats van naar de kerk.

Die morgen werd het plan gemaakt voor Elisabeths vlucht uit het ouderlijk huis. De dienstmaagd zou tevoren 'zoo wat goedt bijeen' pakken en door een venster van de voorkamer aan Evert toewerpen[1], terwijl de familie aan de maaltijd zat, zo stelde Everts moeder voor. Zo werd een en ander geregeld.

Op de avond van 22 december 1700 ging Elisabeth dus op weg naar de familie

Backx in de Huyssitten Steegh[8]. De juffrouwen Heldt en Konings op de Bloemgracht hadden zich bereid verklaard het paar een huisvesting te bieden. Dat vond er nog het hele volgende jaar een goed geheim gebleven onderduikadres.

Vader Jacob kwam snel in actie[9]. Er werden advocaten en procureurs geraadpleegd. Hij vroeg en kreeg bij schepenen een auditie. 'Dienaars van den Hooft Officier' waakten 'omtrent het huys van Hendrik Back' en deden 'een waarschouwing aan 't Huys van de Meit Lysbeth Glansberg'. Op order van schepenen doorzocht de Substituut Schout, Philip Engelbrecht, 'Burgers Huisen'. Knechts gingen de stad door om het paar te zoeken. Er werd een 'kruyer' gehuurd om gedurende twee à drie weken de gangen te observeren van 'het Volk van E. Back'.

Jacob zelf, soms tezamen met adviseurs, speurde het land door aan de hand van geruchten die hem bereikten. Bezocht werden onder meer Vianen, Utrecht en 's-Gravenhage.

Tot begin 1702 bleven Evert en Elisabeth op de Bloemgracht[1]. Toen – zij meende zwanger te zijn – trokken ze de stad uit naar Egbert Maes en zijn vrouw, een katoendrukker die woonde aan de Overtoomse wegh, toen nog landelijk gebied.

Inmiddels hadden veel zaken om hun aandacht gevraagd:

- Notaris Jan van Velen moest trachten Elisabeth een kopie te verschaffen van haar moeders testament[10] en van haar eigen testament in 1698 verleden voor notaris Dirk van der Groe, zodat zij zelf een nieuw testament kon maken, passend in de veranderde situatie[11].
- Een verzoek om goedkeuring van een huwelijk met Eduard Back ging naar schepenen van Amsterdam[12].
- Aan het Hof van Holland in 's-Gravenhage moest worden verzocht om intrekking van haar vaders 'mandement van apprehensie' (machtiging tot arrestatie)[13].
- Er waren financiële zorgen. Tegen schuldbekentenissen had Elisabeth van Egbert Maes en van meester timmerman Isaak de Moll in totaal al *f* 3000 geleend.

In oktober 1702 brengt Elisabeth – na heel wat omzwervingen nu terug op de Bloemgracht – een dochter ter wereld: Maria Elisabeth Back[14]. Tot drie maal toe zal notaris David des Pommare[15] namens Jacob het kind gaan opeisen aan het huis van Hendrik Back. Het is tevergeefs.

Jacob zelf reist in die tijd twee maal naar Den Haag. Eerst op 19 oktober met zijn eigen koets[9] en de tweede keer twee dagen later met een knecht per postkoets. Hij was ontboden voor het Hof van Holland waar zijn dochter eisen aan haar vader had gedeponeerd. Op 21 oktober zag hij kans haar daar met de assistentie van de deurwaarder J. Schopman, de Drost van het Hof, twee dienaars en twee boden te 'arresteren en apprehenderen' en haar met oppas door '2 Boodens en een Dienstmaagd' in een Castelenie te doen gijselen en bewaren.

Op de 22ste oktober 1702 wordt met dochter en ander gezelschap de terugtocht naar Amsterdam gemaakt. Zij is dan gedwongen verder in het huis aan de Herengracht te verblijven, maar weigert deel te nemen aan het huiselijk verkeer[16]. Zij leeft en eet alleen op haar kamer. Haar baby is bij Everts ouders.

Op 24 november 1702 vindt een confrontatie plaats van Elisabeth met haar vader in tegenwoordigheid van notaris Des Pommare[17]. Op de vraag of zij eisen aan haar vader heeft gedeponeerd bij de Hoge Raad van Holland, geeft ze geen antwoord.

Inmiddels voldoet zij aan de uitspraak van het Hof van Holland, dat haar heeft 'geordonneert en gelast ten huyze van den Heere Jacob de Flines over te gaan'. In een akte van 33 bladzijden[1] opgetekend door notaris Des Pommare, verklaart Elisabeth op 1 mei 1703 'zodanigh geraakt te zijn door de goede en vriendelijke instructien ende vermaningen' van vader en stiefmoeder, dat zij tot volkomen inkeer en berouw was gekomen en dat zij zich met respect zou onderwerpen aan het welbehagen en goedvinden van haar vader[18]. Maar van harte gaat dat niet. Ze schijnt zich in die tijd het leven te hebben willen benemen.

Inmiddels houdt Jacob een 'Rekeningh van verschoten onkosten, gedaan wegens myn Dochter Elisbeth de Flines' bij[9]. Nu, 1 mei 1703, zijn die onkosten al opgelopen tot de kapitale som van *f* 4346.5.8, waaronder zulke posten als:

Octo. 21 1702	Op den Haagh gereist; wanneer ik door myn Dochter voor den Hogenraad was geciteerd, betaalt voor Myn, en Myn Knecht, voor vracht van de Post wagen. *f* 8. 6. .
Nov. 25 1702	Aan de Vrouw in de Tabacx-winkel, naast de deur daar myn Dochter wierd Geappre-hendeert, die my versekerde dat myn Dochter, daar in Huys was *f* 10. . .
April 12 1703	Aan Do. Adrianus van Oostrum, voor dat hy sig 3 maanden obligeerd, myn Dochter aan syn Huys, te sullen logeeren, wanneer sulx te passe mogt komen, en verdere dienst. *f* 315. . .

Later zal hij op grond van een vonnis van de Hoge Raad van 20 oktober 1704, zelfs met terugwerkende kracht, aan Hendrik Back kostgeld betalen voor zijn kleinkind en dit in zijn 'Rekeningh' bijboeken.

Een nieuw hoofdstuk begint: Jacob gaat op zoek naar een – naar zijn mening – passende schoonzoon. Hij vindt die in de persoon van zekere mr. Adriaan Penterman, geboren te Leeuwarden, nu advocaat te Utrecht en 24 jaar oud. Het zal een vreselijke mislukking worden.

Op 10 december 1703 wordt voor notaris Jacob van den Ende[19] een akte van huwelijkse voorwaarden verleden met uitsluiting van gemeenschap van goederen, winsten en verliezen. Elisabeths inbreng zal onder meer omvatten een bedrag van *f* 70.000, waarvan *f* 50.000 – een immens bedrag in die tijd – zal worden gebuikt om Adriaan een positie te kopen als 'Tonneboeyer' te Dokkum. De verantwoordelijkheid voor het op de juiste plaatsen handhaven van de tonneboeien die de toevaart naar de Dokkumse haven aangeven, zal wel een sinecure geweest zijn. Trouwens, de rente van een bedrag van *f* 50.000 had, in handen van een zorgvuldig belegger, toen ongetwijfeld een royaal renteniersleven kunnen bieden. Adriaan krijgt de resterende *f* 20.000 in handen.

Het paar treedt op 14 december 1703 te Amsterdam in het huwelijk. Maar dat geschiedde niet dan nadat 'Clandestine onderhandelinge en Acte' gevoerd, respectievelijk verleden waren voor notaris J. van den Ende. Comparanten zijn Jacob de Flines, Adriaan Penterman en diens vader Gerrit. De bruid is afwezig. Overeengekomen wordt dat alle middelen van Elisabeth ook na haar huwelijk in handen en onder bewind van haar vader zullen blijven. Geen andere uitkering zal worden gedaan dan van de jaarlijkse vruchten na aftrek van alle lasten. Enig

inzicht van wat dat betekent geeft Jacobs 'Rekeningh van verschoten onkosten'[9]. Over de periode van 10 februari 1701 tot 13 juli 1705 toont de gespecificeerde lijst een totaal van *f* 11.376.7.8: Kosten voor notarissen, rechtskundige hulp, reis-, speurders- en bewakingskosten en kostgeld voor 'myn Dochter's Kind' maken het grootste deel uit.

In de bijna tien jaren van haar huwelijk – Adriaan overlijdt in oktober 1713 – krijgt Elisabeth acht kinderen[20]. Twee dagen na de begrafenis verschijnen Gerrit Penterman en zijn zoon Gerrit junior in Dokkum. Zij trachten – tevergeefs – Elisabeth te bewegen machtigingen te hunnen gunste af te geven. Vervolgens wordt de huishouding door het tweetal opgebroken en het merendeel van de inboedel op voertuigen geladen en naar Leeuwarden gebracht. Elisabeths protest resulteert slechts in opsluiting in een van de kamers. Het relaas van een Dokkumse vriendin licht ons ook in over het wangedrag van Adriaan gedurende het huwelijk[21]. Zelf verklaart Elisabeth 'door de clandestine directie van haar vader in schijn van vriendschap' naar het huis van de Pentermannen te zijn gelokt, toen zij naar Leeuwarden ging om daar haar huishouding op te zetten.

Maar na aankomst wordt zij 'als een gevangene buyten acces van menschen' gehouden[22]. Nu pas komt zij te weten van de geheime overeenkomsten tussen haar vader en haar overleden echtgenoot ten nadele van haar en haar moederlijk erfdeel. Zij besluit haar domicilie naar Holland te verplaatsen en haar oom Meynard Troye te verzoeken om bemiddeling bij haar vader.

Inmiddels heeft die echter op 11 augustus 1714 aan het Hof van Vrieslandt gevraagd[21] om haar onder curatele te doen stellen. Zij vlucht uit het huis van de Pentermannen en duikt onder bij een vertrouwde advocaat in Leeuwarden, mr. Petrus Rudolphi. Zij draagt hem op voor haar kinderen en haar huisraad te zorgen en reist naar Holland.

In Haarlem wordt zij echter opnieuw gearresteerd, nu op actie van Eduard Back 'ten eynde ommet den selven te trouwen ende door dit huwelijk te legitimeren het dochterje dat sy met den anderen hebben geteelt'[22].

Op 16 januari 1715 herhalen beide gelieven in een contract van trouwbeloften[23] het voornemen hun trouw door een wettig huwelijk te bevestigen en daardoor hun dochtertje 'Maria Elisabeth Back oud zynd tegenwoordigh omtrent 13 Jaeren' te legitimeren. Zij kiest domicilie ten huize van Jacob Hasius, wonende 'op de Cingel bij de Jan Roonpoorts Toorn'[24]. Maar blijkbaar kon zonder haar vaders medewerking, een huwelijk niet worden gesloten.

Op 22 juli verklaart dr. P. Snelle[25] dat Elisabeth hoog zwanger en 'heel swakkelijk' is. Een maand later komt notaris Roos[26] ten huize van Jacob berichten dat zij nu ten uyterste zwanger is, dat zij en Evert Back getracht hebben te huwen, dat Jacob haar bezit onder zich houdt en dat zij daarvan geen opbrengst ontvangt. Zij laat Jacob om betalingen vragen. Na vijf dagen bedenktijd laat Jacob weten niet te zullen betalen[27].

Acht dagen later – op 8 september 1715[28] – brengt Elisabeth een zoon ter wereld. Haar tiende kind. Zij noemt hem Arent. Haar andere oom van moeders zijde heette Arent Bosch.

Maar het huwelijk komt niet voor elkaar. Op 22 en op 26 juni 1716 laten zij

notaris Roos ten huize van Meynard Troye nogmaals verzoeken om interventie bij Jacob. Mr. Troye ziet vooralsnog geen mogelijkheden[29]. In augustus van dat jaar dient de zaak opnieuw voor de Commissarissen voor de Huwelijkszaken van de stad[30].

Tien dagen later, op 29 augustus[31], maakt Jacob een nieuw testament voor Schout en Schepenen van Nieuweramstel, waarbij hij zijn dochter onterft. De onenigheid verscherpt alleen maar: op 7 januari 1717 eist Elisabeth van mr. Troye[32] een hogere huur van het huis aan de Herengracht waar haar vader woont, invordering van de reeds verschenen huren en uitkering van haar middelen en zij verwijt haar oom dat hij Jacob maar in het huis 'De profeet Jonas' laat wonen voor een huur van *f* 1200 's jaars, terwijl het meer dan *f* 2000 waard is; dat hij toestaat dat Jacob huur van vele jaren en de opbrengst van haar middelen onder zich houdt, zodat 'haar vader ende desselfs vrouw ... op haar ... middelen en inkomsten asende, grote figuren maken, terwijl zij ... in de uyterste armoede en bekommentheyt werd gehouden ... ende also sy wederom swanger is en haer luyer mandsgoet is afgesleten'.

Zij verzoekt Troye te bevorderen dat het huis wordt verhuurd aan iemand die de huur wil betalen die het waard is en dat de achterstallige bedragen worden uitgekeerd. Het heeft alles evenmin effect als een hernieuwd verzoek[33] om betalingen en huwelijkstoestemming aan Jacob van 19 mei van dat jaar. En ook op het verzoek aan de Commissie van Huwelijkszaken – van 19 augustus 1716 – is dan nog geen uitspraak gevolgd. Pas op 20 mei 1717 beslist de commissie niet te aanvaarden dat Elisabeth een grond heeft om een alimentatie van haar vader te vorderen[34].

Iets is er echter wel veranderd. Op 18 oktober 1717 maakt Jacob de Flines opnieuw een testament[35], nu voor notaris Paulus van den Ende. Het heeft een ongewoon lange inleiding. Eerst worden daarin zijn voorgaande testamenten van 1703 en 1716 en de onterving nadrukkelijk van kracht gelaten. Maar dan wordt gerefereerd aan het oordeel van anderen en wordt overwogen dat 'zelfs ook wel goede, en rechtmaatige zaaken niet en quamen te hebben het beste en gelukkigste succes', zodat hij had goedgevonden 'ten dienste en tot ruste van zijn familie dat, ingevalle d'exheredatie, ontgoedinge of ontervinge van zijn dochter, Elisabeth de Flines, zoo [als] bij de voorgeschreeve respective testamenten successivelijk was gedaan, tegen zijn heer Comparants verwagtinge, t'eeniger tijd geoordeelt mogte werden niet te hebben zijn volkomen effect, [hij] zijne voorschreeve Testamenten geheel, en al quam te revoceeren' en in dat geval 'zijne gedagte dogter Elisabeth de Flines wel te institueeren tot zyne mede erfgenaame dog egter alleen in den beloope of de waarde van hare Legitime portie'.

Het laat zich raden wie van Jacobs familie verontrust waren over het onterven van Elisabeth en geoordeeld hadden dat een dergelijke bepaling mogelijk niet zou worden uitgevoerd. Van zijn broers en zusters en hun echtgenoten waren nog slechts Christine in leven, een actieve zakenvrouw. Van de zwagers van zijn vrouws zijde leefde alleen nog Meynard Troye, nu vader van de Weeskamer – tevens tehuis voor ouderen – aan de Herengracht (nu nr. 258), raadsman en bemiddelaar en na 1719 curator van zijn dochter[36].

Maar ook voor Elisabeth is er iets veranderd. Op 22 juli 1718 – ze is weer

'groff zwanger' – blijkt ze in het huis van Meynard Troye te verblijven, waar ze nu Evert Back niet wil ontvangen[37].

Ze maakt dan tien dagen later voor notaris Pieter Schabaalje[38] maar ten huize van Meynard Troye aan de Herengracht, een nieuw testament. Elisabeth herroept daarin al haar vorige testamenten en bepaalt nu dat haar universele erfgenamen zullen zijn haar kinderen bij Adriaen Penterman en voorts voor de legitieme portie haar kinderen bij Evert Back. Bepaald wordt ook dat Evert Back en zijn verwanten nooit met die porties of met haar erfgenamen enige bemoeienis zullen kunnen hebben. Als executeurs wijst zij aan: haar vader, haar neef Dirk Bos en tot toeziend voogd: Meynard Troyen.

Begin 1720 overlijdt Jacob. Elisabeth erft het veel omstreden huis met de daarin aanwezige ornamenten en schilderijen. De fraaie schilderijenverzameling[39], waaronder Titiaan, Veronese, De Lairesse, Holbein, Rubens, Van Dyk en Wouwerman, wordt op 20 maart openbaar geveild. Het huis wordt aan anderen verhuurd. Jacobs weduwe en de drie stiefbroers verhuizen naar het Singel (nu nr. 264), eigendom van Jacobs zuster Christine. Er komt echter nog geen einde aan het procederen. Nu dient de zaak voor de Hoge Raad in Den Haag. Het blijft partijen bezig houden, getuige onder meer 33 bewaard gebleven brieven van een vijftal Haagse juristen, daterend van 1725 tot en met 1729[40].

Inmiddels is op 22 december 1727 Elisabeths stiefmoeder, Agatha van der Vult op 58-jarige leeftijd te Amsterdam overleden[41]. De drie halfbroers zijn nu de tegenpartij.

Arent de Flines, het kind van Evert Back, nu 20 jaar oud, vinden we in 1735 in Leiden[42] waar hij als wever werkt. Hij krijgt daar onderwijs, onder meer in boekhouden[43]. De rekeningen voor die lessen gaan naar Meynard Troye, die door de Amsterdamse Schepenbank in 1734 opnieuw is aangesteld als Elisabeths curator[44]. Maar als hij in 1734 overlijdt en in zijn functie wordt opgevolgd door Abraham Follé, stelt deze in januari 1736 vast[45] dat Elisabeths kosten niet meer uit de inkomsten kunnen worden gedekt. Het zal tot haar dood in 1746 niet meer anders worden.

Begin 1734 heeft Elisabeth onderdak gevonden bij haar dochter Agatha Penterman, die gehuwd is met Josua Houthuijsen, apotheker en schepen van de stad Culemborg. Ze wonen 'Op Twaal'. Uit dat jaar is een rekening[46] van Josua aan zijn schoonmoeder bewaard gebleven met voor haar een purgeermiddel en een diurethicum en voor haar zoon Adriaan Penterman een middel tegen de tering en de hoest, dat voor haar rekening naar Lingen wordt gezonden. Het is een keurig handschrift, maar de apotheker heeft zich door een telfout 10 stuivers tekort gedaan.

Dan – eindelijk – wordt er op 3 oktober 1736 voor 'den Hogen Raad in Hollant' mondeling een akkoord bereikt tussen Elisabeth en haar beide halfbroers Jacob en Pieter. De derde, Gilbert, is dan al overleden en als Abraham Follé namens Elisabeth in oktober 1737 overeenkomstig het akkoord *f* 1300 advocatenkosten voor de tegenpartij betaalt, zijn ook de laatste twee al weggevallen[47]. Voor Elisabeth wordt blijkens de kwitanties regelmatig het kostgeld betaald: *f* 150 per half jaar en *f* 28 voor twee ankers wijn. Er is blijkbaar altijd wel

iemand uit de omgeving te vinden die de reis naar Amsterdam onderneemt en bij de curator het geld in ontvangst kan nemen.

Maar in 1739 komt Agatha te overlijden. Josua schrijft Follé een briefje[48], gesloten met een lakzegel waarop een stempelafdruk met een houten huisje te ontdekken is. Het wordt bezorgd 'per vriendinne'.

> ... ter communicatie dat 't mij ook langer niet convenieert mijn schoonmoeder te logeren en te tracteren also ik thans geen vrouw hebbende onmogelijk in staat ben door mijn ygen Affaires haar op te passen, versoeke ik benevens haar dat UE gelieve te consenteren datse bij haar soon Gerrit die een bequaame vrouw heeft gaat wonen.

Zo verhuist Elisabeth met ieders instemming in 1739 naar zoon Gerrit te 'Hagestein' (schrijft Gerrit) of was het wellicht 'aan de Hagestijnse Dijck' zoals Elisabeth schrijft. Gerrits bequaame vrouw was Belia Smits.

Uit de nota's[49] voor de begrafeniskosten blijkt dat Elisabeth overleed op, of kort voor 6 oktober 1746. Ze werd op 13 oktober vanuit Hagesteyn begraven.

Haar zoon Arent overleefde haar nog geen half jaar. Hij bleef ongehuwd en werd op 20 februari 1747 op 31-jarige leeftijd te Leiden in de Hooglandse Kerk begraven.

De Propheet Jonas, het veel omstreden ouderlijk huis aan de Herengracht in Amsterdam werd in 1747 door haar vier kinderen Penterman en een kleinkind verkocht voor *f* 36.300[3].

Van alle nazaten van Philips de Flines (Antwerpen 1581-Amsterdam 1652) had toen alleen zijn kleinzoon Philips (1695-1771) de naam in die tak nog kunnen voortzetten. Hij stierf ongehuwd. Eduard Bax woonde in 1742 nog te Amsterdam aan de Binnen Amstel op de hoek van de Kerkstraat, blijkbaar ongehuwd. Hij woonde samen met een vriend in een bescheiden woning. Vermeld wordt dat hij geen 'taxabel' inkomen had[50].

Opmerkelijk is dat Quirijn de Flines (1771-1847) in zijn in 1826 gepubliceerde Généalogie de la Famille de Flines[51] wel melding maakt van Elisabeth en haar huwelijk met Adriaen Penterman en uitvoerig naar bronnenmateriaal verwijst, maar met geen woord rept van hetgeen zich verder in haar leven voordeed. Het is moeilijk denkbaar dat hij daarvan niet heeft geweten.

Mijn aandacht werd voor het eerst gewekt toen ik in een map met ongeordende documenten een gekwiteerde nota vond voor kosten gemaakt voor Arent de Flines. Het was een naam die ik nog niet eerder in de familie was tegengekomen. Het briefje van Hendrik Vlaming was gedateerd Leyden, 26 April 1739 en geadresseerd aan Abraham Follé, Op de Princegraft tot Amsterdam[43]. Het spoor leidde naar het curatorschap van Follé en een ware lawine van akten in het notarieel archief van de Gemeentelijke Archiefdienst van Amsterdam. Meer documenten kwamen later ook in ons familiearchief tevoorschijn. Stap voor stap kreeg het drama gestalte.

Opvallend is, dat de problemen tussen mensen naar hun aard toen niet zo veel verschillen van die in onze eeuw. De communicatie tussen mensen was moeilijker. Wij hebben de telefoon, een probaat middel om contacten te leggen en te onderhouden. Maar de postverbindingen waren ook toen zeer goed en snel. Het reizen van Amsterdam naar Den Haag op een dag was mogelijk, zij het oncom-

fortabel – onbestrate wegen! – en alleen doenlijk voor wie over geld beschikte.

Het verschil tussen de 18de en de 20ste eeuw zal eerder te vinden zijn in de mensen en de organisatie van de samenleving. Wij zijn niet meer zo beducht om vraagstukken en problemen naar buiten te brengen. Wij gaan misschien gemakkelijker een ander om raad vragen en vinden daarvoor contacten die minder formalistisch zijn dan veel notarissen van toen. Bovendien: reizen is nu voor weinigen een ernstige moeilijkheid. Maar ook: we kijken minder zwaar tegen de verschillen tussen maatschappelijke groeperingen.

Waar wij het moeilijker hebben: onze familiebanden zijn wat minder hecht soms. Bij geval kennen we onze verwanten nauwelijks. Maar daaraan tracht onze familiestichting iets te doen. ■

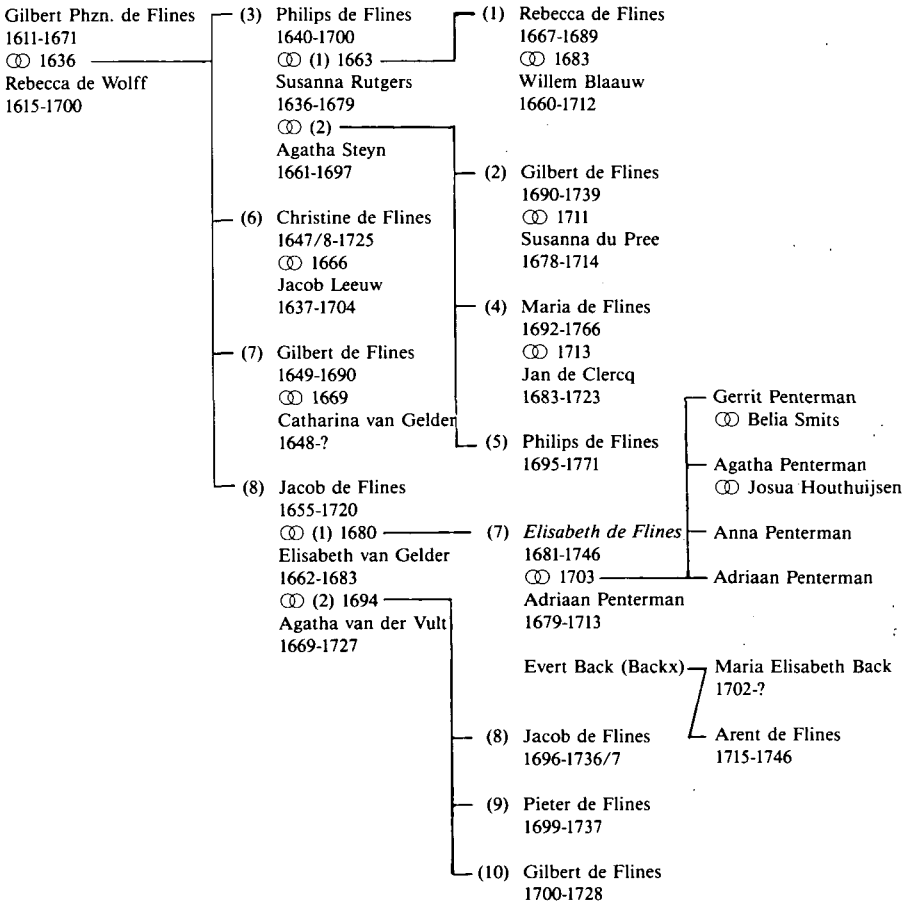

Noten

(Anr. = Archiefnummer archief familie De Flines; GAA = Gemeentelijke Archiefdienst Amsterdam; NAA = notarieel archief GAA; Pb. = Persoonsbeschrijving archief familie De Flines)

1. NAA 6928/240-246, akte not. David des Pommare, 1-5-1703.
2. Voor de omrekening van de waarde van de gulden uit vorige eeuwen, is een eenvoudige vermenigvuldigingsfactor moeilijk te geven. Een belangrijke reden daarvoor is, dat tegenover de inkomens van toen en nu geen vergelijkbare bestedingspakketten staan. Enige indicatie kan wellicht worden gevonden in het feit dat Elisabeths zoon Gerrit Penterman, waarbij zij later inwoont, in 1737, 1740 en 1741 voor haar inwoning 'kost en drank, vuur en ligt en bewassen' 150 gulden ontvangt per half jaar. De wijn – drinkwater was nog een probleem – was daarbij niet inbegrepen.
3. Anr. 44, *4 Eeuwen Herengracht,* p. 440-441.
4. Akten not. Pieter de Bary, 20-7-1671.
5. NAA 4178-369, akte not. Dirk van der Groe, 3-9-1696.
6. Pb. K8, Katharyne Lescailje.
7. Pb. K8, Pluymers, *Gedichten.*
8. De Huyssitten Steegh liep van de N.Z. Voorburgwal naar het Singel, waar nu de Paleisstraat loopt.
9. Anr. 254, Rekening van onkosten van Jacob de Flines (K8).
10. Machtiging voor not. Jan van Velen, 24-8-1701.
11. Not. Jan van Velen, nrs. 6952/3/4.
12. NAA 579-81, akte not. Jan van Velen, 30-9-1701.
13. Machtiging voor not. Jan van Velen, 19-3-1702.
14. Testament van Elisabeth, not. Ph. Roos, 4-6-1715.
15. Akte not. David des Pommare, 30-10-1702.
16. Idem, 27-11-1702.
17. Idem, 24-11-1702.
18. Kopie uit het Schepenboek register no. 2, f. 29v., 5-7-1703.
19. Akte not. Jacobus van den Ende, 10-12-1703; ook NAA 8362-220, not. Ph. Roos, 17-8-1716.
20. NAA 8361-309, akte not. Ph. Roos, 2-10-1715: verklaring van Antje Volkerts, huisvrouw van de kunstschilder Joannes Wiarda.
21. Akte not. Pieter Blom, 30-1-1715, nr. 8, p. 31.
22. NAA 8360, akte not. Ph. Roos, nr. 43, 15-2-1715.
23. NAA 7828a, akte not. Pieter Blom, 6-1-1715.
24. Deze toren stond aan de Singel tegenover de Molsteeg.
25. Akte not. Ph. Roos, 22-7-1715.
26. NAA 8361-258, akte not. Ph. Roos, 26-8-1715.
27. NAA 8361-261, akte not. Ph. Roos, 31-8-1715.
28. NAA 8361-277, akte not. Ph. Roos, 9-9-1715.
29. NAA 8362-178 en 8362-183, akten not. Ph. Roos, 22/26-6-1716.
30. NAA 8362-223, akte not. Ph. Roos, 19-8-1716.
31. Anr. 228-105, brief van mr. J. Ruyll, 's-Gravenhage 15-4-1726; testamenten van 21-1-1703 en 29-8-1716.
32. NAA 8363-13, akte not. Ph. Roos, 7-1-1717.
33. NAA 8363-132, akte not. Ph. Roos, 19-5-1717.
34. NAA 8363-135, akte not. Ph. Roos, 20-5-1717.
35. NAA 8225, akte not. Paulus van den Ende, 18-10-1717.
36. GAA, archief Brants nr. 1056, Anr. 237: request van kinderen Penterman 1734, aan schepenen van Amsterdam ter benoeming van een curator sinds 1719.
37. NAA 8367-218, akte not. Ph. Roos, 22-7-1718.
38. NAA, akte not. Pieter Schabaalje, 28-7-1718.
39. Anr. 136-1, p. 238.
40. Anr. 228, toelichting p. 12.
41. Anr. 228: 56, 92, 109, 255.
42. Gemeentelijke Archiefdienst Leiden, imposten IIIe klasse, 20-2-1746: Arent de Flines, grijnwr. 6.-.-.
43. Pb. L7, rekeningen van Z. Longepé, E. Soumain en Hendrik Vlaming aan A. Follé (1735-1740).
44. GAA, recht. arch. 3073/1167/1169, akte van onder curatelestelling.

45. GAA, recht. arch. schepenbank, 26-1-1735 en later.
46. Pb. L7, originele rekening.
47. Pb. L7, originele kwitantie voor advocatenkosten cf. akkoord voor 'den Hogen Rade in Hollant', 26-10-1737.
48. Pb. L7, origineel.
49. Pb. L7, nota's voor het doodskleed, kledingartikelen voor de gasten, de lijkkoets, het begrafenismaal.
50. Mr. W. F. H. Oldewelt, *Kohier van de Personele Quotisatie te Amsterdam over het jaar 1742* (Anr. 169).
51. Anr. 125, p. 5.

DOUWES-PHILIPPO

door T. E. A. Douwes

In Gens Nostra XXXVIII (1983), p. 279-287 verscheen de kwartierstaat Douwes-Philippo. Aanvullingen werden een aantal keren in volgende jaargangen gepubliceerd, het laatst in 1988 (p. 479). Hieronder nog eens een reeks aanvullingen.

Gaarne breng ik dank aan A. Koornstra voor de vele mooie Friese bijdragen, en aan J. J. Duivenvoorden, mr. A. J. Kronenberg, P. D. Meijer, W. Ober, J. A. I. van Prooije en K. A. Reuvers voor aanvullingen.

226. *Reyer Aries van der Vis,* verm. molenaar in Oudshoorn.
260. verm. *Jan Wybes,* woont te Ooste in Hindeloopen, tr. vóór 1682.
261. *Wypk Lubbes.*
302. *Pieter Adryaens*[1], (Bravenboer) vervalt, ged. Barendrecht 11-10-1626, landbouwer te Carnisse.
352. *Sybren Sipkes Hoytema,* tr. (2) verm. Frouk Dircx.
453. *Geertje Dirks (Kalckoven),* ged. Alphen aan den Rijn 3-3-1658.
597. *Neeltgen Harmens Schuyer,* tr. (2) Symon Leendertsz. Weert.
604. *Adriaen Hendricksz. Jongendijckgraef,* geb. Barendrecht, landbouwer in Carnisse, overl. na 1666, mogelijk in 1672, tr. Barendrecht 11-3-1607.
605. *Niesgen Huygen Cranendonck,* geb. IJsselmonde, overl. in of na 1628.
696. *Thijs Ockes,* minderjarig in 1636, schipper, woont vanaf 1640 te Lemmer, geref. lidmaat ald. 9-5-1652, tr. (2) Mari Sickes; tr. (1) Heerenveen 1-4-1638.
697. *Fetje* (ook wel *Ferdu*) *Barres,* overl. Heerenveen 1638/39.
864. *Willem Adriaensz.,* geb. 1598, herbergier.
1194. *Harmen Jansz. Schuyer,* over. Charlois vóór 1644, tr. (2?) Lysbet Jacobs van Vliet.
1208. *Hendrick Willemsz. Dijckgraeff,* verm. landbouwer, dijkgraaf van West-Barendrecht en Carnisse (1585-1611), overl. 1611-1614.
1210-1211 = 2542-2543.
1353. *NN Adriaen Stevensdr.*
1394. *Barre Ebes,* geb. Oudeschoot, overl. kort vóór 22-1-1631, tr. Heerenveen 11-1-1618.
1395. *Aeltje Everts,* overl. Aengwirden kort vóór 31-3-1653, tr. (2) Giolt Douwes.
1409. *Tyets Hoytedr.,* geb. verm. Itens vóór 1555.
1524. *Foke Piers,* woont in Utingeradeel, verm. te Terkaple, overl. kort vóór 18-4-1683, tr.
1525. *Doetje Ruirds,* woont in 1688 te Joure, overl. vóór 16-6-1690.
1526. *Claes Sioerts,* overl. na 18-5-1664.
1527. *Bauck Gerbrens,* overl. in Wymbritseradeel kort vóór 19-5-1681.

1754. *Jan Jans Jonckswaegers,* in 1606/07 schepen van Stavenisse (Kempenhofstede) woont eerder in Middelburg.
1804. *Daniel de Haes,* geb. ca. 1579.
1825. *Leentjen Cornelis,* overl. vóór 11-3-1650.
1827. *Jaepgen Fransen (van Ruyven), overl. na 1673.*
2062. *Jotthie Pieckes,* genoemd in 1598 te Hindeloopen.
2123. *Dou NN.*
2126. *Symen Jappes,* tr. vóór 1588.
2206. *Jarich NN,* woont te Hindeloopen, overl. 1594/1604, tr. (2) Jel NN.
2718. *Joos van den Steen*[2], tr. (1) in of voor 1584 NN, tr. (2) Antwerpen 14-10-1586.
2719. *Sara Diericks de Moij,* ged. Antwerpen (OLV) 1-11-1563.
2722. *Jan Govaert Vincx,* overl. in 1584.
2723. *Elizabeth Adriaens van Gilze,* poorterse van Geertruidenberg, overl. na 1589.
2788. *Ebe Barres,* boer, bezit een sathe lands te Oudeschoot, woont te Brongerga, overl. vóór 23-4-1638, tr.
2789. *Eppe Tysses,* overl. vóór 24-5-1631.
2818. *Hoyte Sipckes,* in 1547 huisman op de Spycker te Itens en ca. 1560 op Hoytehuys ald.; tr. (2) Baeff Sipckes; tr. (1) in of kort vóór 1547.
2819. *Houck Ryuerdtsdr.,* overl. vóór 1555[3].
3052. *Syoerdt Binthses,* woont te Goingarijp, overl. tussen 11-1-1636 en 1640, tr. (2?) Harmen Cornelisdr.
3070. *Douwe Jelles,* woont en bezit huis te Birstum, overl. vóór 22-2-1679, tr. (2?) in of vóór 1656 Baerte Sioerdes.
3431. *Baertge Jacobsdr.,* tr. (2) Jan Huijgen.
3603 wordt 3604.
3692. *Steven Mattheusz. van Heijningen,* weesmeester te Alphen aan den Rijn (1626).
3882. *Adriaen Ruteau,* tr. (1) in of vóór 1583.
4122-4123 = 2144-2145.
4299 = 2123.
4785. verm. *Leytge NN.*
5438. *Dierick de Moij,* geb. Herentals 1529, overl. 7-5-1604, begr. Antwerpen (OLV), tr. (2) Anna Faulx, tr. (1) Antwerpen (St. Jacobs) 18-4-1553.
5439. *Anna Clercx,* overl. Keulen 22-9-1585.
5448. *Wouter Thielen Robrechtsz.,* overl. Geertruidenberg 10-11-1558.
5636. *Sipcke Hoytes,* huisman of Hoijtehuijs te Itens, volmacht van de Vijfdelen Zeedijken, overl. in 1553, tr. (1) ca. 1520.
5637. *Tyets Obbedr.,* overl. vóór 1543.
5639. vervalt.
6104. *Binthie Renkes,* landbezit in Goingarijp, overl. vóór 23-3-1626.
7332. *Michiel Jorisz.,* overl. vóór 24-5-1592.
7384. *Mattheus Evertsz. van Heyningen,* in 1586 schepen van Alphen aan den Rijn.
7388. *Ghijsbert Willemsz. van Leeuwen,* bezit in 1558 land in 't Rietveld onder Alphen, koopt in 1588 huis aan de lagezijde onder Aarlanderveen, overl. vóór 1620.
8208. *Reyner Sybolts,* tr. (2?) Claesyen Aerndtdr., als zijn wed. genoemd in 1588.
8219 = 4157.
9568. *Adriaen Michielsz. Spruyt,* Heilige Geest-meester te Strijen (1521), overl. vóór 26-4-1534, tr.
9569. *Beatrix Ariesdr.,* overl. 1538/43.
9984. verm. *Eeuwout Dircx,* vermeld 1513-1524.
9994. verm. *Bouwen Adriaensz.*
10004 = 4768.
10170 = 9994.
10876. *Claes de Moy,* stadssecretaris van Herentals, overl. ald. 5-9-1545, tr.
10877. *Catharina Monincx,* overl. vóór 24-12-1545.
10878. *Jan de Clerck,* tr.
10879. *Joanna Pauwels.*
10994. *Roeloff Pauwels Piggen,* overl. Breda 1553.

10995. *Lysbeth Willemsdr. van Baerle,* overl. tussen 6-2-1533 en 3-6-1534.
11272. *Hoyte Syuerdts,* rechter in 1499, heeft in 1511 een aandeel in Hoytehuysterate te Itens.
11273. verm. *Lyoets NN.*
11274. *Obba Ockes (Rispens).*
11275. *NN Jarichsdr.*
13712. *Jacob Claesz.,* in 1516[4] genoemd als leenman te Warmond.
14692. *Tonis Thymentsz.,* huis- en landbezit te Zegwaard (1557).
14716. *Michiel Neel Jans,* bouwman te Zegward, woont in 1579 te Noordwijk, overl. vóór 18-2-1590.
14718. *Jan Willemsz Clos,* heeft huis- en landbezit te Zegwaard (1544), overl. vóór 12-7-1575.
14719. *Gryetyen Thymonsdr.,* wed. van Martyn Pieters.
14768. verm. *Evert Cornelisz.,* bruikt in 1556 land onder Alphen aan den Rijn.
14776. *Willem Dircks van Leeuwen*[5], geb. ca. 1495, bouwman te Alphen aan den Rijn, overl. vóór 1548, tr.
14777. *NN,* in 1587 vererfde haar landbezit in Oudshoorn op haar zoons.
19136. *Michiel Adriaen Spruijtsz.,* genoemd te Strijen 1471/97, was schepen ald., tr.
19137. *Heijltie NN.*
21752. *Dierick de Moy,* mogelijk van 's-Hertogenbosch, overl. vóór 26-2-1536.
21754. *Aert Monincx,* afkomstig uit de Kempen, tr.
21755. *Catharina van Gheele,* die verm. de moeder is.
21990. *Willem van Baerle,* mesmaker, 'buermeester' in de Kerkstraat te Breda, overl. tussen 1505 en 1513, tr. vóór 1490.
21991. *Heilwich NN,* overl. vóór 1513.
22544. *Syurdt Piers,* in 1511 eigenaar van grootste deel in Eninga te Oosterend en ruim de helft van Hoytehuystersate te Itens, overl. vóór 1529.
22550. *Jarich Sickes,* bezit in 1511 Goytkene te Hennaard, overl. vóór 1536.
29432. *Neel Jansz. Buytewech,* bouwman te Zegwaard (1544).
38272. *Adriaen Jan Spruijtsz.,* vermeld te Strijen 1465-1487.
43016. *Cornelis lang-Willemsz. van de Moer,* 'metser' vervalt, was mogelijk schipper, overl. tussen 6-2-1483 en 1486[6], tr.
43017. *Lysbet Aert 's Heerendr.,* niet bewezen, dat zij de moeder van Henric Cornelis Willemsz. is.
43975. *Adriana Peter Aertszoonsdr. van Buyssele,* woont en bezit land te Zonzeel onder Terheyden (1445).
45088. *Pyr Ydtsma,* mederechter in Hennaarderadeeel 18-8-1450.
172064. verm. *Lenaert Willemsz. van der Moer*[6].
344256. *Claes Coninckx,* overl. vóór 1408. ■

Noten

1. *De Nederlandsche Leeuw* 1989, k. 88-90, 105-110 en 118-121.
2. *Vlaamse Stam* 1988, p. 380-381.
3. *Genealogysk Jierboekje* 1984, *It Pier en Sipcke Hoytes-Folk.*
4. Mededeling van J. J. Duivenvoorden uit *Stamreeks van der Hans.*
5. Voor verder voorgeslacht Van Leeuwen zie: *Gens Nostra* XLI (1986), p. 446-447.
6. *Gens Nostra* XLI (1986), p. 121-126.

EEN DRIELING OP DE STINKSLOOT

'Rotterdam den 4 February. Saturdag avond is Petronella Blok, huisvrouw van Hendrik Coenraad Tygeler, wonende op de Stinksloot, op de breede plaats, zeer voorspoedig verlost van drie kinderen, twee zoons en eene dochter, welke, even als de moeder, zeer welvarende zyn'

(Rotterdamsche Courant 1811, no. 16, dinsdag den 5 February)

TAL EN TAAL, TREND EN TRANT

Namen in een Zuidhollandse polder

door drs. P. W. C. VAN KESSEL

Inleiding

Het Hoogheemraadschap van Rijnland, gevestigd aan de Breestraat te Leiden, is al sinds vele eeuwen belast met de waterstaatkundige zorg van de polders in een gebied dat zich uitstrekt over het noordelijk deel van Zuid-Holland en een klein deel van Noord-Holland, dus in het hartje van de randstad.

De kosten van deze zorg (waterkering, bemaling e.d., tegenwoordig ook de zuiverheid) werden in het verleden niet gedragen door het centrale landsbestuur, maar naar rato van het oppervlak door het Hoogheemraadschap omgeslagen over de ambachten die voor het polderbeheer aan het Hoogheemraadschap verantwoordelijk waren. Deze sloegen hun aandeel weer naar rato over op de ingelanden van de polder. 'Wie 't water deert, het water keert'.

Ten behoeve van deze kostenomslag voerden de ambachten een register, waarin werd opgetekend wie de eigenaars/pachters waren en voor hoeveel grond zij moesten worden aangeslagen. Deze gegevens werden genoteerd in z.g. morgenboeken[1], waarvan een afschrift aan het Hoogheemraadschap moest worden verstrekt. Deze afschriften zijn gelukkig voor een groot deel bewaard gebleven en zijn thans te raadplegen in het Oud Archief van het Hoogheemraadschap van Rijnland te Leiden. Zij verschaffen een vaak enige eeuwen durende reeks gegevens over grondbezitters en pachters en over hun erfgenamen, waardoor informatie over een periode vóór de DTB en het notarieel ter beschikking komt; voor genealogen om van te smullen.

De morgenboeken van Rijnland beginnen in 1543, toen op last van Karel V de polders opnieuw werden gemeten. Wellicht waren er klachten over grote onjuistheden in de officiële opgaven; de pas weer ontdekte trigonometrie stelde de overheid in staat daarin verbetering aan te brengen. Landmeters werden aangesteld die Rijnland (e.a.) opnieuw opmaten en aldus aan een aantal klachten en ingeslopen onbillijkheden een einde konden maken. Immers, als er een ingeland voor te weinig werd aangeslagen, kregen de overige ingelanden een hogere omslag, want de kosten moesten in hun geheel door de gezamenlijke ingelanden worden gedragen. Hetzelfde gold als een ambachtsbestuur kans zag zich een voordelige positie te verwerven door grond buiten de administratie te houden, b.v. als kerkelijk eigendom[2].

Van de ingelanden werd per ambacht of per blok (deel van een polder) namen en oppervlakte in het morgenboek genoteerd en aangezien deze morgenboeken elk schrikkeljaar opnieuw werden opgesteld, kan men zo een indruk verkrijgen over de wijze waarop in de loop der eeuwen de mensen door hun namen werden geïdentificeerd, ook voor genealogen een belangwekkende zaak.

In het onderstaande is voor een Zuidhollandse polder getracht na te gaan welke patronen in deze naamgeving vallen te onderkennen en hoe deze patronen in de loop van enige eeuwen zijn veranderd.

De morgenboeken

De morgenboeken van het ambacht van het Noordeinde van Waddinxveen (tegenwoordig een onderdeel van de gemeente Boskoop) van 1543 tot en met 1736 zijn gebundeld in OAR (Oud-Archief Rijnland) nr. 7970. Van dat inventarisnummer is een alfabetische klapper op achternaam en op voornaam aanwezig, die het onderstaande onderzoek erg vergemakkelijkte.

Het eerste morgenboek van het ambacht, dat van 1543, werd opgesteld door Pieter Sluyter, een 'gesworene landmeter' van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Hij gaf aan waar hij begon te meten en de richting waarin hij liep; dan beschreef hij alle percelen die hij tegenkwam, noemde de eigenaar en/of de pachter ('bruyker') en mat het oppervlak in Rijnlandse morgen.

Het eerstvolgende bewaard gebleven morgenboek is dat van 1564, dat evenals de volgende door eigen mensen, het ambachtsbestuur, werd opgesteld. Dat ambachtsbestuur bestond uit een schout (vaak van elders) en twee schepenen of ambachtsbewaarders, die voor twee jaren dat ambt bekleedden, benoemd of gekozen uit de ingelanden zelf, die dus belang hadden bij een goed bestuur.

Een van de ambachtsbewaarders was belast met het voeren van de polderadministratie: hij moest de vordering vaststellen en innen. Hij kende verreweg de meeste ingelanden vanaf hun jeugd, dus bij hun voornaam en patroniem. Identificatie was geen probleem tenzij er meer waren met dezelfde voornaam en patroniem.

Pieter Sluyter die in 1543 de eerste registratie opstelde, was uiteraard iemand van elders en had derhalve andere identificatiebehoeften dan de ambachtsbewaarder. De aanduiding Jan Pietersz. zal voor hem onvoldoende zijn geweest, als in andere door hem opgemeten polders nog meer, maar andere Jannen Pietersz. voorkwamen. En die kwamen voor, op grote schaal. Dit verklaart wellicht, waarom in 1543 naar verhouding veel meer achternamen werden vermeld dan in de direct daarop volgende jaren. Verscheidene van de achternamen uit 1543 komen daarna nooit meer voor, zoals *Oomtgen* en *Ouweklaas.* Het jaar 1543 is daarom verder maar buiten beschouwing gebleven[3].

Grafiek 1: patroniemen

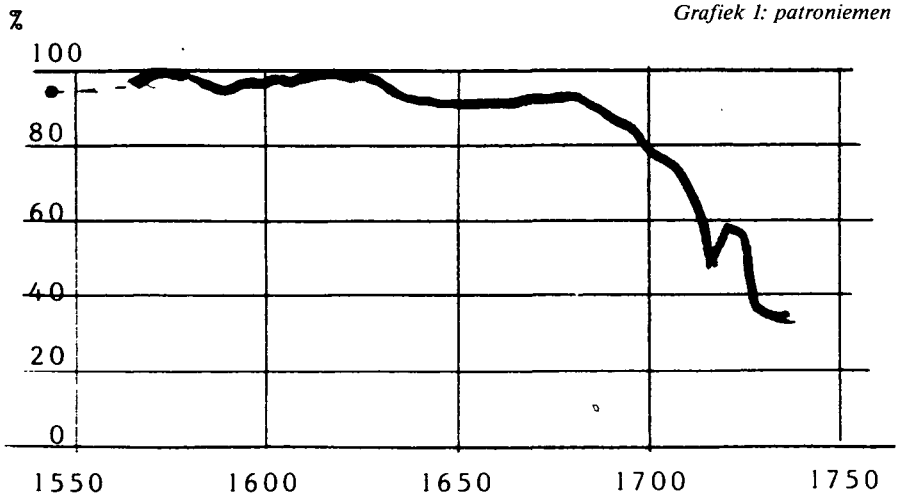

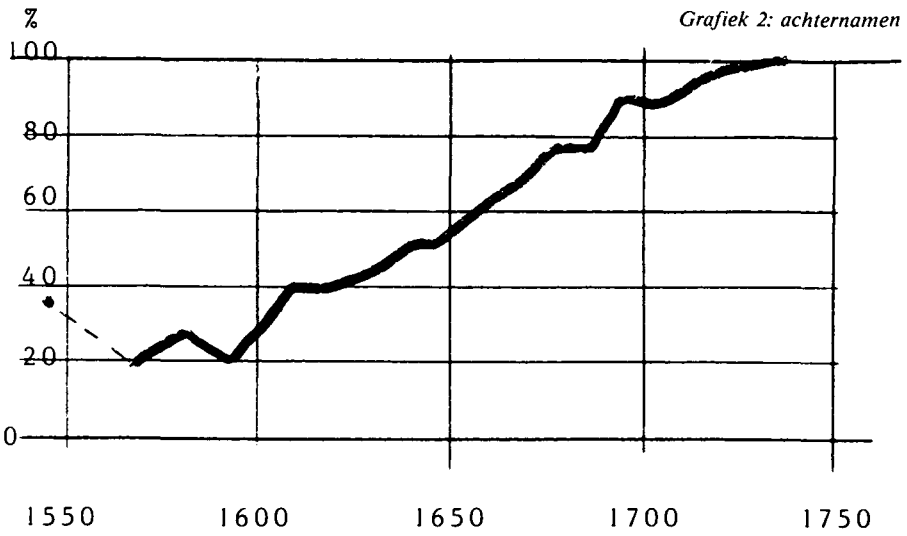

Grafiek 2: achternamen

De hierbij afgebeelde grafieken laten zien, hoe het gebruik van patroniemen en dat van achternamen zich ontwikkelde. In het begin heeft vrijwel iedere man naast een voornaam een patroniem (grafiek 1), terwijl de achternaam nog nauwelijks in gebruik is. In 1736 is dat vrijwel in het tegendeel verkeerd (grafiek 2). Toch is er aanvankelijk weinig neiging het patroniem te vervangen, maar vult men het patroniem geleidelijk aan met de achternaam. Pas na 1680 daalt het aandeel van het patroniem vrij snel. Verscheidene ingelanden worden eerst mét en later zonder patroniem vermeld.

Het gebruik van de achternaam, in 1564 maar ca. 20%, neemt regelmatig toe, zodat deze na 1720 vrijwel niet meer ontbreekt. De achternaam kan zijn populariteit te danken hebben aan mode en aan ambtelijke behoeften. In de 'betere' standen werd het patroniem al snel afgeschaft, als het daar ooit al was gebruikt. Pieter Sluyter die als landmeter een ontwikkelde persoon zal zijn geweest, liet zich in 1543 zonder patroniem noemen. Pas na 1640 vindt men anderen die vermoedelijk van buiten kwamen, als predikant, belegger of medicus en die geen patroniem voerden, zoals Johan Hacquet, Samuel Amandi, Samuel Buccaeus, Robbert Grims.

Anderzijds waren er mede als gevolg van de bevolkingstoeneming, teveel mannen met dezelfde voornaam en patroniem, om ze zonder nadere aanduiding uit elkaar te houden. Zo werd Jan Ariensz. in 1692 en 1696 met de volgende achternamen gecombineerd: *Klinkerd, Kop, Vermij, Oosterlaan, Swart* en *Van der Toorn.*

Er bleef nog lange tijd weerstand tegen het gebruik van de achternaam, getuige het voorkomen van dubbele patroniemen, b.v. Arie Frans Klaasz. (op het hoogtepunt, 1616/1628: ca. 20%) of zelfs driedubbele, zoals Arie Jan Klaas Jansz. (maximum in 1640: 4%). In morgenboeken van andere polders werd zelfs een vierdubbele aangetroffen. Uiteindelijk bleek zo'n naamketting toch niet zo praktisch en kreeg de achternaam een kans.

De combinatie voornaam-patroniem-achternaam bleef nog lang in stand: in

1564 16%, ca. 1700 ruim 70% en pas daarna dalend tot ruim 30% in 1736 (grafiek 3). Behalve uit conservatisme kan dat aanblijven van het patroniem ook worden verklaard uit de behoefte tot nauwkeuriger persoonsbepaling, n.l. als voornaam en achternaam bij meer dan één persoon voorkomen, zoals b.v. bij de achternaam *Groen*: Cornelis 1712/1736, Cornelis Ariensz. 1640/1716, Cornelis Jansz. 1608/1672 en Cornelis Maartensz. 1692/1724. Ook nu nog treft men dat handhaven van het patroniem aan in aanduidingen als J. de Jong Hzn.

Bij de vrouwelijke eigenaren/pachters (zelden meer dan 5% van het totaal) ziet men aanvankelijk een afwijkende ontwikkeling. Een vrouwelijke eigenaar werd nogal eens geïdentificeerd als iemands weduwe: Ariaen Jonge Japen weu 1584/1600, of met haar voornaam gevolgd door de naam van haar overleden man: Hadue, weduwe v. Dirk Ariensz. 1600. Ook is het niet altijd duidelijk of Marrigje Jans de dochter, dan wel de weduwe van Jan is. Overigens vindt men daar een ontwikkeling t.a.v. patroniemen en achternamen, parallel aan die bij de mannen.

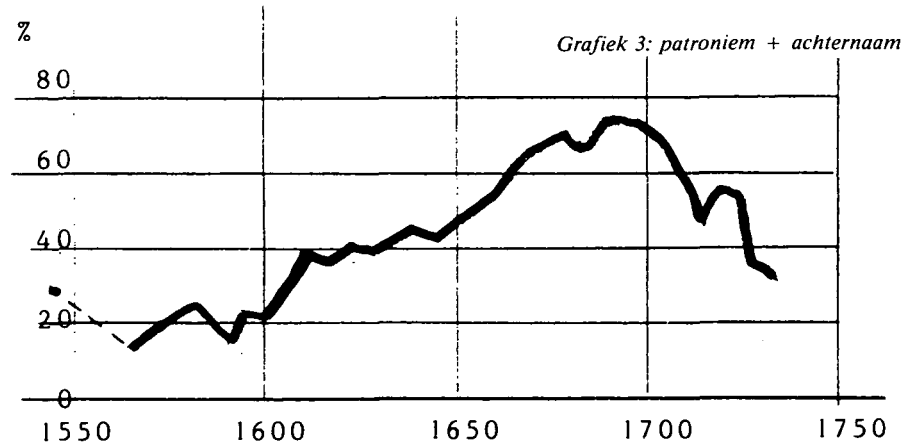

Grafiek 3: patroniem + achternaam

Voornamen

Daar de mode ook op de voornaamgeving van invloed kan zijn geweest, is het interessant om na te gaan of het oorspronkelijk Germaanse voornamenbestand een deel van het veld heeft moeten ruimen voor Romaanse, resp. Bijbelse namen. Duidelijke verschillen tussen begin en einde van de onderzochte periode zijn niet aangetroffen (de percentages fluctueren nogal), maar de hoogste frequentie van Germaanse namen (meer dan 30%) werd in 1600 bereikt en de laagste (23%) na 1700. Een lichte daling lijkt dus wel aanwezig.

Het aantal verschillende voornamen nam licht toe van ruim 30 vóór 1500 tot ruim 40 na 1700. Omdat het aantal personen[4] in die periode verdubbelde, steeg het gemiddeld aantal dragers van eenzelfde voornaam. Populaire voornamen blijken in die periode nog iets populairder te worden: Arie (incl. Adriaan), Jan (incl. Johannes), Jacob, Pieter, Klaas (incl. Nicolaas) en Cornelis (incl. Neel), in 1543 goed voor 54% der ingelanden, voorzien in 1640 57% en in 1736 58% personen van een voornaam.

In 1543 droeg 14% een unieke voornaam, in 1640 11% en in 1736 eveneens

11%. Deze relatieve verschraling in het voornamenbestand zal de behoefte aan toevoeging aan de voornaam wel iets hebben doen toenemen, maar in dat opzicht lijkt er in die twee eeuwen niet veel veranderd.

Achternamen

In 1564 (overigens slechts 14 achternamen) hadden vier achternamen een geografische afkomst, dus ca. 30%. In 1640 was dat percentage (50 achternamen in totaal) toegenomen tot 34% (b.v. *Brabander, Boskoper*) en in 1736 (109 achternamen in totaal) tot 53%. De groei van het aandeel der geografische namen zal samenhangen met die van de toenemende bevolking in dat gebied. Deze toeneming zal door immigratie uit de naaste omgeving (*Van Nes,* bij Alphen aan de Rijn) of van verder gelegen gebieden (*Van Diest,* België) zijn ontstaan (grafiek 4).

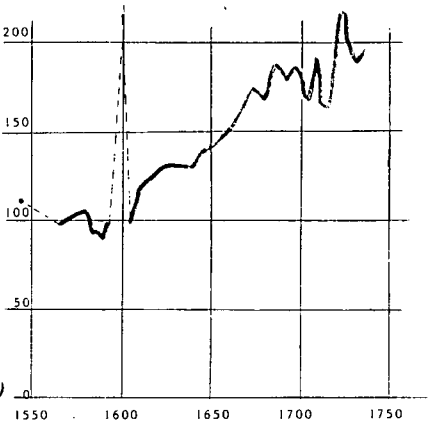

Grafiek 4:
vermelde personen (1600, ook de vroegere eigenaren)

Overige grote groepen in het namenbestand waren die, samenhangend met de beroepen (*Smid, Timmerman, Snijder, Van Wilgen, Boomkweker*) en die van de versteende patroniemen: *Jongejan, Werbout.* ■

Noten

1. Het oppervlak werd berekend in Rijnlandse morgen van 600 roeden. Een morge (morgen, merge, marge) was gelijk aan ca. 0,85 ha. Het woord 'morgen' zou betekenen de hoeveelheid grond die op 1 morgen kon worden geploegd. *Se non è vero, è ben trovato* (G. Bruno, *Gli eroici furori,* 1585).
2. Het ambacht van Hazerswoude stelde, met goedkeuring van het centraal gezag van het Hoogheemraadschap, voor bepaalde polderdelen een morgen niet op 600 roeden, maar op 700 roeden. Het berekende aantal morgen daalde daardoor en de totale polderlasten door Hazerswoude aan het Hoogheemraadschap af te dragen, werden zo een stuk minder. De andere ambachten moesten dus naar rato meer bijdragen. Een studie over deze 'regeling' is verricht door mevrouw M. H. V. van Amstel-Horák, *De morgenboeken van Rijnland, drie eeuwen ongeregeldheid,* te vinden in het *Leids Jaarboekje 1985.*
3. Onder familie- of achternaam wordt verstaan elke aanduiding die niet als voornaam of patroniem herkenbaar was. Jan de Bakker wordt verondersteld een achternaam te heben, ofschoon dat lang niet altijd als achternaam werd opgevat, maar b.v. ter onderscheiding van Jan de Snijder. Jan Pieter Werboutsz. heeft dus geen achternaam, Jan Pietersz. *Werbout* wél.
4. Het aantal personen is niet geheel gelijk aan het aantal tenaamstellingen: hoogst waarschijnlijk komen sommige personen in hetzelfde jaar met en zonder patroniem, of met en zonder achternaam voor. Zij zijn dan toch als twee personen geteld. Ook wel eens wordt iemand met grond en al vergeten, blijkens vorige en volgende morgenboeken, waarin hij of zij wel voorkomt. Beide fouten lijken echter van geringe omvang.

BOEKEN

De hieronder vermelde boeken zijn ter lezing aanwezig in de bibliotheek van de NGV, Adriaan Dortsmanplein 3A, 1411 RC Naarden. Er worden geen boeken uitgeleend.

Genealogieën

K.J. Slijkerman, *Geslachten van het eiland IJsselmonde*, deel 2, *Het uit Krimpen a/d Lek stammende geslacht Den Besten te Charlois, Rotterdam en Overschie*, Rotterdam 1990.

Tot op heden kan de Krimpense schout Cornelis Pietersz. aangemerkt worden als de oudst bekende voorvader van het geslacht Den Besten. Zijn geboortejaar moet nog vóór het midden van de zestiende eeuw hebben gelegen. Hij huwde ca. 1568 met (Trijntje?) Vincentsdr. In de tweede helft van de 17de eeuw raakte de familienaam Den Besten te Charlois ingeburgerd en thans, na meer dan drie eeuwen, zijn er in dit voormalige dorp nog steeds naamgenoten woonachtig. Het boekje is te bestellen door overmaking van *f*13,- op giro 2330011 t.n.v. K.J. Slijkerman, Rotterdam.

W.H. VAN DER HORST-HARKEMA

A. Brak, *Overzicht van de familie Brak*, uitg. Stichting Westfriese Families, Schagen 1989.

De oudst bekende leden van het beschreven geslacht zijn voornamelijk te vinden in en bij Sint Maarten, gelegen ten zuiden van Schagen. Als stamvader fungeert Cornelis Jansz. Brak, geboren in de eerste helft van de 18de eeuw, uit wiens eerste huwelijk (met Grietje Jacobs) twee zoons bekend zijn, die beiden een vrij uitgebreid nageslacht hebben opgeleverd, dat door de schrijver zo volledig mogelijk is uitgewerkt tot in de huidige tijd. Naast de basisgegevens heeft hij veel achtergrondinformatie vergaard, o.a. uit rechterlijke en notariële bronnen, waardoor een aardig beeld wordt verkregen van de levensloop van de betrokkenen.

Diverse reproducties van akten en een groot aantal foto's illustreren het geheel, dat bovendien via de beide naamindexen goed toegankelijk is gemaakt.

Gezien het feit dat vele generaties Brak in de omstreken van Sint Maarten hebben gewoond, blijft het even de vraag of men hier mag spreken van een Westfries geslacht, maar die overweging doet uiteraard niets af aan de inhoud

P.J.K. VAN WERKHOOVEN

D.A. Simons-Overing, *Simons, Genealogie van een Brabants geslacht*, Deventer, Leende, 1990.

Een paar jaar geleden mochten wij van deze schrijfster de genealogie Overing aankondigen. Kennelijk niet teruggeschrokken door het enorme werk, heeft zij thans de genealogie van de familie van haar man tot een goed einde gebracht. Ditmaal lag het accent van het onderzoek - de titel verklapt het al - op de provincie Noord-Brabant. Gerardus Simons en Mettie N., levende eind 16de, begin 17de eeuw in of nabij Beugen, vormen de stamouders. Beugen blijft generaties lang een veel genoemde plaats in deze stamboom, naast o.a. Vierlingsbeek, Boxmeer, Cuijk e.a.

De generaties, en zeker de oudere, zijn ruim gedocumenteerd. Ten aanzien van de nog levende generaties is vooral gelet op volledigheid bij het vermelden van namen en data, een werk dat nauwkeurigheid en doorzettingsvermogen vergt. Wederom een waardevol en smaakvol boekwerk.

Het boek kost *f*87,50. Informatie bij de samenstelster, mevrouw D.A. Simons-Overing, Ceintuurbaan 1, 7413 DA Deventer.

J. Goodijk, *Een familie Steenmeijer*, Bussum 1990.

De productieve pen van ons Bussums lid J. Goodijk, heeft nu een genealogie Steenmeijer prijs gegeven. Een Amsterdams geslacht met uitlopers naar Friesland. Stamvader is Hendrick Steenmeijer 'van Bijlevelt', oud 26 jr., otr. Amsterdam 3 april 1716 Aeltje Stobben 'van Ceulen'. Samuël Steenmeijer uit de vierde generatie vestigde zich te Sexbierum. Een eenvoudig, maar aardig boek met wat illustraties en een naamregister.

Mr. Ernée Loeb, *Naam en recht, Practische beschrijving van het naamrecht in Nederland*, Vuga Uitgeverij B.V., 's-Gravenhage 1990 (ISBN 90 5250 087 8).

Een handzaam boekje van 196 pagina's geeft een heldere, juridische uiteenzetting van diverse aspecten van het Nederlandse naamrecht en geeft ook antwoord op vele vragen waar genealogen soms mee zitten. Uit de gevarieerde inhoud noemen wij slechts: de ongepaste voornaam, de voornaamswijziging, de achternaam bij erkenning, wettiging, adoptie, ontwikkelingen in het afstammingsrecht, de achternaam en de adel (met het bijzondere verschijnsel van de 'sluimerende adel'). Ook de achternaamswijziging komt zeer ruim aan de orde. Opmerking verdient dat de schrijfster consequent de term 'achternaam' hanteert en niet 'geslachtsnaam'.

Uiteraard is de genealoog geïnteresseerd in wat mevrouw Loeb in hoofdstuk 7 over de toekomst van het naamrecht te berde brengt. Eerst komt het beroemde voorontwerp van de wet tot herziening van het naamrecht van 1984 ter sprake, alsook de door de uiterst tegenstrijdige reacties daarop ingeleide voorlopige teloorgang daarvan, omstreeks 1987. Dan wordt door een uitspraak van de Hoge Raad der Nederlanden van 23 september 1988 de zaak nieuw leven ingeblazen, zulks i.v.m. een vader die wel zijn tweeling wil erkennen, maar de kinderen niet zijn naam wil geven. Het Ministerie van Justitie komt dan weer tot activiteit.

De schrijfster heeft nog wat eigen suggesties over een toekomstig naamrecht in petto; op zich wel vrucht van vernuft en denkwerk. Toch liggen deze wel ver van wat in de meer traditioneel ingestelde kringen van onze eigen vereniging - in elk geval in 1985 - bleek te leven (zie Mededelingen in Gens Nostra 1985, p. 37 e.v.).

Het boekje kost *f*45,-, is verkrijgbaar via de boekhandel en verdient toch zeker een aanbeveling!

R.F. VULSMA

AANWINSTEN

A.G. Bakker-Groot, *Klappers op de lidmatenregisters van de Herv. Gem. Kwadijk 1649-1686 en 1717-1747*, Purmerend 1990.

Mr. J.W.Th.M. Beekhuis-Snieders e.a., *Zeven Zuidwest-Drentse Familie-archieven: Brouwer/ Derks/Ten Heuvel/Linde/van Nuil/Smid en Steenbergen*, Assen 1983.

J.C. Boogman en C.A. Tamse, *Emancipatie in Nederland, De ontvoogding van burgerij en confessionelen in de 19e eeuw*, 's-Gravenhage 1978.

F.R.C. Burghardt, *Inventaris van het Archief van de stad Coevorden 1407-1814*, Assen 1988.

F.F.X. Cerutti en F.A. Brekelmans, *Brieven van de Rijksarchivaris Dr. R.C. Bakhuizen van den Brink uit zijn Brusselse en Haagse periode 1849-1861*, 's-Gravenhage 1975.

M. Daamen en A. Meijer, *Catalogus van gedrukte Nederlandse gelegenheidsgedichten uit de 17e en 18e eeuw in de Zeeuwse Bibliotheek te Middelburg*, Middelburg 1990.

Drs. Z.M. Deurvorst, *Parenteel van Wilhelmus Hermanus Deurvorst en Ludwina Nathalia Reinilda Reigers*, 's-Gravenhage 1990.

Idem, *Parenteel van Mr. Gesinus Pliester en Anna Maria Deurvorst*, 's-Gravenhage 1990.

Idem, *Parenteel van Arnoldus Janssen en Dionysia (Diena) Deurvorst*, 's-Gravenhage 1990.

Idem, *Parenteel van Theodora Johanna Stephanie Deurvorst en Mr. Joannes Robertus Hendricus van Schaik*, 's-Gravenhage 1990.

J. en M.J. Doorenbos-Tierie, *Het Armenische Geslacht Martherus, een compilatie*, Bennekom 1990.

A.J. Giljam, *Alfabetische hulplijst van voornamen*, Prae 1600 Club, Dreischor 1989.

A.C.M. Gouverneur, *R.K. Huwelijken Drunen 1723-1811*.

Drs. H. Gras, *Diaconie-archieven als bron. Een Gids voor historisch onderzoek, samengesteld op basis van archivalia en inventarissen van Hervormde Gemeenten in Drenthe*, Assen 1988.

J. Hagen, *Nadere toegang op het Gouveneursarchief (1814-1850) in Drenthe*, Assen 1985.

P.A. Harthoorn, *Handleiding voor de bewerking van overlopers*, Prae 1600 Club, Canterburry 1989.

J.W.N. Jager, *Het familiegeld van de Nederbetuwe uit de periode van 1696-1703*, Osenvorenreeks 35, Kesteren 1990.

J.D. Jansen, *De archieven van de Heren van Hoogersmilde, de Hollandse participanten van de Dievelder en de Leggeler Smildervenen en de familie Fledderus te Hoogersmilde*, Assen 1978.

K.A. Johnson en M.R. Sainty, *Genelogical Research Directory National en International 1990*.

M.J. de Lange, *Ontvangsten bij begrafenissen te Windeweer en Lula 1756-1811*, Groningen 1989.
Drs. H.G. Leih, *Geschiedenis van het protestants-christelijk onderwijs.*
P. Leising, *Todesbuch von Aschendorf (Ems) 1671-1701.*
J. Lindemans, *Brabantsche Plaatsnamen*, Baardegem, Leuven 1932.
H. Mildenburg, *De Nederlandse Lichte Muziek van A tot Z.*
G. van der Most, *De families van de(r) Grift, Grift in de provincie Utrecht*, Nieuwkoop 1988/1990.
G. van der Most, *Genealogie Kouwen van Schouwen-Duiveland*, Nieuwkoop 1988.
P. Nieuwland e.a., *Gids voor genealogisch en biografisch onderzoek in Friesland*, Leeuwarden 1988.
M. Nooij, *Het tucht- en verbeterhuis te Alkmaar.*
Th. van der Poel, *Sprokkelen rond de Oude Ade, Een wandeling tussen Kerksloot en Zijl*, Hillegom 1990.
J.A.N. van Riel, *Priesters en religieuzen met de naam van Riel*, Nijmegen 1990.
J.A.N. van Riel, *Het Brabantse geslacht van Jan van Riel, Stamgebied Etten-Leur 1530-1747*, Nijmegen 1990.
J.H. de Ru, *Landbouw en maatschappij, Een analyse van een boerenbeweging in de crisisjaren*, Wageningen 1979
A.J. Stasse, *Index Lidmatenregister Gorinchem 1638-1688*, Utrecht 1990, (verkrijgbaar bij de auteur à *f*26,- incl. porto, door overmaking op gironummer 335646).
A.A. Sijnesael, *Beschrijving computer-programma Prae 1600 Club*, Spijkenisse 1988.
U.M. Ubbens, *Boeren en boerderijen op en rond Oldenklooster (klooster Feldwerd bij Holwierde)*, Sneek 1990.
Mr. K. de Vries, *Makkum, sier en sied fan Wunseradiel*, Bolsward 1965.
J.C. Winkelman, *Het geslacht Winkelman in Uitgeest/Castricum en Loenen (Utr.)*, deel III, Uitgeest 1990.
A.W. Withoos, *Het geslacht van de Moosdijk/van de Moesdijk uit Woensel, Parenteel van de hoofdtakken Michael van de Moosdijk-Hendrina van de Goor en Petrus van de Moosdijk-Anna Catharina van de Goor*, 2e deel, Eindhoven 1990.
A. van Zoest, *Het verhaal van Roelof Ulsen, Een nalatenschap in de 18e eeuw*, Oostvoorne 1990.
J.W. Zondervan en P.F. Poortvliet, *Codering van Plaatsnamen in Zeeland*, Prae 1600 Club, Den Helder/Vlissingen 1989.

Limburgs Geschied- en Oudheidkundig genootschap, *Maaslands Melange, opstellen over Limburgs verleden*, Maastricht 1990.
Rechterlijke Archieven Bank van Tuil, Voluntaire Rechtspraak 1577-1587, NGV Afd. Betuwe, Tiel 1990.
Dijkcedullen Polderdistrict Tielerwaard.
Officieren KLU in werkelijke Dienst per 1 mei 1988.
Begraven Blaricum 1696-1811.
Onderlinge brandwaarborg-maatschappij van Woudsend 1816-1966.
Werkgroep Blasijntje Danckaerts, *Van Suythoff naar Zuidhof van ca. 1750 tot heden*, dl.2 + supplement, Ovezande 1989.
Aanwinsten Gemeentearchief Zaanstad 2e kwartaal 1990, Koog a/d Zaan 1990.
Geschied- en Heemkundige Kring Het Land van Thorn, *'Opera Omnia', een verzameling historische en heemkundige opstellen*, Thorn 1990.
Stichting Tabula Batavorum, *Kijken tussen de dijken, Monumentenroutes door de Betuwe*, 1990.
Oorsprong en ontwikkeling van het volkstuinleven in Amsterdam.
Werken van barmhartigheid, *650 jaar Alexianen in de Zuidelijke Nederlanden.*
Prae 1600 Club, *Richtlijnen voor de bewerking van de rekeningen van de rentmeesters van de grafelijkheid in Zeeland.*

C.L. van Otterlo en Ph.J. van Daal, *Historische reeks Rhenen*, Zeist 1990; eigen uitgave, twee delen:
deel 1, *Lidmatenregister Rhenen 1654-1672*, met index; deel 2, *Rhenense Geslachten*, met index. De boekjes zijn te bestellen door overmaking van *f*12,50 (dl.1) en *f*22,50 (dl.2) op postbankrekening 398270 t.n.v. C.L. van Otterlo, P.C. Hooftlaan 32 Zeist.

Van de Werkgroep Archiefonderzoek en Genealogie van de Oudheidkundige Vereniging Arent thoe Boecop te Elburg ontvingen wij de volgende publikaties: *Trouwregister Doornspijk 1736-1796* (15), *Trouwregister Doornspijk 1797-1824* (16), *Doopboek Doornspijk 1732-1777* (17) en *Doopboek Doornspijk 1778-1811* (18). De prijs van nr. 15 is *f*6,50 voor leden van Arent thoe Boecop en voor niet leden *f*8,-; nr.16 is *f*2,50, resp. *f*3,-; de nrs. 17 en 18 zijn resp. *f*8,- en *f*10,- (excl.porto). De boekjes zijn te bestellen bij de penningmeester van de vereniging, J.W. Kuiper, Havenstraat 4, 8081 GN Elburg, tel. 05250-3887.

Historische toegangen van de Gelderse Vallei, Woudenberg 1987/1988.

1. *Doopregister Geref.Gem. Scherpenzeel 1610-1619* (*f*10,-)
2. *Begraafregister Geref.Gem. Woudenberg 1765-1811* (*f*17,50)
3. *Grafregister Geref.Gem. Woudenberg 1763-1810* (*f*7,50)
4. *Huwelijksregister Geref.Gem. Scherpenzeel 1610-1619* (*f*7,50)
5. *Dopen Geref.Gem. Woudenberg 1686-1702* (*f*10,-)
6. *Lidmatenregister Geref.Gem. Scherpenzeel 1610-1636* (*f*12,50)
7. *Grafstenen in de kerk van Woudenberg 1979* (*f*7,50)
8. *Huisgezinnen gerecht Woudenberg 1748* (*f*20,-)

U kunt deze boekjes per briefkaart, brief of telefonisch bestellen bij: Bureau voor Familie-Historie, Laan 1940-1945 nr. 26, 3931 CS Woudenberg, tel. 03498-4170. De prijzen zijn excl. porto.

Genealogieën

Ir. H. Ehrhardt, *Kroniek van het geslacht Bennekers*, Leeuwarden 1990.
Stamvader is Hendrik Mensen Bennink/Benneker(s), burger van Meppel, aldaar gehuwd 2 mei 1709 met de uit Amsterdam afkomstige Hillegien Gerrits Bodde.

J. van Eijbergen, *Een van de geslachten van Eijbergen/Eibergen*, 's Gravenhage 1990.
De genealogie vangt aan met een zekere Derck Stielkes, geboren ca. 1645 en gehuwd met Jenneke Stijnen. Hun zoon Garrit, geboren te Eibergen, gebruikte bij zijn huwelijk de geslachtsnaam Van Eijbergen.

G.H. Heerdink, *Familiegegevens Heerdink 1603-1988 op het erve Joostink*, Malden 1989.
Deze familie ontleent de naam aan de boerderij Heerdink te Wierden. In 1786 trouwde een zekere Hendrik Joostink met Wilhelmina Heerdink.

R. Hofman, *Genealogie van de familie Hofman*, Bilthoven 1990.
Samuel Derx, geboren ca. 1700(?)is de stamvader van dit geslacht. Hij huwt voor de tweede maal te Sauwerd op 28 maart 1727 met Eentje Waalkes, gedoopt Garnwerd 29 september 1699, dochter van Waalke Egges en Geertruijt Jans. Samuel werd in 1738 aangesteld tot waarman van de Wetzinger Zijl.

C.P. en P. Huurman, *Stamboom Huurman tot 1811*, Bergschenhoek 1989.
Stamvader Willem Aard Pieters, bakker te Gouderak, huwde vóór 1645 Aaltje Willemsdr. Vanaf ca. 1690 noemt de familie zich Huerman of Huurman.

J.A. Kiel, *In 't kielzog van Joris Kiel, Een overzicht van de familie Kiel uit Leiden*, Nunspeet 1990.
Jörgen Kiel, afkomstig uit Opper-Lausitz, droogscheerder, werd in februari 1658 poorter van de stad Leiden. Huwde aldaar Maria Harder.

R.J. Lem, *Reconstructie van het leven van Brans Lem*, Boldre 1988.
Brandanus Arnoldus Lem(m), geboren Doesburg 12 april 1826 schreef van 1849-1908 meer dan 700 brieven aan zijn ouders, broer Jan en zusters Doortje en Zientje.

G. van der Most, *Genealogie van Gangelen uit Asperen*, Nieuwkoop 1990.
De oudst bekende voorvader is Huybert Hendricks van Gangel die ca. 1625 te Asperen moet zijn geboren.

G. van der Most, *De Groot uit Baambrugge*, Nieuwkoop 1988.
Aan het begin van de vorige eeuw woonden er in Baambrugge twee families De Groot, een protestantse- en een rooms-katholieke stam. De protestantse stam is rond 1700 afkomstig uit Goudriaan.

G. van der Most, *De 'de Ridders' uit de Vijheerenlanden in de 18e eeuw*, Nieuwkoop 1990.
Hierin o.m. veschillende families De Ridder uit o.m. Ameide, Asperen, Heukelom, Kedichem en Vianen.

G. van der Most, *Genealogie van drie families de Vries uit Nigtevecht*, Nieuwkoop 1988/1990.
Hierin o.m. stamlijnen van Symon de Vries gehuwd 1727, van Jacob Egbertse de Vries die zich in 1742 vanuit Weesp te Nigtevecht vestigde en van zijn dochter Elisabeth die in 1759 huwde met een neef van moeders zijde die eveneens de naam De Vries gebruikte.

M.J. Pees, *Genealogie Pees*, Delft 1990.
Jacob Jansen was de eerste die in het begin van de 18de eeuw in noordwest Overijssel de naam Pees gebruikte. Hij is hoogstwaarschijnlijk de stamvader van allen die de naam Pees dragen.

Reyne Stichting, *Het nageslacht van Klaas Jaspers Reyne en Aagje Huiberts. De volledige genealogie van een familie uit de Zaanstreek*, Krommenie 1989.

J.A.N. van Riel, *Het Brabantse geslacht van Anthonius van Riel, Stamgebied Tilburg*, Herziene 2de druk, Nijmegen 1990.
Stamvader is Quirijn Peter Anthonis van Riel, geboren ca. 1575. In 1606 huwde hij met Nicolaeske Swagemaeckers, dochter van Lambert Peter Janssen Swagemaeckers en Anna Herman Leuren.

D., J. en J. Vrakking, *Dat goet to Vranckinck, aanzet tot een familiegeschiedenis*, Bussum 1989.
Dirk Vrakking, geboortig uit Beltrum (omgeving Groenlo), zoon van Dirk Vrakking en Mina Willemsen, vestigde zich in 1787/88 in Naarden als timmermansknecht. Hij trouwde aldaar mat Femmetje (Euphemia) van Zwaningen.

J. van Zellem, *Het geslacht van Zellem/van Zelm ca. 1675-1975*, Epe 1989.
Een stamboom met historische en sociaal-economische kanttekeningen. Hermen Jansen van Zelhem, schepen, boer en buurmeester te Driel, huwde in 1710 te Heteren met Naleken Geurts van Weerdestein. Niet bekend is waar en wanneer Hermen is geboren en wie zijn ouders waren.

A. van Zoest, *Genealogie van een familie Klop*, Oostvoorne 1990.
De familie Klop/Clop en enige aanverwanten leefden in de 16de en 17de eeuw in en bij Hardinxveld.

A. van Zoest, *Genealogie van een familie Kwakernaak*, Oostvoorne 1990.
In 1696 huwde te Hoornaar stamvader Teunis Dirksz. Quakernaak met Hermke Willems Koij.

B. Zuidema, *Een familie Zweers uit Hardenberg*, Santpoort 1990.
Zweer Derks, geboren te Baalder (Hardenberg), trouwt 6 mei 1730 aldaar met Jannegje Jansen uit Ane (Gramsbergen), dochter van Jan Egberts en Jannigjen Henriks. De achternaam Zweers wordt voor het eerst gevoerd door hun zoon, Jan Derksen Zweers, stadsbode van Hardenberg.

Rectificatie

In *Gens Nostra* juli/augustus 1990 op pag.297 staat bij genealogieën: L. van Amsterdam, Genealogische gegevens van drie families Bloemendaal. Dit moet zijn: *Genealogische gegevens van drie families Van Bloemendaal.*

W.H. VAN DER HORST-HARKEMA

TIJDSCHRIFTEN

Fotokopieën van in deze rubriek vermelde artikelen, alsook van vroeger verschenen en in de bibliotheek aanwezige tijdschriftartikelen kunnen worden aangevraagd bij de Dienst Bestellingen, p/a Adriaan Dortsmanplein 3a, 1411 RC Naarden. Er worden geen tijdschriften uitgeleend.

Nederland

Amstelodamum, 77e jg., nr. 5, sept./okt. 1990. *I. H. van Eeghen:* De rokende blauwselmolens van Beverwijk en Amsterdam [Woltrinck, Blevet; 17de eeuw]; *J. H. van den Hoek Ostende:* Molenbranden in Amsterdam (IV): De Witte Duif [Hartloop, Greuter, Hesseling, e.a.].

Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden, deel 105, afl. 3, 1990. *W. Thomas:* De mythe van de Spaanse inquisitie in de Nederlanden van de zestiende eeuw.

Fries Museum bulletin, dec. 1989. Korte bijdr. betr. Joost Hiddes Halbertsma (1789-1869); Thuis in de zestiende eeuw [boedelbeschrijving van Anthonis Wolters van Hees, overl. 1553 (Leeuwarden)]; Twee bijzondere aanwinsten op zilvergebied [fam. Kuinders] en Bernard Accama in Heerenveen [geb. Burum ca. 1697].

Genealogie zonder grenzen, nr. 7, sept. 1990. Verv. Uit trouwboek Bergen op Zoom [1693-1731]; *E. Devue:* Mariages de paroissiens de Millen avec des 'étrangers' à la paroisse, entre 1698 et 1786.

Genealogisch tijdschrift voor Oost-Brabant, jg. 5, nr. 4, okt. 1990. *A. C. M. Neggers:* Neggers te Oirschot [17de-18de eeuw]; *W. Ivits:* Een acte van blijkbaarheid [Johannes van den Elsen, geb. Boekel 1788]; Verv. Mierdse geslacht Lemmens; Verv. Kwst. Van Kemenade; *H. van den Brink:* Index RK doodboek Casteren (1622-1639); Verv. Schoolmeesters in de Generaliteitslanden [naamlijst betr. de plaatsen Aalst t/m Liessel]; *R. J. Lem:* The Lem family association; Verv. Kwst. Pijnenburg; *F. A. M. Vlemmings:* Schepenen van Someren [1350-1529].

Genealogische/Historische Vereniging Hoeksche Waard, 3e jg., nr. 3, sept. 1990. Een familie Roos uit Westmaas en Mijnsheerenland [17de-18de eeuw]; Korenmolenaars Zuid-Beijerland, 1659-heden.

Gens Data, 7de jg., nr. 5, sept. 1990. *R. Croes:* Het nieuwe programma Gens Data/D90; med. betr. Haza-Data, GeneaSoft en Kwartier-log; *J. W. Pallada/W. J. Scholl:* De computer in het rijksarchief; Tips: *R. Croes:* Problemen bij het uitprinten van speciale lettertekens.

Heemtijdinghen, 26e jg., no. 3, sept. 1990. *J. van Bemmel:* De Putkupe, later Putkuip, een Middeleeuws conferentieoord ter beslechting van geschillen tussen Holland en het Sticht.

Historische Kring Loosdrecht, nr. 79, 17e jg., sept. 1990. *F. Brand:* De turf werd duur betaald [in het familiearchief Brants (GA Amsterdam) werd veel materiaal gevonden over vervening in Ankeveen en Oud-Loosdrecht]; *R. Loenen:* Uit de rechterlijke archieven. Een landloopster hield de Loosdrechtse schepenen bezig [Catharina Elisabeth Bosch, tr. Colbergen 1718 Cornelius Schilbagh].

De Indische Navorscher, jg. 3 (1990), nr. 4. *P. Kal:* Selleger [te Broekhuizen, Amsterdam en Purmerend, en in N.-I.]; *R. G. de Neve:* De oudere generaties van de Indische tak der familie Rosenquist [18de-20ste eeuw]; Verv. 'Jet-set' van Batavia 1763 [o.a. Craan, Greving, Haksteen, Hartingh, Hooreman, Mossel, Van der Parra, Van Riemsdijk]; *A. A. Lutter:* Von der Oelsnitz [gen. X-XI]; Verv. Migratie naar Oost- en West-Indië [Van Hasselt t/m Kerjes]; Verv. Indische fiches [Adam t/m Adan].

Kondschap (Stichting Oudheidkamer Brederwiede), 6e jg., nr. 3, sept. 1990. *A. F. Stroink:* Nogmaals Willem de Lille; *K. Boes:* Kwartierstaat van Jan Harmen van Heerde [1904-1977; –, De Lange, Weijs, Frantzen].

Limburgs tijdschrift voor genealogie, jg. 18 (1990), nr. 3, Verv. Maastrichtenaar in dienst van de Oranjes [Cox]; *R. E. J. Penders:* Penders(en) te Geulle [18de-19de eeuw]; Verv. Kwst. Bouvrie; *M. W. Suykerbuyk:* Begraafboek van de collegiale kerk van O. Lieve Vrouwe te Maastricht 1699-1796.

De Maasgouw, jg. 109, afl. 3, 1990. *M. Flokstra:* De erfdochters van het Huis Bree tot 1643 [Die Ro(e)ver, Van der Donck, Van Pallandt, Van Gelre; 14de-17de eeuw].

Met gansen trou, 40e jg., nr. 9, sept. 1990. *C. J. M. v.d. Dungen* (†): Zoeaven uit Vlijmen en omstreken; Verv. Schouten Land van Heusden.

Misjpoge, jg. III, nr. 4, oct. 1990. Themanummer: Joodse begraafplaatsen in Nederland. *J. H. de Vey Mestdagh:* Joodse begraafplaatsen en hun graftekens; Opgave van de joodse begraafplaatsen, per provincie, met aanvullende informatie; *I. B. van Creveld:* De Chewre kadiesje.

Nederlands Archievenblad, jg. 94, nr. 3, sept. 1990. Archieven in de Europese gemeenschap: *A. P. Jacobs:* Spanje.

Ons Voorgeslacht, no. 407, 45e jg., juli/aug. 1990. *A. I. Grabowsky:* Genealogie Van Yseren [ook Yserman, land van Arkel; 16de-17de eeuw]; Kwst. Van Zijl/Van Gaalen (verb./aanv.); *F. Nachtergaele/H. K. Nagtegaal:* Nachtegael [twee fragmentgenealogieën, aanv. op OV. nr. 374 (1987). Het betreft families te Rotterdam (mogelijk afk. van Oudenaarde) en te Delfshaven]; *C. Hoek:* Acten betreffende Zuid Holland in het archief van het Karthuizer klooster Nieuwlicht bij Utrecht [15de-16de eeuw]; *Idem:* Het oudste cartularium van het Oude Gasthuis te Delft [14de eeuw].

Idem, no. 408, sept. 1990. *H. den Boer:* Van der Burg (Vlaardingerambacht-Vlaardingen-Zouteveen) [twee fragmentgenealogieën, Van der Burch/Verbrugge/Burgerts; 16de-17de eeuw; verbetering van eerdere publikaties]; *B. de Keijzer:* De oudere generaties van de familie Krijgsman (Ouderkerk a/d IJssel-Zevenhuizen) [ook Crijsman; 15de-16de eeuw]; *Idem:* De familie Van Asperen (Alblasserwaard) [16de-17de eeuw]; *H. K. Nagtegaal:* Nachtegael [o.a. te Oegstgeest en Leiden; 17de eeuw]; Aanv. Van Eyck te Barendrecht; *K. J. Slijkerman:* De oudere generaties van het geslacht Ruizeveld op het eiland IJsselmonde [oorspr. genaamd De Wever; 17de eeuw]; Aanv. Sootjevis; *F. Buijs/B. de Keijzer:* Fragmentgenealogie Van Es(ch)-Schalcken-Claessen-Jacobs te Streefkerk [16de-17de eeuw]; *C. Hoek:* Tiendverpachtingen in Gouderak 1357-1386; *Idem:* Aantekeningen uit het archief van het Oude Gasthuis te Delft [1353-1582]; Antw. Van Noort alias Quant.

Ons Waardeel, 90/5. *A. F. Stroink:* Ter Heyl en zijn bewoners nader belicht [havezate te Nietap; Sloet, De Lille, Van In- en Kniphuizen]; Verv. Familie Westerhuis te Gieten en aanverwanten (IV) [Moek; 18de-20ste eeuw]; *R. Smit:* Repertorium Drentse familienamen [bewerkt werden de Nederlandsche Leeuw en Ons Waardeel v/h Spint Arwt'n].

Het Schokker Erf, nr. 15, sept. 1990. Verv. Familie Van Kleef; Verv. Schokkers in Kampen; overzicht van de rond 1859 in Kampen wonende Schokkers (2); Stamreeks Ruiten [afk. van Stevensweerd, aldaar Reuten en Rueten; 18de-20ste eeuw]; Kwst. Johanna Dirks Botter [1844-1933; -, Net, Diender, Goosen].

Speuren en Ontdekken in de historie van Ouder-Amstel, jg. 6, nr. 3, sept. 1990. *J. C. Niesthoven:* Twee secretarissen Nolthenius in Ouder-Amstel [18de-19de eeuw]; Verv. Wie was wat in de 18e eeuw (III).

Tussen Rijn en Lek, 24e jg, nr. 3, sept. 1990. *Y. M. Donkersloot-de Vrij:* Oude kaarten. Welke zijn er van het Kromme Rijngebied en waar zijn ze te vinden?

Tussen Vecht en Eem, 8e jg., nr. 3, sept. 1990. *C. van Aggelen:* Landgoederen in de oostelijke periferie van Hilversum: Heidepark en Monnikenberg [(Van den Wall) Bake].

Tijdschrift voor genealogie en historie 'Westerwolde', jg. 11, no. 3, sept. 1990. *C. J. Wegman:* Het erve Koops te Veele [Niemeyer/Nijmeyer, Huitsing, Muntinge, Coops [16de-18de eeuw]; *G. Luth:* De Sellinger herbergen; *E. G. Schrage:* Het geslacht Hommes [17de-19de eeuw].

Van Zeeuwse Stam, nr. 70, sept. 1990. *H. A. van Dijke:* Het Zeeuwse geslacht Van Dij(c)k(e), afkomstig van Zuid-Beveland [17de-18de eeuw]; Aanv. Zeeuwse erfgenamen van Clare van Sparwoude; Verv. Godshuizen Middelburg [1805]; Verv. Kwst. Minderhout [gen. X-XIV, met aanv.]; Verv. Vlissingse genodigden... te Middelburg [met bibliografie]; Aanv. Parenteel familie Sonnius; Antw. o.a. Bare (Labare), De Ridder (te Arnemuiden), Petillon-Beun, Van Velsen (te Waarde).

Van Zoys tot Soest, 11e jg., nr. 2, herfst 1990. Verv. Middelen van bestaan in Soest. 2. Visscherij. 3. Landbouw en veeteelt.

Veluwse Geslachten, jg. 15, nr. 4, 1990. Verv. Genealogie Woudenberg [19de-20ste eeuw]; Verv. Kwst. Sanne Scholten [gen. VIII-XIII]; *H. van Hartskamp:* Kwartierstaat Van Hartskamp-Van Essen [-, Van den Berg, -, Van Limburg; 12 gen.]; Verv. Kwst. Broekhuis-Van de Kieft [gen. XII-XVII]; *F. G. W. de Wit:* Personen uit het gereformeerde trouwboek van Culemborg (1651-1791) geboren of wonende op de Veluwe (en omstreken); *F. J. Nikkels* (†): Kwartierstaat Nikkels-Hissink [-, De Wilde, -, Hartgers; vijf gen.]; In de Antwoordenrubriek bijdragen van *T. Elbertsen-Hoekstra,* o.a. Kwartierstaat van Aart Gerrit Hendriksen [geb. Putten ca. 1840; -, Witteveen, De Haas, Frederiks] en stamreeks Motshagen [te Nijkerk]; Antw. Van Eck, Fluit, Van (de) Beek.

Westfriese Families, 31e jg., no. 3, sept. 1990. Verv. Termaat [19de-20ste eeuw]; *D. J. Bais-Hillen:* Familie Stavering [afk. van Anholt, aldaar oudste vermelding als Steverinck; te Hoorn ook Van Staveren; 18de eeuw]; Verv. Ter Hofstede [20ste eeuw]; *A. M. W. Bulk-Bunschoten/J. C. J. Bunschoten-Wijnants:* Het Hoornse regentengeslacht Minnes [parenteel; nageslacht van Jan Pietersz. Minnes alias Organist; 16de-17de eeuw].

Zijper Historie Bladen (uitg. Historische Vereniging 'De Zijpe', Postbus 14, 1750 AA Schagerbrug), 8e jg., nr. 3, sept. 1990. *W. Siewertsen:* Petten en de eerste en tweede Engelse zeeoorlog [met lijst van gezinshoofden uit Petten 1664-1666]; *J. T. Bremer:* Hollands Vreemdelingenlegioen door de Zijpe via Nieuwendiep naar de Oost; Werkgroep Boerderijnamen: Hoeve Nooit Gedacht [familie List].

Uit onze afdelingsbladen:

Amstelland, nr. 1, sept. 1990. Ook de afd. Amsterdam e.o. heeft de stap naar een afdelingsperiodiek genomen. In deze eerste aflevering, getooid met het bekende 'Amsterdammertje', een bijdrage van *M. L. Krap-Meester:* Nakomelingen van Bouwe Tjaarts en Jans Jelles in Amsterdam. Een familie van varensmannen en houtwerkers [17de-18de eeuw].

NoordKOPstukken, 4e jg., nr. 5, okt. 1990, blz. 130-137. *D. J. Bais-Hillen:* Fragmenten Kloet (te Texel) en Koekebakker (te Wieringen en Amsterdam); Verv. Transportregisters Huisduinen en Den Helder [1688]; Verv. Registre civique 1811 Den Helder en Huisduinen [Aaij t/m Bangering].

Twente Genealogisch, 6e jaar, no. 4, okt. 1990. *W. Kooiman:* Genealogisch allerlei 7: Groot en Klein Brunink(slot); *J. Boerrigter:* Nogmaals: 'What's in a name' [onderzoek naar de ouders van Jenne Engbers, die tr. Welsen 1797 Harmen Teusink]; Korte kwstn. van: Antonia Colvoort (geb. Goor 1837), Janna Potman (geb. Markelo 1810), Hermannus Pelle alias Hellecate (geb. Azelo 1796), Gerrit Jan Boswinkel (geb. Goor 1818), Janna Elfers (geb. Goor 1828), Johannes ter Waarbeke (geb. Hengelo 1816), Jenneken te Riel (geb. Lonneker 1816), Jannes Elbert (geb. R. A. Delden 1822), Berendina Brunnekreeft (geb. R. A. Delden 1825), Gerrit Jan Braak (geb. Delden 1801), Gerrit Nijhof (geb. Hengelo 1815), Maria Apollonia van den Elst (geb. Almelo 1823).

Uit Familiebladen:

Bulletin familie 'de Heus', jg. 4, nr. 3, okt. 1990. Verv. Genealogie De Heus (te Beusichem).

De Dobbel-beker, 20ste jg., nr. 3, 1990. Stamboom Omer Dobbelaere; Stamboom (Dobbelaere) nr. 27 bis, tak Eeklo enz.

Genealogie van de geslachten Verdon(c)k, Med. nr. 38, sept. 1990. Verv. Lommel-Liempde tak, Zeister tak, Waddinxveen tak en Waddinxveen-Reusel tak.

Loo-Kroniek, no. 38, sept. 1990. Contouren van een Loo-stamboom [De Lo, vamme Loe, Van den Loe, Van der Loo; 13de-19de eeuw].

De profeet van de Veluwe (Callenbach-Meerburg), nr. 24, zesde jg., okt. 1990. Hierin een bijdrage over G. F. Gezelle Meerburg (1806-1855) en zijn naaste familie.

Een verheugend groot aantal 'nieuwelingen' kunnen wij in deze rubriek 'Familiebladen' aan u voorstellen:

Baalbergen Bulletin, nr. 0 (apr. 1989) t/m 3 (sept. 1990). Corr.-adres: E. H. Baalbergen, Bik en Arnoldkade 70, 1975 CJ IJmuiden. In deze afleveringen een kort overzicht van de geschiedenis van deze uit Haarlem (verder terug waarschijnlijk uit Vlaanderen) afkomstige familie en schema's 19de-20ste eeuw. Speciale aandacht voor Jacobus Nikolaas B. (1858-1942) en Frederik Huibert B. (1923-1883).

De Band, krant voor en door familie, 1e jg. (1989), nrs. 1 t/m 6. Gevuld met berichten over de familie Kanters en aanverwanten. Corr.-adres: T. Kanters Sr., Laan van Rasseghem 49, 4835 CG Breda.

Boxma. Familiekroniek betreffende de nakomelingen van IJsbrand Boxma, geboren 11 juli 1864, nos. 1 (sept. 1981) t/m 10 (aug. 1990). Corr.-adres: Prof. ir. IJ. Boxma, Osylaan 19, 2722 CV Zoetermeer. In deze afleveringen recente familiegegevens. Tevens parenteel in schema-vorm Boxma en o.a. Hekman, Huizenga, Hoogenkamp en Holties.

Contactblad Van S/Zwieten-stichting, jg. 3 (1979)-1,3; 4 (1980)-2/4; 5 (1981); 6 (1982)-3,4; 7 (1983)-2; 8 (1984)-2/4; 10 (1986) t/m 14 (1990)-3. Corr.-adres: mevr. J. H. van Swieten-Koot, Molenweg 14, 2631 AC Nootdorp. Verspreid over vele afleveringen verwantschapstabellen van de Zuidhollandse familie Van S/Zwieten en korte bijdragen met nieuwe vondsten.

Den Decker-Den Dekker Bulletin, 1e jg., febr. 1990. Corr.-adres: M. den Dekker, Langestraat 16, 3231 VJ Brielle. Hierin aanv. en verbeteringen op het familieboek, met een supplement hierop, waarin Pieter den Dekker (geb. Cadzand 1875) en zijn nakomelingen.

Familienverband Avenarius. Familienzeitung, Hefte Nr. 4 (Sept. 1966) t/m 10 (Juli 1987) en Sonderhefte 1980, 1988 en 1990. Blad van hoge kwaliteit, dat niet alleen uitvoerige genealogische gegevens biedt, maar ook diep ingaat op de levensloop van naamsdragers Avenarius in Nederland, Rusland en Duitsland. Corr.-adres: Dr. Gert Avenarius, Eschersheimer Landstrasse 460, D-6000 Frankfurt/Main 50.

Ramaekers, 1e afl., okt. 1984. Hierin stamreeksen R. te Klimmen, 16de-17de eeuw (zie ook LTG 1 (1973) en 17de-20ste eeuw; Johan Hendrik Rameekers (1809-1848). *Idem,* 2e afl., jan. 1988. Geheel gewijd aan Andries Joseph Ramaekers (1844-1933) en aanverwante families Odekerken en Deneef. Corr.-adres: F. C. S. Ramaekers, Rogneurdonk 9, 6218 HG Maastricht.

Rondom de Poppema-heerd. Familieberichten van de Poppema Familiekring, nrs. 1 (sept. 1982) t/m 12 (dec. 1989). In de nrs. 9 en 10 de nakomelingen van Jan Poppema (geb. Noordhoorn 1869) in Amerika. Over het wapen Popma van Grijn en der Schellingh kan men lezen in nr. 10. Corr.-adres: Poppema Familiekring, Westergast 25, 9801 AX Zuidhorn.

Stichting Horsting en Horstink, 1e jg., nr. 2, aug. 1990. Corr.-adres secr.: A. B. Horstink, Koenderinkstraat 8, 7496 AV Hengevelde. In dit goed uitziende blad wordt verslag gedaan van onderzoek in RA Arnhem en CBG; gegevens Horsting uit Ambt Doetinchem en Horstink te Goor, afk. uit Legden (bij Ahaus), 18de-19de eeuw.

Vegt's kroniek (v.d. Vegt's chronicle), 4de jg., sept. 1990. Corr.-adres secr.: G. Th. Vegt, Gelderland 42, 3137 SE Vlaardingen. Oorspronkelijk uitgave t.b.v. de Leidse familie Vegt; nu ook voor naamgenoten (Van der) Vegt, o.a. afk. van Beerta (Gron.). In deze afl. gegevens Van der Vecht te Kampen in de 16de eeuw.

België

L'Intermédiaire/De Middelaar, No. 268, Ao. XLV, 4/1990, juillet-août. *Ch.-H. Batjoens:* La famille Batjoens au pays d'Alost et de Grammont [ook Ba(u)tsoens]; Verv. Famille Mouvet; Les archives notariales sous l'ancien régime dans le Courtraisis [RA Kortrijk]; *H. Desalle:* La famille Tayenne à Binche [16de eeuw].

Idem, Nouvelles brèves, no. 268, 4/1990.

Idem, no. 269, Ao. XLV, 5/1990, sept.-oct. *E. Gilbert de Cauwen:* La famille de Fernelmont au pays de Gembloux [17de-19de eeuw]; *L. E. Pulings-de Fernelmont:* Famille de Fernelmont. Branche de Ruremonde [18de-20ste eeuw]; *P. De Tienne:* Les quartiers d'ascendance du géographe Philippe Vander Maelen (1795-1869; -, Van Velthem, De Raymaeker, Van den Bogaert; 18de-15de eeuw].

Idem, Nouvelles brèves, 5/1990.

Le Héraut, no. 44, sept. 1990. Adreslijst Rijksarchieven in België.

Le Parchemin, No. 269, 55e année, sept.-oct. 1990. *F. de Meulenaere:* Généalogie d'une famille méconnue du patriciat berguois: Uphooghe [15de-17de eeuw]; *N. Bastin/J. Dulière:* Deux tableaux de mayeurs et échevins de Namur au début du XVIIe siècle [Henrart, De Rorive, Dauxi, De Marbais, Minez, De Monin, Bardouille, Baré de Comogne]; *J. de Potter:* L'église de Crastvernas, ses pierres tombales et ses vitraux [De Rouma(e)l, Vannes]; Héraldique vivante: Carette, Closon (met stamreeks), Coets, Cortyl (met stamreeks), Devosse, Fraipont, Leuze en Schweitzer; Antw. Van den Kerckhoven (te Roermond).

De Rode Leeuw (VVF-Limburg), 1990, nr. 2, mrt.-april. *W. Moermans:* De jeneverstokerij van De Borman in Hasselt; Verv. Huwelijken van 'Belgen' te Elslo [1829-1868]; Verv. Taalgidsje voor genealogen.

Idem, 1990, nr. 3, mei-juni. Antw. Schoofs (te Diepenbeek); *A. M. A. Maassen/M. Maesen:* De voorouders van Petrus-Michel Janssen uit Rekem [geb. 1889; stamreeks Janssen; afk. van Geulle (Ned.-Limburg), 18de-20ste eeuw]; Verv. Taalgidsje.

Vlaamse Stam, 26e jg., nr. 7-8, juli-aug. 1990. *J. Debusseré:* De familie De Busseré in West- en Oost-Vlaanderen [oorspr. Bussery; te Olsene, 17de-20ste eeuw]; *P. Huys:* Een kwartierstaat (Liebaert-Leuridan) in de Gazette van Gend (1790) [-, Van den Abeele, -, Willaert]; *E. Dekeyser:* Onze kwartierstaat: Alfons Haché [1855-1938; -, Watté, Claes, Lecocq; te Gent]; *P. Donche:* Leeftijd, herkomst en signalement van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper; *H. Vannoppen:* Meerbeek, een Midden-Brabantse gemeente in Wereldoorlog I, of bronnen voor toegepaste genealogie en heemkunde rond Wereldoorlog I; Geregistreerde familiewapens: Beck, Braet, Cornelis, Van Wesepoel, Moerman, Devos, Goethuys en Merlevede; *F. Debrabandere:* De familienaam Tobback.

Idem, nr. 9, sept. 1990. *L. Hannes/Fl. Bosch:* De familie Soeten uit Olen en aanverwante families [transcriptie van een uitvoerige verwantschapsbeschrijving eind 18de eeuw; gegevens uit 17de-18de eeuw, van enkele families uit de 15de eeuw; o.a. Heylen, Boecx, Verloo(y), Van Tendelo en Vlemincx (van Oostenrijk)]; *J. Verhaeghe:* Wezerijakten van de parochie Werken (1601-1699); *R. A. C. van Driessche:* De families van Exaerde en Heyndericx (XIVe en XVIe eeuw) te Sint-Niklaes-Nieuwkerken; *J. Mertens:* De inwoners van Eksel volgens de Franse Volkstelling.

WH-info (Westhoek), 6e jg., nr. 3, okt. 1990. *P. Donche:* Doodslag op Pieter Donche (1561); *M. Backhouse:* Jacob Baert uit Belle, radicaal calvinist, Bosgeus, Watergeus en vluchteling tijdens de tweede helft van de 16de eeuw; Verv. Heerlijkheid Nieuwkerke [o.a. Huw. contracten 1736-1743].

Duitsland

Der Archivar, 43. Jg., Heft 3, Juli 1990. Archive in Karlsruhe: Generallandesarchiv, Stadtarchiv, Landeskirchliches Archiv, Archiv der Universität; *R. Jütte:* Der Beitrag deutsch-jüdischer Einwanderer zum Aufbau eines Archivwesens in Israel.

Archiv Ostdeutscher Familienforscher, Elfter Band, Lief. 8, März 1990. Korte artikelen betr. o.a. Fitzthum(b), Hönig, Wolf (kwst.), Altnöder, Ingrisch (kwst.), Frau(e)nholz, Stenuf.

Idem, Lief. 9, Mai 1990. Korte bijdr. betr. o.a. Schultz, Weiss, Ba(c)kus/Bakkus, Freyer, Podhorn/Pothorn, Ziegler.

Idem, Lief. 10, Juli 1990. Korte art. betr. Muschler, Müller (Frankfurt/Oder), Fender, Stebner, Kirschke, Dieml (in Liblin).

Bayerischer Landesverein für Familienkunde e.v., Informationsblatt, Bd. 1, Nr. 12, Sept. 1990. Adressen en openingstijden van Staatsarchieven in Beieren; Lexikon für Familienforscher-Erläuterung wichtiger Begriffe der bayerischen Wirtschaffts-, Sozial- und Rechtsgeschichte: Eherecht [begrippen als Muntehe (Vollehe), Heimsteuer, Kebsehe worden verklaard].

Der Deutsche Hugenott, 54. Jg., Nr. 3, Sept. 1990. *E. Bellon:* Zur hugenottischen Einwanderung in Welsch-Neureuth (1698/1700); *A. H. Kuby:* Französisch Reformierte in Speyer zwischen 1700 und 1750.

Der Eisenbahner-Genealoge. De NGV is een ruil aangegaan met de Gruppe Familien- und Wappenkunde im Bundesbahn-Sozialwerk. Wij mochten ontvangen: *Festschrift* (und Ausstellungs-Katalog) der Jahrestagungen 5 (1978)-17 (1990); *Freie Schriftenfolge,* Abteilung C, Bd. 1, Folge 1, 1987: Wap-

pen von Eisenbahner-Familien in der Deutschen Wappenrolle; *Der Eisenbahner-Genealoge* (Mitteilungen der Gruppe), (Bd. 1), Jg. 1 (1974)-6 (1979), Bd. 2, Jg. 7 (1980)-12 (1985) en Bd. 3, Jg. 13 (1986)-16 (1989). In dit tijdschrift worden veel algemeen beschouwende artikelen gepubliceerd, alsmede bijdragen op o.a. heraldisch en computer-gebied, informatieve artikelen over onderzoek in plaats of streek [bv. Saarland in Jg. 8 (1981), Hannover in Jg. 7 (1980), Bodensee in Jg. 10 (1983), Bischöflichen Zentralarchiv Regensburg in Jg. 12 (1985), Domstiftsarchiv Brandenburg in Jg. 15 (1988) en Staatsarchive in Hessen in Jg. 16 (1989)], over families [Rupp in Jg. 15 (1988), Sichart (te Lauf) in Jg. 6 (1979), Dascher in Jg. 5 (1978), Rothschild in Jgn. 5 en 6 [met kwstn. Meyer Amschel R. en Gudula Schnapper, en parenteel] en Forstreuther in Jg. 10 (1983)].

Genealogie, Bd. XX, 39. Jg., Heft 7, Juli 1990. *H. Schöny:* Heinrich Schöny (1881-1965), Komponist und Chormeister, zum 25. Todestag [kwst.; –, Thumer, Hochkogler, Siegl]; Verv. Glashüttenleute [te Duschlberg: Piebl; te Alt- und Neureichenau: Reichenberger, 16de-17de eeuw].

Idem, Heft 8, Aug. 1990. *G. Nebinger:* Träger italienischer Namen in der Allgemeinen Deutschen Biographie; *G. Alpermann:* Ein 'Prignitzer Kriegshofemann' und seine Familie [Matthias So(e)th, 1573]; Verv. Glashüttenleute [Göschl, 17de-19de eeuw; Reichenberger, 17de-18de eeuw].

Idem, Heft 9, Sept. 1990. *G. W. Jahn:* Gertraud Gessner zum Geburtstag und zum Abschied [nieuwe eigenaar van Verlag Degener is Manfred Dreiss]; *A. Jakob:* Aus Erlangens tausendjähriger Geschichte; *J. E. Bischoff:* Die Aufnahme der Hugenotten in Erlangen und die Entwicklung ihrer französisch-reformierten Kirchengemeinde; *Idem:* Charles Froment (†1722) und Sohn Pierre. Zwei hugenottische Büchsenmacher in Erlangen (1686-1752); *G. Nebinger:* Napoleon-ein ungewollter Förderer bayerischer Genealogie. Listen von 1811/12 in Bayern lebenden angeblichen Untertanen des Kaisers [w.o. Sebastian Berger, geb. Maastricht, 64 jr., geh., 4 kdn., Kasernhausmeister in Lindau].

Der Herold, N. F. Bd. 13, 33. Jg., Heft 9, 1990. *P. Nagybákay:* Staatsheraldik in Ungarn; *R. Kahsnitz:* Siegel des Deutschen Ordens aus dem Heiligen Land und dem Reich: Das 13. Jahrhundert; Verv. Genealogie in der Sowjetunion; *H. O. Arnold:* Entwicklung der Wappengestaltung auf Porzellan.

Hessische Familienkunde, BD. 20, Heft 3, Sept. 1990. *H. F. Friedrichs:* Die Flemming von Husen [13de-15de eeuw]; *W. Jäckel:* Die Familien Schmehl/Schmeel im Nassau-Dillenburger Land; *K. Dittmann:* Die Dülfer in Nordhessen und Waldeck [met 4 schema's; 16de-17de eeuw]; *H. Astheimer:* Die Bischofsheimer Astheimer aus Rüsselsheim [16de-19de eeuw]; *F. Kömpf:* Die Kempff-Cyriakus. Das neue Bild einer alten Familie; *K. Eidenmüller:* Neue Nachbarn in der Herrschaft Breuberg 1612-1633; Hessische Wappenrolle: Drumm, Duill, Falter/Valter, Kaffenberger, Schultheiss, Speckhardt.

Mitteeilungen der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde, Bd. 34, Jg. 78, Juli-Sept. 1990. *H. Göring:* Stammlisten Bellinghausen aus dem Umland des Siebengebirges [18de-19de eeuw]; *H. P. Neuheuser:* Ein Overather Familienverzeichnis aus dem Jahre 1702 [o.a. Finkelberg, Heuck/Höck, Nussbaum, Schwamborn, Trumpert].

Mosaik, Heft 2, 1990. Verv. Genealogische Ortsbuch für den Kreis Kleve; Altkreis Kleve/Kranenburg en Kessel; *J. N. Leget:* Deutsche in niederländischen Archiven; Verv. Die Gründer von Pfalzdorf [Kraut].

Norddeutsche Familienkunde/Zeitschrift für Niederdeutsche Familienkunde, 39./65. Jg., Bd. 15, Heft 3, Juli-Sept. 1990. *G. Kuhr* (†): Johann Christoph Gatterer, der Vater der deutschen Geschichtsschreibung und die Familienherkunft aus Österreich [ook Gaderer; 17de-18de eeuw]; *H. Schlotter:* Der Rat der Neustadt Hildesheim von 1635-1806 [met naamlijst]; *R. Hillmer:* Die Sudenburger Kirchenrechnungen des 16. Jahrhunderts.

Ostdeutsche Familienkunde, Bd. XII, 38. Jg., Heft 3, Juli-Sept. 1990. *V. Helk:* Zwei Musterrollen von Ösel 1563/64; Verv. Einwohner deutschen Siedlungen Ugartsthal und Landestreu (1785-1820) [Kandel t/m Müller]; *U. Schmilewski:* Die schlesischlausitzische Pastorenfamilie Rotarius [17de eeuw].

Pfälzisch-Rheinische Familienkunde, Bd. 12, XXXIX. Jg., Heft 2, Juli 1990. *H. Herzog:* Flüchtlinge des Pfälzischen Erbfolgekrieges 1688-1697 [aant. uit DTB-registers Herborn, Weilburg en Wetzlar 1690-1702]; *Idem:* Beiträge zur Familiengeschichte Heuser; Die Leiningische Huldigung in der Pflege Hassloch anno 1631; Württembergische Amtleute in Rhodt unter Rietburg [16de eeuw]; *H. Schneider:* Die Leibeigenen des Unteramtes Wolfstein im Jahre 1723 [o.a. Woll, Ecker, Lützenberger, Scheydt, Würth, Hebel, Koch]; *M. Daum:* Namensregister des Gerichtsprotokollbuches Duchroth 1586/1711 [o.a. Beyer, Bollenbach, Claus, Dill, Enstlich, Frick, Grenrich].

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, 39. Jg., Heft 4, 1990. Familienforschung im Brookmerland: Schröder; Kwartieren Justina Dorothea Hinrichs (geb. 1839); Blumhoff; Ortsfremde in Heiratsregistern Forlitz-Blaukirchen 1690-1852; Siegelsumer Steuerregister 1719.

Roland, Bd. 8, Jg. 24, Heft 7, 1990. *H. Messollen:* Als Jäger in Diensten der Grafen von Rietberg [Bernard Mesollen, eind 18de eeuw]; *W. Strauss:* Meine Vorfahren Fuchs (Weinheim an der Bergstrasse).

Saarländische Familienkunde, Heft 91, Bd. 6, Jg. XXIII (1990). *J. Müller:* Namensentwicklung und Stammfolge der Familie Müller aus Püttlingen [17de-20ste eeuw]; *G. Wilhelm:* Philipp Heinrich Jäppel ein Dörrenbacher Uhrmacher zieht nach Amerika [geb. Dudweiler 1725; familie Jäppel/Jeppel/Jebel/Jöppel/Gebel/Geppel afk. van Zinnwald in Bohemen]; *K. Mayer:* Die Familie Krämer in Saarwellingen [17de-19de eeuw].
Idem, Informationsdienst, Nr. 95, Aug. 1990.

Sächsische Heimatblätter, 36. Jg., Heft 3, 1990. *G. Schubert:* Greifenstein-Burg, Bewohner und der Bergbau im 14. und 15. Jahrhundert [Krahe/Kro(e)/Kra; 13de-17de eeuw].

Südwestdeutsche Blätter für Familien- und Wappenkunde, Bd. 19, Heft 11, Sept. 1990. *W. Ludwig:* Die Heilbronner Erer und die von Böbingen, genannt Rinkenberg in Speyer [Erer/Eyrer, von Bebingen/Böbingen; 13de-15de eeuw]; *R. Bidlingmaier:* Die Anfänge der Familie Bluthardt [ook Plutharsch/Pluthard; 16de-18de eeuw]; *M. Sandberger:* Zwei Epitaphien in St. Martin, Pfullingen (Familien Mayer, Spring, Henssler, Ergenzinger) [en Kommerell/Kummerell].

Frankrijk

Cercle généalogique d'Alsace, Bulletin No. 91, 1990-3. Verv. Les Bourgeois armés en 1558 dans le bailliage du Bernstein; *P. Bieber:* Thüringen-Elsass; Überraschende Zusammenhänge [afstammingslijnen naar de predikantenfamilie Carolus; 16de-17de eeuw]; *NN:* Liens généalogiques entre la Savoie et la région de Kaysersberg. La famille Jacquard [en Fontaine, Bichot/Bechot/Bijot]; Schema Preiss/Preyss/Priss [te Mittelwihr; 16de-17de eeuw].

Généalogie 62, no. 27, juillet-sept. 1990. Kwst. Quandalle-Sailly; *D. Desvignes:* Un village d'Artois au XVIIIe siècle; Nous sommes tous cousins [verwantschapstabel van 16 leden; gemeenschappelijk voorouderpaar Jean Biencourt tr. 1671 M. Anne Bauduin]; Kwst. Delattre-Lecocq [met vèrteruggaande kwn. (15de eeuw)]; Verv. Baillescourt & la famille Proyart [Caullet, 1602-1723; Delambre, 1569-1712; De Mory, 1569-1744; Dubois, 1531-1669; Gossart, 1612-1711; Ledoux, 1569-1795; Lourdel, 1559-1681; Nepveux, 1524-1785]; Kwst. Douchet-Leclercq; Verv. Bourgeois d'Hesdin [1721-1747]; Mariages de la commune(s) de Carvin 1697-1792, Estree 1693-1792, Attin 1737-92, Brexent 1737-92, Hubersent 1737-92, Marquion 1737-98, Pommier 1737-1802, Sains-les-Marquion 1695-1800, Roeux 1737-92.

Héraldique & Généalogie, No. 116, XXIIe année, no. 3, juillet-sept. 1990. Artikelen betr. o.a. De Crescherel (14de-15de eeuw), Gaillard, Varion, Dagobert, Mat(h)eron, Auget, Le Melorel, De Hericourt, Tudert, en families te Amiens (16de-18de eeuw): Morgan, Damiens, Pingré; Sources généalogiques dans le fonds de l'Intendance de Montpellier.

Nord Généalogie, no. 105, 1990/4. *M. Leleux:* A la recherche des Dodanthun de Dunkerque et de leurs descendants; Verv. Passeports ... à Roubaix; Verv. Convenances de mariages ... de Douai

[1527-33]; Verv. Mariage... à Leiden [Sicart t/m Del Tonbere]; Kwst. Philippe Derieux [-, Mairesse, Cossart, Vanhoutte].

Proceedings of the Huguenot Society, Vol. XXV, No. 2, 1990. *K. Swift:* 'The French-Booksellers in the Strand': Huguenots in the London book trade, 1685-1730; *A. Spicer:* The Sohiers of Valenciennes and Southampton: a Walloon familiy in the Diaspora.

Stemma, Cahier no. 47, 12e année, Tome XII, fasc. 3, 1990. *Ch. Crevecoeur:* Une véritable tribu de meuniers. La famille Crèvecoeur de Belgique [oorspr. De Keveret en De Queverets; 16de-18de eeuw].

Groot-Brittannië

Genealogists' Magazine, Vol. 23, No. 6, June 1990. *R. Willoughby:* Some observations on the ancestry and connections of Thomas Hardy [verwantschapstabel Hawkins, Wood, James, Hardy]; *A. Douglas:* Genalogical research in Canada.

Idem, No. 7, Sept. 1990. *D. H. V. Lobb:* The Lobb brothers, woodcarvers to the aristocrasy; *F. Hardy:* Railway records for the family historian; *D. J. H. Clifford:* The Mapledurham connection. Tracing the first wife of Roger Clifford (1221-85).

The Scottish Genealogist, Vol. XXXVII, No. 2, June 1990. *D. McNaughton:* Elgin Fencibles [regiment 1795-1802, diende voornl. in Duitsland en België; lijst van officieren]; *M. D'Arcy:* Peter Stuart and the 97th regiment of foot (the Inverness Shire Highlanders) [1794]; *L. R. Burness:* The Dicksons of Dunkirk.

Luxemburg

De Familjefuerscher, no. 24, 7. Jg., Okt. 1990. Huwelijken te Rodange (1684-1765); De familienaam Waxweiler; Verwantschapstabellen Schneider-Wester (18de-20ste eeuw) en Elsen (16de-17de eeuw).

Scandinavië

Jeg arbejder med... Dansk Slaegtsforskerfortegnelse, haefte 10, Febr. 1989. Dit nummer bevat namen en adressen van 72 Deense onderzoekers met een kort overzicht van door hen onderzochte families, knelpunten en speciaal interessegebied; verder bijdragen over een nieuwe Deense vereniging 'Slaegthistorisk Arkiv Forening' (met naamlijst van families, waarover in het verenigingsarchief dossiers voorhanden zijn), een introductie tot het stadsarchief van Kopenhagen en een opgave van collecties op microfilm in het Noorse Rijksarchief.

Idem, haefte 11, Marts 1990. In deze aflevering 41 onderzoekersoverzichten (als boven), Verv. microfilms in Noors Rijksarchief; Overzicht van genealogische verenigingen in Duitsland.

Släkt och Hävd, nr. 1, 1990. Artikelen betr. admiraal Söfrin Jönsson (overl. 1610) en zijn verwanten [o.a. families Lake en Swan; 15de-17de eeuw], familie Fiorin [17de-18de eeuw] de herkomst van een tabakspijp [oudst bekende eigenaar zou zijn geweest David Drummond, geb. Schotland 1593, militair], en families Mask [18de eeuw] en Bretholt [middeleeuws geslacht te Visby en Reval].

Zwitserland

Maajan/Die Quelle, Heft 14, nr. 1, März 1990. Verv. Juden im Freiburgerland: Die Rückkehr der Juden nach Freiburg und die Gründung der Jüdischen Gemeinde 1894-1895; Verv. Grabverzeichnis des Jüdischen Friedhofs in Gailingen [G t/m L]; *K. Guth-Dreyfuss:* Das Mohelbuch Levaillant.

Idem, Heft 15, nr. 2, Juni 1990. Verv. Juden im Freiburgerland: Verzeichnis der im Kanton Freiburg niedergelassenen oder durch Volkzählung vermerkten durchreisenden Juden zwischen 1840 und 1900 [Bernard t/m Ducas]; Verv. Grabverzeichnis... in Gailingen [L t/m S]; Verv. Mohelbuch Levaillant.

Idem, Heft 16, nr. 3, Sept. 1990. Verv. Juden im Freiburgerland [Ducas t/m Schwob]; Verv. Grabverzeichnis ... in Gailingen [S t/m Z]; Verv. Mohelbuch.

Verenigde Staten van Amerika

The New York Genealogical and Biographical Record, Vol. 121, nr. 3, July 1990. Verv. The Delmonicos and their connections [Chanou (Vincennes, Frr.), Fransioli (kanton Ticino, Zwits.) en Longhi

(id.)]; Verv. Frans Abramse van Salee and his descentdants; Verv. Lutheran Church marriages in New York City [1790]; Verv. Jacob Hellekers alias Swart and some of his descendants.

Zuid-Afrika

Familia, Jg. XXVII (1990), No. 1. *J. L. Buys:* Het Jacob Cloete regtig saam met Jan van Riebeeck na die Kaap gekom? [overl. 1693]; *E. Grobler:* Die versameling geslagsregisters in die Nasionale Kultuurhistoriese Museum, Pretoria; *I. Groesbeek:* Kwartierstaat van Dr. Tjaart van der Walt [geb. 1934; -, Duvenage, De Klerk, Labuschagne]; *O. J. Henning:* Is hulle Henning of Hennig? [nageslacht van Georg Friedrich Henning, geb. Hirchberg (Silezië) ca. 1765]; *B. E. Boult:* Socio-medical significance of a genealogical history.

Idem, Jg. XXVII (1990), No. 2. *R. T. J. Lombard:* Kwartierstaat van Professore G. S., P. J. en C. J. N. Nienaber [-, Van der Walt, Van den Berg, Jacobs].

Idem, Nuusbrief, nr. 41, aug. 1990.

Gaarne danken wij voor de schenking van:

Delftse Studenten Almanak, 1920 t/m 1923.

Naamlijst van ingenieurs en van baccalaurei, 1972

Neerlands Volksleven, 15de jg., nr. 2, voorjaar 1965; 16de jg., nr. 1, maart 1966.

Spiegel Historiael, 17de jg. (1982); 18de jg. (1983).

Kamper Almanak 1989, uitg. Frans Walkate Archief/Bondsspaarbank Kampen. *Th. M. van Mierlo:* De Vene-Linde-(of Boeckholts)vergadering te Kampen, behuizing, bewoners en beheer ['vergadering' betekent hier: hofje of vrijwoning. Femme van de Linde, vrouw van Johan van den Vene, bepaalde in 1479 bij testament, dat na haar dood haar huis een vrijwoning zou worden. Lijst van bewoners 18de-19de eeuw en lijst van voorstanders 16de-19de eeuw].

Idem, 1990. *W. A. Fasel:* De kroniek van Vloet [transcriptie en vrije vertaling van/commentaar op 13de eeuwse kroniek; origineel of vervalsing?]; *Chr. J. Kolman:* De verstedelijking van Kampen in de late Middeleeuwen; *K. Schilder:* Genealogie van het Kamper geslacht Kuinreturf [14de-16de eeuw].

Jaarverslagen GA Amsterdam 1954, 1956-1960, 1962-1967, 1969, 1970.

GA Leeuwarden, verslag 1983/1984 en 1985/1986.

Hamer, midwinternummer 1941 [volkscultuur].

Huguenot Society of London, Quarto Series, Vol. XXXVI; Register of the Walloon Church of Cadzand in Holland 1685-1724.

Almanak van de Vereeniging van vrouwelijke studenten te Leiden, 33 (1950), 35 (1960) t/m 39 (1964).

Leidse studenten almanak 7 (1965).

Vrijzinnig Christelijke Studenten Bond-Protestantse Gespreksgroep, jaarboek 1965.

De Windhoek, huisorgaan van het B. J. Korthagenhuis (te Amsterdam), jg. 14 (1988); jg. 15 (1989), nrs. 1 t/m 7, 9, 12; jg. 16 (1990), nrs. 1 t/m 5.

Nieuwe Drentse Volksalmanak, historisch jaarboek voor Drenthe, 99 (1982). *J. W. Schaap:* Vroege grafelijke machthebbers in Drenthe; *H. Steenbergen:* Troubles in Drenthe, boerenactie en boerenactievoerders, 1748 [met naamlijsten en gegevens betr. behuizing, bouwland enz.]; *J. Heringa:* Willekeuren, een nalezing. Verder bijdragen over Zuidlaarderveen [het oude Everswolde; met lijst van bewoners en eigenaren Aduarderhof 1458-1807-1877]; een Drents vluchtelingen probleem in stad Groningen 1672-80; Cassa ad pios usus [kas tot vrome doeleinden; bedoeld om de nood in de veenkoloniën te lenigen]; een aanvulling op het oorkondenboek (III).

Idem, 105 (1988). *De Werkgroep Gemeentearchief Assen* maakte een bewonersreconstructie van Assen anno 1832; *F. J. Hulst* bestudeerde de Joodse gemeenten Sleen en Emmen; *F. Offerein-Reitsema* schreef een scriptie over de gedwongen opzending van kinderen uit het Groene weeshuis te Groningen naar de kolonie Veenhuizen.

Idem, 106 (1989). In dit jaarboek o.a. artikelen betr. Joodse veehandel tijdens het interbellum; De markeverdelingen in Drenthe in de 19de eeuw; Dr. Johan Picardt (1600-1670) als medicus.

Museum tijd-schrift (uitg. Goud-, Zilver- en Klokkenmuseum te Schoonhoven), nrs. 0 t/m 5 (1987-88), 7 (1989).

Aanwinsten:

Historische Kring Loosdrecht, nrs. 1 t/m 78, 1e jg. (1974)-17e jg. (1990). Een keur aan onderwerpen wordt in deze jaargangen behandeld, zoals (kerk-)geschiedenis, naamgeving, topografie, dagboek-aantekeningen, schoolstrijd, porselein, molens, grensgeschillen en (ambachts-)heren. Registers op iedere jaargang!

Volkscultuur, tijdschrift over tradities en tijdsverschijnselen, jg. 2 (1985)-4 (1987); 5 (1988)-2, 4; 7 (1990)-1; jg. 1 is (nog) niet verschenen. Dit tijdschrift is een voortzetting van het blad *Neerlands Volksleven* (uitg. v.a. 1951). Enkele bijdragen hierin betreffen Broederschappen in Maastricht (jg. 3, nr. 2), Lijndraaien in Huizen [familie Schram] (id.), Blauwverven en blauwdrukken (jg. 4, nr. 3) en Bronnen voor historisch boerderijonderzoek [als voorbeeld een soldatenbrief uit 1831 van Winand Staring, geb. Vorden 1808] (id.).

Index to *Descent,* the quarterly journal of the Society of Australian Genealogists, Volumes 1-18 (1961-1988).

Verder ontvingen wij:

Blanckensteijn-bulletin, 2de jg., nr. 1, sept. 1990.
The British Columbia Genealogist, Vol. 19, No. 2, June, No. 3, Sept. 1990; Newsletter, Vol. 15, No. 4 June, No. 5, Sept. 1990.
Caert-Thresoor, 9e jg., nr. 3, 1990.
Centraal Bureau voor Genealogie, Med., jg. 44, nr. 3, aug. 1990.
Descent, Vol. 19, Part 1, March 1989; Vol. 20, No. 1, March; No. 2, June 1990.
Die Doringtak [Steinberg], Nr. 14, Sept. 1990.
Dijkbrief (Groot Maas en Waal), 9e jg., nr. 3, okt. 1990.
De Eendenkooi [Van der Kooij], 17e jg., nr. 3, sept. okt. 1990.
De Familieband [Spanjers], jg. 1 (1979) t/m 3 (1981); extra ed. sept. 1983; 12e jg., nr. 3 sept. 1990.
Familienkundliche Nachrichten, Bd. 8, Nr. 3, Mai-Juni; Nr. 4, Juli-Aug. 1990.
Families (Ontario, Canada), Vol. 29, No. 3, Aug. 1990; Newslaef, Vol. XX, No. 3, Aug. 1990.
Familiestichting Haselhoff, Inf. bulletin, 1ste jg., nr. 2, okt. 1990.
Familiestichting Huyser, nr. 14, 4e jg., juli 1990.
Familievereniging Van Aggelen, Med. nr. 5, aug. 1990.
Fries Museumbulletin, maart, juni en sept. 1990.
Friedrichstädter Zeitung, Nr. 12, 1990.
Gelders Oudheidkundig Contactbericht, nr. 126, 1990/III.
The Genealogical Helper, Vol. 44, No. 4, July-Aug. en Sept. 1990.
Gens-Dunia [Verduyn/Verduin], 27e jg., nr. 3, sept. 1990.
Gesellschaft für Familienforschung in Franken, Mitt. Nr. 2, Sept. 1990.
De Gildekoerier, Nieuwsbrief van de Gildevereniging 'De Nazaten', 1988/1.
Gooi en Eemland, 1e jg., nr. 3, sept. 1990.
Der Grafschafter, Jg. 1982; Inhaltsverzeichnis 1978-1982.
Die Haghe, Med., 100e jg., nr. 6, aug.; nr. 7, okt. 1990.
Historisch Antiquariaat A. G. van der Steur, Catalogus 10, najaar 1990.
Historische Kring West-Betuwe, Nieuwsbrief, sept. 1990.
Holland, 22e jg., nr. 4/5, sept. 1990.
The Huguenot Society, List of Fellows, 1990.
Informatiecentrum Volkscultuur, Nieuwsbrief nr. 23, jg. 5, sept. 1990.
In hetzelfde Schu-y-i-ij-tje, nr. 15, jg. 6, sept. 1990.
Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en omstreken, 51 (1959).
Johanniter Orde in Nederland, nr. 164, jg. 41, juli 1990.
Library of Congress, Inf. Bulletin, Vol. 49 (1990), nos. 16, 17, 18, 19 en 20.
Die Loenen Cronyke, nr. 40, 1990.
Mars et Historia, 24e jg., nr. 4, juli/aug. 1990.
't Meisterbenksken, nr. 28, aug. 1990.
Mitteilungen der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte, Nr. 36, Juli 1990.
Molens, nr. 19, jr. 5, aug. 1990.
Nieuwsblad Holland, nr. 13, jg. 4, aug. 1990.
Nieuwsblad Rijksarchief in Friesland, jg. 2, nr. 3, 18 febr. 1990.
Nieuws van Archieven, jg. 9, nr. 7/8, juli/aug.; nr. 9, sept. 1990.

Nijmeegs Katern, jg. 4, nr. 4, sept. 1990.
Oldenburgische Familienkunde, Jg. 32, Heft 2/3, Sept. 1990.
Olsthoorn kroniek, 4e jg., no. 4, okt. 1990.
Oostvlaamse Zanten, 65e jg., nr. 3, juli-sept. 1990.
Oudheidkundige Kring Bathmen, 10e jg., nr. 3, sept. 1990.
Oud-Zutphen, 9de jg., nr. 2, juni 1990.
Het Personeel Statuut, 41ste jg., nr. 4, juli/aug.; nr. 5, sept./okt. 1990.
Poelgeest familie kontakten, 10e jg., nr. 3, sept. 1990.
Pors Post, extra (sept. 1990).
De profeet van de Veluwe [Callenbach-Meerburg], nr. 22/23, 6de jg., mei/aug. 1990.
Rondschrijven [Waalewijn], nrs. 1 t/m 3 (1984-1987).
Stichting Federatie Nederlandse Familieorganisaties, Med., nr. 14, 4e jg., sept. 1990.
Stichting Reprorecht, verslag over 1989.
Tweestromenland, nr. 65, 17. VIII. 1990.
Tijdschrift voor geschiedenis, 103e jg., afl. 2, 1990 (Geschiedenis en informatica), afl. 3, 1990.
Uit Eijsdens verleden, nr. 50, juni 1990.
Ût de smidte fan de Fryske Akademy, 24ste jg., nr. 3, sept. 1990.
Vereniging Oud Leiden, jg. 12, nr. 5, sept. 1990.
Volkskundige Kroniek (Oostvlaams), 25ste jg., nr. 5, sept.-okt. 1990.
Vreugde-schakel [Vreugdenhil], nr. 17, 8e jg., okt. 1990.
Weerklank [Zandvliet], 1e jg., nr. 1, sept. 1990.
Wiegel Wetens Waardigheden, nr. 20, 5de jg., nr. 3, 1990.
The Windmill, Vol. 33 (1990), issues 663, 664, 665.

M. VULSMA-KAPPERS

VRAGENRUBRIEK

Deze rubriek staat uitsluitend ten dienst van leden van de NGV, die met hun onderzoek op genealogisch of heraldisch gebied zijn vastgelopen. Alleen wanneer is gebleken dat de verlangde gegevens niet van de Contactdienst kunnen worden verkregen, kunnen vragen in deze rubriek worden gesteld.

De vragen (met antwoordporto) en antwoorden dienen op aan één zijde beschreven papier te worden toegezonden aan mevrouw E. C. Notenboom, Kometenlaan 9, 4624 CP Bergen op Zoom.

ANTWOORDEN

348. SCHIMMELPENNING-SCHRADER (XXXIV (1979), p. 368 en XLV (1990), p. 354)
Over genoemde families kan nog het volgende worden gemeld:

A. Mr. Barent Schrader, chirurgijn en operateur te Bleiswijk (vanaf ca. 1639) en later te Delft (vanaf ca. 1656), overl. vóór 2-3-1685, tr. Judith Meerburg, overl. vóór 2-3-1685. Kind:
   - Johannes, op 1-2-1654 getuige bij de doop van een kind van zijn nichtje Lijsbeth Jans Schrader, overl. vóór 2-3-1685.

B. Mr. Jan Coenraad Schrader, chirurgijn te Bergschenhoek (1632), overl. vóór 14-11-1636, tr. Grietje Jans, overl. na 14-11-1636. Kinderen:
   - Lijsbeth Schrader, overl. na 1699, tr. (als j.d. van Hillegersberg) Bleiswijk 19-3-1648 Arij Jansz. Cuijper, alias Kleermaker, alias Ruijs, j.g. van Mijnsheerenland. Kinderen, ged. Bleiswijk: Pieternelletje, ged. 4-2-1649 (get.: Wouter Huijgen zijn vrouw); Coenraad, ged. 4-6-1651; Johannes, ged. 1-2-1654 (get.: Johannes Barentsz.); Aeltjen, ged. 28-7-1658 (get.: Jan-

netje Jans Schraders en Maria Jans Schraders); Berendijntje, ged. 20-3-1667 (get.: Marijtje Jans Schrader); Cornelis, ged. 22-5-1672 (get.: Lijsbeth Claes).
- Johannes Schrader, otr. (als j.g. van Bleiswijk) Bleiswijk 23-5-1655 Maria van der Pijl. Zij hertr. Jan Cornelisz. de Vlieg.
- Marijtje, in 1658 en 1667 getuige bij de doop van kinderen van haar zuster Lijsbeth, overl. vóór 2-3-1685.

Bronnen: recht. arch. Bleiswijk, inv. nr. 20, f. 504 (2-3-1685) en inv. nr. 14, f. 311 (14-11-1636).

Mr. drs. A. SLOOTWEG, Bleiswijk

Voor Jan Schrader (1875-1945) zie persoonskaart CBG. Nadere gegevens betr. zijn nakomelingen zijn welkom.

J. G. LEVER, Rheden

108. SLINGERLAND (XLV (1990), p. 138 en 355)

In het antwoord op p. 355 onder nr. 254 vermelde Anthonie Petersz. van Muylwijck was kerkmeester te Hoornaar (1510). Hij is zoon van Peter Matthijsz. van Muylwijck en Adriana Hermansdr., en kleinzoon van Matthijs van Muylwijck en Bely NN.

Meer gegevens over de familie van Muylwijck worden vermeld in *Zuidhollandse Stam- en Naamreeksen,* deel II, p. 120-128; alsmede in *Ons Voorgeslacht* nr. 44, p. 170 e.v. Ook in deel VI van de serie kwartierstatenboeken (Prometheus), p. 80-82 komt de naam Van Muylwijck voor, evenals de naam Van Slingeland(t).

H. DE IONGH, Vlaardingen

114. FRUTIGER (XLV (1990), p. 138)

In de 10de jaargang (1964) van *Gruoninga*, nr. 1, p. 2-5 vindt men een genealogie Frutiger.

E. D. HEIJNIS-RENSSEN, Arnhem

173. BATAILLE (XLV (1990), p. 357)

1. Andreas Bataille, ged. Breda 30-5-1803, tr. ald. 31-5-1827 Petronella Clerks, ged. Breda 15-5-1797.
2. Rudolphus Bataille, ged. Breda 8-2-1766, overl. ald. 18-6-1822, tr. ald. 29-6-1788.
3. Elisabeth Steijnen, geb. Doesburg ca. 1767, overl. Breda 1-3-1831.
4. Joannes Bataille, ged. Breda 15-11-1724, tr. ald. 20-9-1750.
5. Maria Moelan(d)s, overl. Breda 14-1-1793.
8. Jacobus Bataille, soldaat in het regiment van generaal-majoor De Villegas, tr. Breda 30-4-1724
9. Catharina Vissers, wonende op de Boschstraat te Breda.

J. M. ELING, Breda

Judoca Bataille trouwt Petrus Maertens; zij laten te Bellegem (B) dopen: Magdalena (1678, nr. 342); Andreas (1678, nr. 344); Maria (1682, nr. 349); Elisabeth (1685, nr. 346) en Joanna (1692, nr. 371). Bron: Rijksarchief Kortrijk (B), parochieregisters Belegem.

R. MARTENS, Dordrecht

Philippe François Bataille, geb. Boulogne (Fr.) ca. 1772, overl. Goes 28-4-1818, tr. Melanie Reine Berthaux, geb. Meenen (B) 12-5-1782, overl. Goes 18-10-1852. Uit dit huwelijk:

1. Carolina Stephanie, geb. 2-5-1805, overl. Goes 10-12-1878.
2. Maria Joseph Bataille, geb. 11-10-1807, overl. Goes 3-2-1873, tr. ald. 15-5-1834 Jan de Munck.
3. Rose Melanie Bataille, geb. Etaples (Fr.) 12-8-1809, overl. Goes 10-7-1887, tr. ald. 5-5-1836 Karel Mulder.
4. Pierre Philippe Bataille, geb. Outreau (Fr.) ca. 1811, overl. Goes 21-6-1857, tr. ald. 14-8-1839 Victoria van Ranst.
5. Angelica Louisa Bataille, geb. Goes 17-11-1813, overl. ald. 8-2-1857, tr. ald. 14-8-1839 L. J. Theuns.
6. Catharina Johanna, geb. Goes 28-5-1817, overl. ald. 23-12-1817.

P. W. WESSELS, Rotterdam

VRAGEN

243. GRAS

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Harmen Jacobs (Gras), geb. ca. 1676, overl. Steggerdersloot 27-2-1718, sartor (kleermaker), tr. (ca. 1699?) Annigje Arents, overl. Steggerda 24-11-1740. Mogelijke ouders van Harmen: Jacob Harments, 'j.m. uit Oldemarckt', tr. (gerecht Weststellingwerf) 8-4-1676 Trinne Jannes, j.d.

J. H. J. GRAS, Dedemsvaart

244. SNOEKEN

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Maria Hendrikus Snoeken, geb. Haaren (doop niet gevonden), wed. van Adriaan Boonarts, won. Oss, otr. ald. 21-5-1740 (schepenen) Thomas Adriaan Boeselie/Boisoly, j.m., chirurgijn, geb. 's-Hertogenbosch, won. Varik.

F. WALOP, Dordrecht

245. WATTEL/WATTELLE

In een verzoekschrift aan de Staten Generaal van 3-10-1718 wordt genoemd Jan Wattelle, afk. uit Tourcoing, dan won. Middelburg. Hij had verm. vier zoons en twee dochters. Jean Nicolas Wattel, geb. Tourcoing, tr. Veere 30-9-1731 Pieternella Antheunisse, overl. Oostkapelle 1781.

Gevraagd zoveel mogelijk, ook losse, gegevens van vóór 1713 (Frankrijk) over de familie Wattel(le), doch speciaal van de twee bovengenoemde. Ook gegevens van na 1713 van de Walcherse tak zijn welkom.

E. J. WATTEL-BOONE, Oostkapelle

246. VERMEER/VAN MEER

Gevraagd nadere gegevens en voorgeslacht van Joannes Adrianus Vermeer(e) (van Meer), tr. Cornelia Krijnen van der Log(h)t, ged. Oosterhout 17-10-1708.

VAN DEN BROEK/VAN DEN BROECK

Gevraagd nadere gegevens en voorgeslacht van Theodorus van den Broe(c)k, geb. Princenhage/Breda, tr. (1) Catharina Sluijters, overl. Oudenbosch 2-1-1764; tr. (2) Oudenbosch 29-8-1773 Maria Blommerden (Blommaers), ged. ald. 7-6-1733, overl. ald. 1-2-1785; tr. (3) Zevenbergen 16-7-1788 Maria Kreger, geb. Oudenbosch, overl. Zevenbergen 9-1-1797, wed. Martien van Santen. Theodorus wordt Zevenbergen 15-3-1788 beëdigd als onderdeken van het St. Sebastiaansgilde; hij verkrijgt 1-2-1790 admissie als winkelier in Zevenbergen.

W. A. DEN BRINKER, Vlaardingen

247. KUIJPERS-FLENDRIE

Gevraagd overlijdensgegevens en nageslacht van Johannes Theodorus Reinerus Kuijpers, geb. Nijmegen 1-3-1819 (zn. van Henricus Antonius en Joanna Gertrudis van den Berg), tr. Maastricht 18-10-1848 Johanna Flendrie, geb. Woerden 9-3-1821. Bestemming na vertrek uit Maastricht ald. niet vermeld.

J. H. KUIJPERS, 's-Gravenhage

248. LUKKIEN-VEGTER

Albert Alberts Lukkien, geb. 'aan boord' 30-10-1820, overl. ca. 1907, tr. Geertruida Jans Vegter, geb. Veendam ca. 1826. Kinderen: Itje, Hermina, Jantina en Albert (geb. Groningen 15-4-1862). Waar is Albert aan wal ingeschreven? Graag gegevens en voorgeslacht van Albert en Geertruida.

M. J. ORSEL-LUKKIEN, Nieuwegein

249. BAERT

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Heinrich Baert, geb. ca. 1827. In 1848 emigreerde hij met het zeilschip 'Abeona' via Rotterdam naar New York City, aankomst 29 juni. De Amerikaanse immigratiedienst vermeldt hem als farmer en broer van Georg Heinrich Baert, geb. 1810 in Biervliet, die met zijn gezin een week later in New York arriveert, via Antwerpen. Noch in de Zeeuwse archieven, noch in het *Nederland's Patriciaat*, noch in de nalatenschap van de vader van Georg Heinrich wordt hij vermeld.

CALLENFELS

Wat is er bekend over de portretschilder(es) I. Callenfels, die militairen portretteerde in West-Zeeuws-Vlaanderen tijdens de oorlog met België 1830-1839. Op één portret signeerde hij/zij zeer duidelijk met I. Callenfels, doch bij de bekende families Callenfels in het *NP* wordt hij/zij niet vermeld.

Mevrouw J. KOENE, Vlissingen

250. VAN PRAAG

Gevraagd doopgegevens van Johannes (Jan) van Praag, tr. Utrecht (RK Walsteeg) 2-9-1810 Christina Nerings, overl. Batavia (Weltevreden) 8-11-1830. Vlgs. milit. stamboek zou hij geboren zijn Utrecht 14-2-1786 als zoon van Jan van Praag en Jacoba Elisabeth. Aldaar geen bevestiging gevonden.

HOOGLAND-DE BRUIJN

Gevraagd huwelijksdatum/plaats van Adrianus Hoogland (zn. van Pieter Hoogland en Elisabeth Nolte), geb. Woerden, overl. ald. 10-2-1843 en Francijntje de Bruijn (dr. van Teunis de Bruijn en Neeltje van Dam), ged. Woerden 5-4-1789, overl. ald. 21-7-1853. Vanaf 1814 worden er kinderen van dit echtpaar in Woerden geboren.

J. W. VAN DER HEIJDEN, Oosterhout

251. WAGTENDONK

- Gevraagd gegevens van onderstaande kinderen van Lambertus van Wagtendonk en Anna Elisabeth Houtkamp, allen geboren in Enkhuizen: Gesina, geb. 17-8-1787; Martina Cornelia, geb. 19-4-1789; Mijndert, geb. 19-1-1794; en Frederika Louisa, geb. 20-5-1792, otr. Enkhuizen 7-11-1813 Dirk Hanewinkel (waarvan elk gegeven ontbreekt).
- Gevraagd gegevens van Goris Jansz. van Wagtendonk, van Thuyl. Hij was vader van onderstaande kinderen, gedoopt in Waardenburg: Gerrit, tr. Herwijnen 20-5-1683 Jenneken Abraham van Diest; Jan, ged. 6-11-1664, tr. Herwijnen 26-2-1690 Neelken Cornelis de Jong; Judith, ged. 15-11-1668; Willemijntje, tr. Waardenburg 9-3-1701 Geert Aertse van Beusekom.

Ook overige gegevens van de familie Van Wag(ch)tendonk worden in dank aanvaard.

D. VAN WAGTENDONK, Muiderberg

252. WALLAART (WILLAART/WOLLAART)-UIJTROEVEN

Gevraagd voorgeslacht en gegevens van het echtpaar Andries Wallaart, ged. Leiden 31-8-1721, overl./begr. ald. 23/30-5-1772, wedr. van Jacomijntje Nollee, tr. Leiden 15-1-1746 Magdalena (Lena) Uijtroeven, ged. Leiden 19-3-1724, overl. ald. 29-1-1799, wed. van Jan de Vos.

ROZENKRANS/ROOSEKRANS

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Ariaantje Rozenkrans (Roosekrans), ged. Leiden 21-9-1734, overl. ald. 30-12-1822, tr. (1) ald. 30-11-1754 Cornelis Molenaar; tr. (2) 20-5-1775 Andries Wallaart. Bij het tweede huwelijk is getuige Engeltje Ligtvoet halfzuster, derhalve zijn de vermoedelijke ouders van Ariaantje: Jan Roosekrans en Marijtje Benningh, wed. van Johannes Ligtvoet.

WARNERS-DE VINK

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Hendrik Jacobus Warners, ged. Doesburg 22-5-1727, overl. Leiden 24-4-1803, tr. ald. 1-9-1752 Johanna de Vink, verm. overl. Leiden 7-9-1812.

C. F. DE GRAAFF-WALRAVE, Middelburg

253. VAN WACHTENDONK, VAN DER SLUYS

Vlgs. een onvoll. akte (GA 's-Gravenhage, inv. nr. 933, f. 455) machtigt Sabina Catharina van Wachtendonk, douariere van jhr. Jan van Wanroy, juffrou Jorina van der Sluys, wed. Nicolaes Duyst van Voorhout, op 6-12-1685 om een proces te Gent voort te zetten. In een akte d.d. 5-12-1682 (GA 's-Gravenhage, inv. nr. 548/411) doet Hendrik van Wanroy, ruiter in compagnie van ritmeester Dorp, een verzoek aan Laurens van der Sluys. In een akte van cautie d.d. 21-4-1701 (inv. no. 678/193) zijn Louise Hendriëtte van Wanroy en Johanna Gerendina van Wanroy (dochters van Sabine en Jan) borg t.b.v. Isaak Chef d'Hotel, koopman in stoffen, voor een schuld (van 6000 Car. guldens) van Coenraad van Berchem te Amsterdam.

Gevraagd overlijdensgegevens van Sabina en haar dochters, alsmede genealogische gegevens van de familie Van der Sluys.

Ir. G. L. WANROOY, Bilthoven

254. DRIESSEN

Gevraagd voorgeslacht van Maria Geertrui Driessen, geb. verm. ca. 1730 in Keeken of Emmerik, tr. Schenkerschans (tussen Nijmegen en Kleef) 11-8-1753 Christoffel Walters uit Aardenburg in Hessen.

WOLFERS

Hendrik Wolfers, beurtschipper op Dordrecht, overl. Rotterdam 10-7-1810, tr. ald. (als j.m. van Leeuwaarden) 22-11-1759 Geertruy Jordens. Zijn doop in Leeuwarden niet aangetroffen. Gevraagd nadere gegevens en voorgeslacht.

DE(N) BEER-VAN DER STEEN

Rijk Claesze de Beer, zn. van Claes Rijken de Beer, tr. Vleuten (r.-k.) 12-8-1755 Aartje Schalkwijk(se)/Schalkse (van der Steen). Gevraagd nadere gegevens en voorgeslacht.

G. VAN DER MOST, Nieuwkoop

255. KOOLEN

Gevraagd geboortedatum en voorgeslacht van Michiel Adriaansz. Koolen, geb. Dordrecht, kleermaker, begr. Leiden 1-8-1744, otr. ald. 17-1-1693 Pieternelle Koeckert. In Dordrecht niets aangetroffen.

J. KOOLEN, Epe

256. HOOGENDOORN

Gezocht overlijdensgegevens en event. huwelijk en nageslacht van Floriaan Antonie Hoogendoorn, geb. Amsterdam 14-10-1851 (zn. van Johannes Anthonie Hoogendoorn en Joanna Cornelia van Heuven van Staereling), vertrekt 24-4-1873 vanuit Leeuwarden naar Munster, alwaar alle gegevens in de oorlog verloren zijn geraakt. In 1896 wordt hij niet vermeld als erfgenaam van zijn vader.

Mevrouw E. C. NOTENBOOM, Bergen op Zoom

257. VLEGGAARD

Elizabeth Vleggaard, j.d. te Waddinxveen, laat in 1781 een natuurlijke zoon Cornelis dopen. Zij tr. (1) Waddinxveen 23-3-1781 Ary Hetekoe; tr. (2) 3-8-1783 Reimbrand Maartens Vermeulen. Onder hun kinderen Margje, Jan en Pieter.

Pieter Jans Vleggaard, tr. (1) Oudewater 25-6-1747 Marrigje Tielemans Tromp; tr. (2) Waddinxveen 8-3-1777 Marretje van Schoonderbeek, wed. van Dirk de Jong. Bij het eerste trouwen staat 'j.m. van en wonende Moerkapelle', maar zijn doop is daar niet te vinden. Wel werd een Pieter Jans Vleggaard gedoopt te Rijsoord 7-2-1717, zn. van Jan Daniels en Lijsbeth Cornelisdr. de Zeeuw.

Gevraagd de doopgegevens van Elizabeth; is zij dochter van Pieter Jans? Tevens verdere gegevens over Pieter Jans Vleggaard.

J. HOFSTEE, Listowel, Canada

258. DE HOOG/DE HOOGH

Ene Peter die Hoghe komt voor in een schepenakte van Vierlingsbeek uit het jaar 1450, alwaar hij pacht moet afdragen komende uit een stuk land, schietende op de Planckenacker en op dat moment toebehorende aan Derick van Verre (collectie Lalaing, ARA Brussel). Wie waren Peters voorouders en waar kwamen zij vandaan. Tevens gevraagd alle gegevens m.b.t. de familienaam De Hoog(h) van vóór 1450.

H. J. M. DE HOOG, Landgraaf

259. VAN VULPEN-SIJMONS

Grietje Ypes van Vulpen, dr. van Ype Gijsbertus van Vulpen, tr. (1) Bolsward 18-2-1725 Romke Nieuwland (Nijland), burgemeester van Bolsward; tr. (2) Bolsward 24-4-1729 Date Sijmons, meestergortmaker ald. Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Grietje en Date.

WILLEMSEN-SCHEUTER

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van het echtpaar Juriën Willemsen (zn. van Florus Willemsen en Berendiena Jansen Buitenwaarts), geb. Zutphen 13-7-1797, tr. crica 1830 Johanna Scheuter, geb. Warnsfeld 24-9-1804, dr. van Hendrik en Aaltjen Schuerink. Noch in Zutphen, noch in Warnsfeld zijn gegevens over de resp. ouders te vinden.

H. NIEUWLAND-WILLEMSEN, Amstelveen

260. KROL

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Gerrit Jans Krol (Croll), tr. Lemmer 19-7-1778 Henderikje Muurling, overl. Idskenhuizen 16-8-1826. Zoon Jan Gerrits Krol, ged. Idskenhuizen 6-4-1785, tr. ald. 22-5-1809 Dieuwke Klazes de Vries. Jan Gerrits was arrondissements-ijker te Sneek. Alle andere gegevens m.b.t. de naam Krol zijn welkom.

Mr. E. H. A. F. M. KROL, Sittard

261. DE LOBEL

Gevraagd aanvullende gegevens van onderstaande militairen en hun echtgenoten.

a. Michel Josephe (Michiel Jozef) de Lobel, tr. Marie Angelique Justine Josephe van Dries (Vandris), ouders van:
b. Jean Baptiste Simon Joseph de Lobel, geb. Doornik 24-6-1781, overl. Saint Josse ten Noode/Brussel 30-11-1856, tr. Marie Françoise Catier (Cattier). Kinderen: Leopold Hubert Ghislain, geb. Montignies-les-Lens 30-11-1806; Napoleon Emmanuel Ferdinand (volgt c); Louis Charles Ghislain, geb. Doornik 1808.
c. Napoleon Emmanuel Ferdinand de Lobel, tr. Virginie Hassan. Kinderen: Edmond Leopold Edouard (volgt d) en Hélène.
d. Edmond Leopold Edouard de Lobel, geb. Audenarde 20-11-1838, overl. Constantinopel 3-12-1901, tr. (1) Pauline Marceline Marguerite Alting-Sieberg, overl. Schaerbeek 4-6-1871; tr. (2) Johanna Caroline Delbeek, geb. Utrecht 1835.

A. DE LOBEL, Amsterdam

262. OTTERSPOOR, VAN DIJK, VAN MONTFOORT, WILDSCHUT, ZEEMAN

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van:

- Wijntje Otterspoor, geb. de Bilt, overl. Utrecht 14-10-1754, tr. Utrecht 29-11-1738 Pieter Theunisz. van Leusden, zn. van Thönis Petersz. en Cornelia Willemsdr. van Dijk, otr/tr. de Bilt/Driebergen 27-7/10-8-1704.
- Klaasje van Montfoort, overl. Breukelen 7-11-1775, tr. Kortenhoef of 's-Graveland ca. 1758 Willem Cornelisz. Vlaanderen.
- Pieter Wildschut, otr/tr. Utrecht 21-10/6-11-1725 Belia (Sybilla) Beertje Copijn.
- Lena of Sara Edwaerse Zeeman, overl. Rotterdam 2-5-1754, otr/tr. ald. 8/23-4-1753 Volkert Stol.

C. GROENHUIJZEN-VAN LEUSDEN, Ede

263. VAN LOO

Gezocht gegevens van geboorte, overlijden en ouders van Huibrecht van Loo, hoofdredacteur Soerabajasch Handelsblad (tot 1930), tr. Soerabaja 8-4-1924 Gesina Alida Rootlieb, geb. Amsterdam 24-4-1891, overl. Laren 17-5-1935, tr. (1) Diederik Couvée; tr. (3) Haarlem 3-8-1933 Dirk Bergheze. Is Huibrecht vóór 3-8-1933 overleden, of is er sprake van scheiding?

G. M. ARIES-ROOTLIEP, Huizen

264. STOUTJESDIJK

Contact gezocht met personen bij wie de familienaam Stoutjesdijk, vóór 1800 vrijwel uitsluitend voorkomend op Tholen en Schouwen-Duiveland, in de kwartierstaat voorkomt.

J. F. STOUTJESDIJK, Bennekom

265. VAN DIJCK-HASENBERG

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van Henricus van Dijck, tr. Bunnik (r.-k.) 22-4-1738 Theodora Hasenberg. Het echtpaar kreeg acht kinderen, waarvan de doophouders vrnml. uit Odijk kwamen.

J. H. VAN DIJK, Enschede

266. VOS-VAN VULPEN, LON(D)T

Gevraagd gegevens en huwelijk van Roelof Vos, ged. Amerongen 15-1-1708, zn. van Roelof Jansz. en Aertje Roelofse, en zijn vrouw Annigje van Vulpen, dr. van Gerrit Ariesz. en Aaltje Lon(d)t. Ook gevraagd de herkomst van Aaltje Lon(d)t. De kinderen van Roelof Vos en Annigje van Vulpen worden in een akte van 25-8-1777 in het Archief van het Stadsgerecht van Wijk bij Duurstede, als erfgenamen genoemd van Cornelia Londt, in leven weduwe van Willem Kabijtel.

M. G. Vos, Maarssen

267. VAN DELDEN, HAAK, DREESMAN, DRIESSEN

Gevraagd gegevens en voorgeslacht van:

- Jan van Delden, koopman te Kampen, overl. ald. 24-7-1813, tr. ald. 18-7-1779 Maria Haak (Haek), geb. ald. 5-10-1752, overl. Nieuwer Amstel 19-2-1823.
- Jan Haak, geb. Steenderen, overl. Kampen 23-7-1778, tr. (1) Kampen 6-3-1729 Aeltie Jans Weije, overl. ald. 15-10-1740; tr. (2) Kampen 5-11-1741 Elisabeth Dreesman(s), geb. ald. 21-11-1709, overl. ald. 29-12-1778.
- Warner Dreesman, 'tot Schuppinck in Munsterlandt geboren', overl. Kampen 31-5-1725, tr. ald. Maria Slagman, overl. ald. 2-4-1751.
- Pieter Driessen, geb. 'Helden in 't Pruisische', overl. Zoetermeer 29-4-1811, tr. ald. 15-6-1800 Catharina (Trijntje) Frigge, geb. ald. 30-3-1781, overl. ald. 12-12-1828.

C. A. W. JEHEE-STEIJN, Monster

268. SEVENHUYSEN/ZEVENHUIZEN

Gezocht gegevens over onderstaande personen:

- Elisabeth van Sevenhuysen, is in Amersfoort op 10-10-1770 peet bij de doop van Catharina, dr. van Willen van de Uythoorn en Elisabeth van der Gavel;
- Gertrudis van Zevenhuisen, is in Amersfoort op 10-2-1807 peet bij de doop van Petrus, zn. van Joannes Muze en Joanne van den Berg;
- Geertruy Tymisse van Zevenhuizen, laat in 't Zand r.-k. dopen Tymen Cornelisse, natuurlijke zoon; getuige is Gerritje Cornelisse Burgmeester;
- Jan Janse van Zevenhuizen; hij en zijn vrouw Antie Teunis van de Wolfshair laten in Hoogland op 29-10-1795 een kind dopen.

E. S. DE RIDDER-SEVENHUYSEN, Wormerveer

269. DE WOLF-DE KLEI(N)

Gevraagd aanvullende gegevens en voorgeslacht van

1. Johannes de Wolf/Wolfs, overl. Sneek 25-5-1806, 87 jr, gew. h. in het Rooms Klooster, tr. 1751 Jannetie Philippus de Klei(n)/Klij(n)/Clij(n). Jannetie tr. (1) Sneek 1737 Machiel van der Spek. Johannis hertr. verm. Sneek 1765 Willemke Jans.
2. Geerlag (later Geerlof) de Wolf, overl. Beverwijk 22-5-1771, tr. Johanna Thomassen.
3. Broer Gerlofs, tr. Sneek 1767 Agnietje Hessels. Zijn zoon Gerlof Broers, geb. Sneek 1772, tr. Sneek 1802 Trijntje Uiltjes en neemt in 1811 de naam De Wolf aan.

Bestaat er familierelatie tussen de onder 2. en 3. genoemde personen?

PH. DE WOLF, Maartensdijk

Aan dit nummer werkten mee:

T. E. A. Douwes, Vädursgatan 2D, 582 45 Linköping, Zweden.
Petronella J. C. Elema, Peizerweg 70/14, 9726 JN Groningen.
G. de Flines, Schouwweg 1C, 2243 BA Wassenaar.
Drs. P. W. C. van Kessel, Kwikstaarthoek 10, 2317 WV Leiden.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud der ondertekende stukken.
Correspondentieadres van redactie en Ned. Gen. Ver.: Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam.
ISSN: 0016-6936